

Suomi suomalaisille

**Argumentit maahanmuuttoa vastaan
Suomessa vuosina 1990–2003**

Mika Salo

**Web Reports No. 6
Siirtolaisuusinstituutti 2005**

Mika Salo

Suomi suomalaisille

Argumentit maahanmuuttoa vastaan
Suomessa vuosina 1990-2003

Pro Gradu –tutkielma
Turun yliopisto
Poliittisen historian laitos
Mika Salo
Syksy 2004

TURUN YLIOPISTO

Poliittisen historian laitos

Mika Salo: Suomi suomalaisille – Argumentit maahanmuuttoa vastaan
Suomessa vuosina 1990–2003

Tutkielma, 80 sivua

Marraskuu 2004

Tutkielman aiheena on maahanmuuton vastainen argumentointi Suomessa. Ajallisesti tutkielma sijoittuu 1990-luvun alusta vuoden 2003 eduskuntavaaleihin. Vuoteen 1990 asti maahanmuutto Suomeen oli todella vähäistä. Vuonna 1990 Suomeen kohdistuva maahanmuutto alkoi kasvaa. Ensimmäisenä ryhmänä 1990-luvulla saapuivat somalialaiset turvapaikanhakijat. Suuria ryhmiä olivat myös inkeriläiset, Itä-Euroopasta saapuneet romanit ja Balkanin sodan tieltä paenneet.

Tutkielmassa etsitään maahanmuuttoa vastustavien tahojen käyttämiä perusteita kannalleen. Argumentit on jaettu neljään ryhmään. Ryhmistä eniten käytetty eli talouteen perustuva argumentti on ensimmäisenä ja nykyään jo vähemmän käytetty rotujen olemassaoloon ja erilaisuuteen pohjautuva argumentti viimeisenä. Näiden välissä käsitellään turvallisuuteen ja kulttuuriin liittyvää argumentaatiota.

Päälähteinäni olen käyttänyt sanomalehtiä, eduskunnan pöytäkirjoja, internet-sivustoja ja muutamia tv-dokumentteja.

Maahanmuuttovastaisia argumentteja eniten käyttävät äärioikeiston edustajat. Suomessa on myös muutamia poliitikkoja ja poliittisia ryhmiä, jotka käyttävät ulkomaalaisvastaisuutta vaalivalttinaan. Porvaripuolueet vastustavat maahanmuuttoa selvästi enemmän kuin vasemmiston edustajat. Maahanmuuttomyönteisimpiä puolueita ovat Vihreät ja RKP.

Argumenteista selvästi käytetyin on talousargumentti. Maahanmuuttajien epäillään heikentävän suomalaisten toimeentuloa. Heidän tuloaan työmarkkinoille vierastetaan tai heidän työhalukkuuttaan epäillään.

Valtion turvallisuuden pelättiin vaarantuvan Venäjältä tulevien miljoonien nälkähakolaisten vuoksi. Myös muut uskonnot ja rikollisuus nähtiin uhkana turvallisuudelle.

Erilaisten kulttuurien yhteensovittaminen koettiin vaikeaksi tai jopa mahdottomaksi. Eril uskonnot, kielet ja muut tavat nähtiin ongelmana. Maahanmuuttajien haluttaisiin käyttäytyvän samoin kuin suomalaisten ja todettiin Suomen kuuluvan suomalaisille.

Kulttuuriargumentti on korvannut rotuargumentin lähes kokonaan. Rotu maahanmuuttovastaisuuden perusteluna on vähämerkityksellinen. Sitä käyttävät enää vain äärioikeistoon kuuluvat tahot.

Asiasanat: Maahanmuutto, pakolainen, turvapaikan hakija, rasismi, ulkomaalaisvastaisuus, äärioikeisto, argumentointi.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
Problematiikka ja lähteet.....	1
Lakeja, asenteita ja maahanmuuton historiaa	5
Äärimmäisenä oikealla.....	8
2.Väki vähenee ja pidot paranee	9
Veromarkat kankkulan kaivoon.....	9
Taksikortteja ja lautasantenneja elintasopakolaisille	14
Joutilaat työpaikananastajat	18
3. Kuka pelkää ”mustaa miestä”	22
Suomalaisuus uhattuna	22
Huumeita, raiskauksia ja väkivaltaa.....	24
Rajojen takana vaanii AIDS	29
4. Kulttuurikolareita	31
Maassa maan tavalla	31
Islamin maihinnousu	35
”Valkoinen” ja ”musta” moraal.....	37
Inkeriläiset – tervetuloa ja näkemiin.....	39
5. Kalpeus on katoava luonnonvara	41
Puhtaan rodun puolesta.....	42
Älykyys rodullisena ominaisuutena	44
6. Talous in – rotu out	46
Lähteet	49
Liitteet	53

1. Johdanto

Suomalaista kansanluonnetta on pohdittu useissa erilaisissa tutkimuksissa ja esi-tyksissä. Paljon on puhuttu suomalaisten huonosta itsetunnosta ja heikosta small talk -lahjakkuudesta. Jorma Etto kiteyttää suomalaisuutta runossaan Suomalainen seuraavasti.

*Sellaisella suomalaisella on aina kaveri,
koskaan se ei ole yksin ja se kaveri on suomalainen.
Eikä suomalaista erota suomalaisesta mikään,
ei mikään paitsi kuolema ja poliisi.¹*

Onko tosiaan niin, että suomalaisen kaveri on aina suomalainen? Tämäkö on syynä suomalaisten vaikeuteen hyväksyä muualta tulleita joukkoonsa olemaan ja asu-maan?

Problematiikka ja lähteet

Tutkielmani aiheena on Suomessa maahanmuuttajia ja maahanmuuttoa vastaan esitetyt argumentit. Aikarajaukseni alkaa vuodesta 1990 ja päättyy vuoden 2003 eduskuntavaaleihin. Vuosi 1990 on alkupisteenä, koska silloin Suomeen kohdistuva maahanmuutto nousi selvästi (kts. kuva 1 ja liite¹) ja ensimmäiset Somaliasta tulleet pakolaisryhmät herättivät runsaasti keskustelua. Huolimatta maahanmuuton selvästä lisääntymisestä 1990-luvun aikana oli Suomen väestöstä vuonna 2000 ulkomaalaisia vain noin 1,8 prosenttia (kts. liite 2 kuva¹). Nämä luvut ovat Euroopan pienimpiä.⁴

1990-luvun alussa Neuvostoliiton hajoaminen aiheutti Suomessa poliittisen ilmapiirin vapautumista, ja ääri liikkeit saivat ääntään enemmän kuuluville. Neuvostoliitossa ja myöhemmin IVY:ssä ja Venäjällä olot olivat 1990-luvun alussa sekavat. Neuvostoliiton loppuvaiheiden tapahtumat kärjistyivät vuoden 1991 vanhoillisten vallankaappausyritykseen. Nämä tapahtumat nostivat esiin ajatuksia itärajan yli tulevista suurista pakolaismääristä, puhuttiin jopa miljoonista mahdollisista pakolaisista. Miljoonien pakolaisten tulvaa ei koskaan tullut (kts. liite 1).⁵

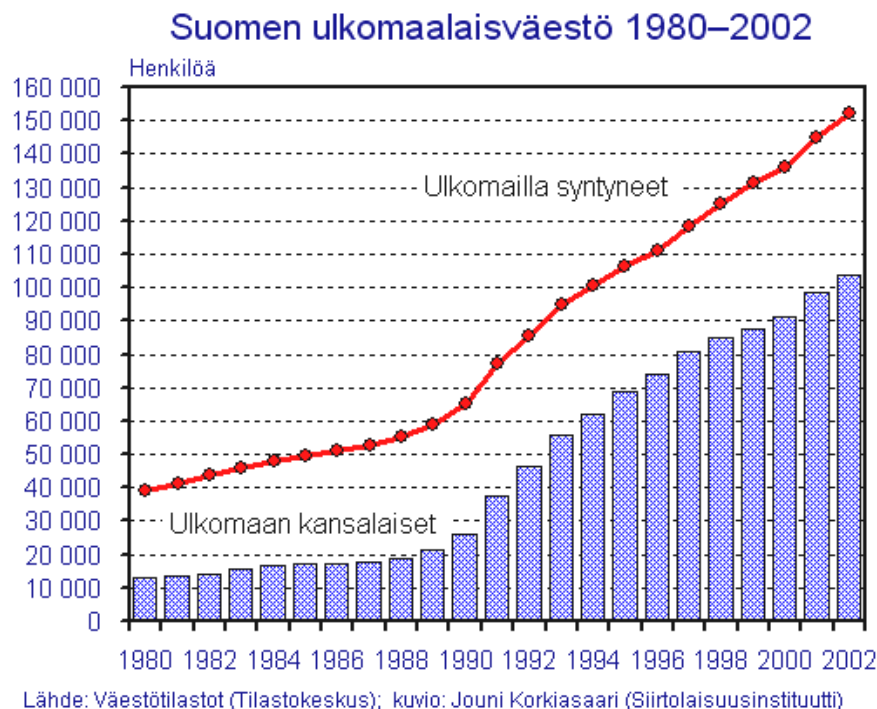
¹ Etto 1985, 26.

² Työministeriö kotisivut (migration).

³ Tilastokeskus kotivut (taskus_ vaesto).

⁴ Jasinskaja-Lahti, Liebkind ja Vesala 2002, 16-17. (Tohtori Inga Jasinskaja-Lahti on tutkinut mm. venäjänkilesten syrjintää Suomessa. Professori Karmela Liebkind on tutkinut vähemmistökysemyksiä. Tiina Vesala on tutkinut rasismia ja syrjintää Suomessa.).

⁵ Työministeriö kotisivut (migration).

Kuva 1.⁶ Suomen ulkomaalaisväestö 1980-2002.

Ulkomaalaisvastaiset ja äärioikeistolaiset liikkeet marssivat esiin 1990-luvun alkupuolella monissa osissa Eurooppaa. Saksassa oli vuonna 1992 kaikkiaan noin 2000 ulkomaalaiseen kohdistunutta väkivaltatekkoa. Samantapaista kehitystä oli myös nähtävissä esimerkiksi Ranskassa ja Isossa-Britanniassa. Jouko Jokisaloon mukaan vuoden 1994 aikana väkivallanteot alkoivat vähentyä.⁷ Sama ajanjakso, 1990-luvun alkupuoli, oli myös lähteideni mukaan ulkomaalaiseen liittyvän kirjoittelun kiivainta aikaa Suomessa.

1990-luvun alkupuolen lama-aika vaikutti voimakkaasti maahanmuuttopolitiikkaan ja maahanmuuttajien asemaan. Maahanmuuttajien työllistymisen vaikeus vaikutti kielteisesti sekä heidän integroitumiseensa ja hyvinvointiinsa että heihin kohdistuviin asenteisiin.⁸

Pääkysymyksenäni selvitän, mitä argumentteja on käytetty maahanmuuton rajoittamisen perusteluina. Tutkin myös, ketkä kyseisiä argumentteja esittävät ja millä foorumeilla niitä esiintyy. Eri argumenttien yleisyys ja argumenttien muutos tutkimusajanjakson aikana on myös tutkimukseni kohteena.

Tutkielmani päälähteinä käytän sanomalehtiä ja eduskunnan pöytäkirjoja. Työni pohjana olen käyttänyt kahta puoluelehteä poliittisen kentän eri laidoilta, joiden perusteella olen myös etsinyt ulkomaalaiskeskustelun kiivaimpia aikoja. Nämä lehdet ovat Demari (SDP) ja Nykypäivä (KOK). Kyseiset lehdet olen käynyt läpi kokonaan tutkimukseni aikarajauksen puitteissa.

⁶ Siirtolaisuusinstituutti kotisivut (ff_04.gif).

⁷ Jokisalo 1995 b, 105-107.

⁸ Jaakkola 1999, 185; Lepola 2000, 24. (Outi Lepola on valtiotieteiden tohtori ja on tutkinut monikulttuurisuutta ja suomalaisuutta. Dosentti Magdalena Jaakkola on tutkinut maahanmuuttoa ja etnisiä asenteita.)

Edellä mainituista lehdistä löytämiäni noin kahdenkymmenen ajanjakson perusteella olen etsinyt maahanmuuttoa vastustavia argumentteja Helsingin Sanomista. Aivan aineistonkeräämisen loppuhetkinä avautui Helsingin Sanomien internetissä toimiva artikkeliarkisto, joka kattaa aikarajaukseni kokonaan. Arkistosta löytyneet artikkelit täydensivät aineistoani jonkin verran, mutta suuri osa artikkeleista oli samoja kuin minulla jo oli.

Eduskunnan pöytäkirjoista aikarajaukseni ajalta suurin osa on eduskunnan sähköisen pöytäkirjakokoelman piirissä. Tiettyjen asiakirjojen osalta muutama vuosi jää pois sähköisen haun piiristä, ja ne olen tutkinut kirjoista.

Lisälähteistönä olen käyttänyt Siirtolaisuusinstituutin lehtileikekokoelmaa, tästä johdun minulla on myös materiaalia varsinaisten tutkimuslehtieni ulkopuolelta. Näiden lehtien käyttö oli mielestäni perusteltua, enkä nähnyt aihetta jättää niitä pois lähteideni joukosta. Olen myös haastatellut Turkulaista kaupunginvaltuutettua Olavi Mäenpäättä (KR) maahanmuuttajiin liittyvistä asioista. Lähteenäni on myös dokumenttiohjelmia ja tv-haastatteluja.

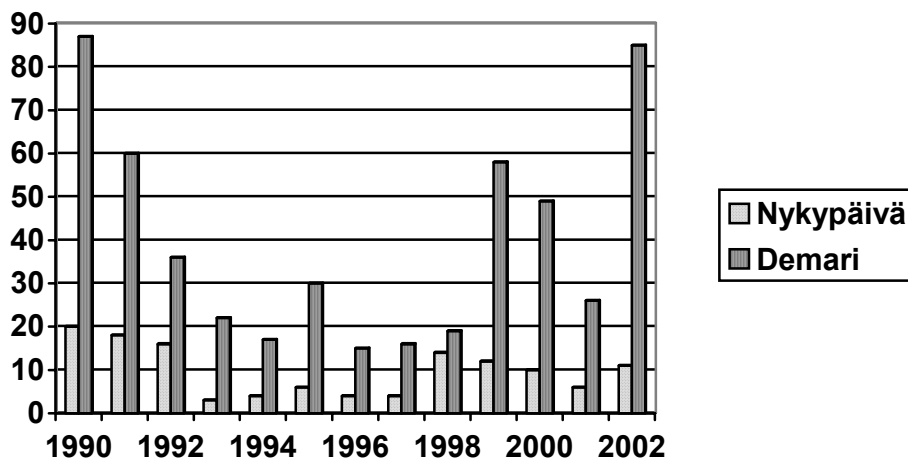
Olen käyttänyt materiaalina myös ns. ääriliikkeiden esittämiä argumentteja. Ulkomaalaisia vastustavien, usein kansallismielisiksi itseään kutsuvien, ääriliikkeiden ja järjestöjen ohjelmajulistuksia löytyy lähinnä internetistä ja heidän omista pienlehdistään. Näistä julkaisuista olen saanut kerättyä kattavan otoksen internetin välityksellä sekä kirjastosta. Avoimen ulkomaalaisvastaisuuden ja nationalistisen katsantokannan vuoksi olen pitänyt oikeutettuna nimittää kyseisiä tahoja äärioikeistolaisiksi.

Tutkimuskirjallisuutena olen käyttänyt lähinnä asennetutkimuksia ja ulkomaalaistilastoja. Rasismista yleensä on myös kirjoitettu paljon ja näitä teoksia olen käyttänyt taustamateriaalina. Maahanmuuttajien kohtelua, työllistymistä, rikollisuutta ja heidän integroitumistaan Suomeen on myös tutkittu useissa eri tutkimuksissa. Hyvänä apuna maahanmuuttajiin liittyvää kirjallisuutta etsittäessä oli Työministeriön julkaisema kokoomateos ”Maahanmuutto, pakolaisuus, siirtolaisuus, ja etniset vähemmistöt 1990-luvulla”, joka kerää asiasta tehtyjä tutkimuksia ja tilastoja yksiin kansiin.

Ulkomaalaisiin liittyvien kirjoitusten määrä vaihteli tutkimissani lehdissä melkoisesti reilun vuosikymmenen kuluessa. Demarissa kirjoituksia esiintyi eniten vuosina 1990 ja 1991, sekä 1999 ja 2002. Vuosina 1990 ja 2002 oli lähes yhdeksänkymmentä ulkomaalaisaiheista kirjoitusta, sekä vuosina 1991 ja 1999 noin kuusikymmentä. Vuosina 1996-1998 jäätin alle kahdenkymmenen. Nykypäivässä eniten kirjoituksia oli 1990 ja 1991 noin kaksikymmentä ja 1993-1997 vain muutamia vuodessa. Vuosina 1998-2000 Nykypäivässä kirjoituksia oli taas hieman enemmän (kts. kuva 2). Demari ilmestyy viisi kertaa viikossa ja Nykypäivä yhden kerran viikossa.

Ulkomaalaisiin ja maahanmuuttajiin liittyvät kirjoitukset Nykypäivässä ja Demarissa vuosina 1990-2002.

Demarin kirjoitukset olivat yleissävyltään ulkomaalaismyönteisempiä kuin Nykypäivän. Esimerkiksi ulkomaalaisvastaisia yleisönosastokirjoituksia Nykypäivässä oli selvästi Demaria enemmän. Vuosituhannen vaihdetta lähestyttäessä myös Nykypäivässä kirjoitukset muuttuivat ulkomaalaismyönteisemmiksi.

Kuva 2. Ulkomaalaisiin ja maahanmuuttajiin liittyvien kirjoitusten määrät.

Pakolaisiin liittyvää lehtikirjoittelua on tutkittu muutamissa yhteyksissä 1980-luvun lopulla ja 1990-luvun alkupuolella. Sosiaalhallitus teetti selvityksen rasismista, jonka yhteydessä käytiin läpi lehdistökeskustelua ulkomaalais- ja pakolaisasioista syksyllä 1989.⁹ Risto Haverinen tutki pro gradu -työssään ”Todelliset pakolaiset” pakolaisiin liittyvää yleisönosastokirjoittelua. Haverisen neljästä tutkimusajanjaksosta vain yksi osuu aikarajaukseni piiriin. Vuoden vaihteen 1990-1991 jakso, joka oli Haverisen mukaan siihen asti Suomessa käydyn pakolaiskeskustelun vilkkainta aikaa. Tänä ajanjaksona käytiin niin sanottu ”somalikeskustelu”, joka myös näkyy lähteissäni. Kimmo Koironen on vertaillut tutkimuksessaan suomalaisten ja muutamien ulkomaalaisten lehtien ulkomaalaiskirjoittelua.¹⁰

Jotkut viestimet pyrkivät kertomaan yhteiskunnan tapahtumista tarkasti ja noudattaen hyvää journalistista tapaa. Mutta on myös olemassa viestimiä, jotka käyttävät kilpailuvalltinaan skandaaleja ja ennakkoluulojen levittämistä. Viestimien käyttämä kieli ja niiden tekemät painotukset ja valinnat vaikuttavat niiden kuluttajiin.¹¹ Hyvänä esimerkkinä sanavalintojen merkittävydestä on 1990-luvun alku. Tällöin käytettiin esimerkiksi somalialaisten saapumisesta hallitsematonta ja suurta muuttoliikettä kuvaavia sanoja kuten muuttoaalto, pakolaisvirta ja pakolaistulva.¹²

Työni jakaantuu neljään pääkappaleeseen. Kappaleiden jakoperusteena olen käyttänyt löytämiäni tärkeimpiä argumentteja. Kappaleiden järjestys määräytyy yleisyyden mukaan, eniten käytetty ensin ja viimeisenä vähiten käytetty. Työni alkaa ehdottomasti eniten käytetyllä talousargumentilla, jonka olen nimennyt ”Väki vähenee ja pidot paranee”. Toisena ryhmänä olivat turvallisuusargumentit kappaleessa, ”Kuka pelkää ”mustaa miestä””. Kolmantena ovat kulttuuriin perustuvat argumentit, nimellä ”Kulttuurikolareita”. Viimeisenä ja nykypäivänä jo selvästikin epämuodikkaana ovat rotuargumentit, nimellä ”Kalpeus on katoava luonnonvara”. Rotuargumenttien epämuodikkaus näkyy niiden käytön vähyytenä. Tämän vuoksi kyseinen kappale on

⁹ Sosiaalhallitus 1989.

¹⁰ Haverinen 1992, 29, Koironen 1994, 130; Lepola 2000, 78-79.

¹¹ Pietikäinen ja Luostarinen 1996, 171. (Tohtori Sari Pietikäinen on tutkinut etnisten vähemmistöjen mediajulkisuutta. Heikki Luostarinen toimii Jyväskylän yliopiston viestinnän professorina.)

¹² Pietikäinen 2002, 28-29; Raittila 2002, 51; HS 15.10.1990; Aamulehti 14.2.1992; Etelä-Suomen Sanomat 18.2.1992; Turun Sanomat 17.4.1999.

myös muita pienempi, mutta on tärkeä osa tätä tutkimusta jo historiallisen merkittävyytensä vuoksi.

Edellä mainittujen lisäksi voidaan löytää perustelemattomien maahanmuuttovastaisien argumenttien ryhmä. Tämän ryhmän perusteena on maahanmuuton vastustaminen ilman sen kummemmin eriteltyä syytä. Tämä ryhmä on jätetty pois tutkielmasta, koska halusin tutkia nimenomaan maahanmuuton vastustamisen perusteina käytettyjä syitä.

Lähdeviitteissä olen sähköisiin aineistoihin viitatessani käyttänyt seuraavanlaista käytäntöä. Käyttämistäni Internet-sivustoista ilmoitetaan ensin sivujen pitäjän nimi, joka löytyy lähdeluettelosta. Sen jälkeen suluissa on alasivuun viittaava teksti, joka löytyy lähdeluettelosta varsinaisen osoitteen perästä. Valtiopäivien sähköisen arkiston viitteissä on ensin lyhenne VP jonka jälkeen asiakirjan nimi ja numero, jolla kyseinen asiakirja löytyy hausta.

Tutkielmani on saanut alkunsa pro seminaari -työstäni, joka käsitteli suomalaista äärioikeistoa. Työtä tehdessäni kiinnitin huomiota Suomeen kohdistuvan maahanmuuton vähäisyyteen. Kiinnostuin siitä, miksi ja miten maahanmuuttoa tänne vastustetaan. Aihetta ei oltu tutkittu juuri ollenkaan, joten päädyin käsittelemään aihetta tutkielmassani.

Lakeja, asenteita ja maahanmuuton historiaa

Ulkomaalaislain kehittyminen

Tutkimusaikanani Suomessa oli neljä eri hallitusta. Harri Holkerin (KOK) hallitus oli vallassa vuoteen 1991, jonka jälkeen pääministerinä toimi vuoteen 1995 saakka Esko Aho (KESK). Tämän jälkeen Paavo Lipponen (SDP) johti kahta eri hallitusta aikarajaukseni loppuun asti.¹³

Holkerin hallituksen ohjelmassa maahanmuuttokysymyksiin viitattiin kaksi kertaa. Siinä todettiin Suomen kehittävän valmiuksia ottaa vastaan pakolaisia ja tehostavan valmiuksia suomalaisten paluumuuton edistämiseksi. Ahon hallitus painotti pakolaisuuden estämistä kansainvälisen yhteistyön avulla. Hallitus aikoi myös kehittää Suomen valmiutta ottaa vastaan pakolaisia. Pakolaisille luvattiin turvata asumis- ja koulutuspalvelut sekä sosiaaliturva. Haluttiin myös laatia ulkomaalaispoliittinen ohjelma. Lipposen ensimmäisen hallituksen ohjelmassa todettiin Suomen osallistuvan aktiivisesti maailman pakolaisongelman lievittämiseen ja humanitaariseen avustustoimintaan. Myös tämä hallitus lupasi laatia ulkomaalais- ja pakolaispoliittisen ohjelman.¹⁴

Suomen ulkomaalaislakia muutettiin useasti tutkimusajanjakson aikana. Vuonna 1991 tuli voimaan uusi ulkomaalaislaki. Tätä edeltävä ja Suomen historian ensimmäinen ulkomaalaisia koskeva laki oli vuodelta 1983. Laissa säädettiin nopeutetusta käsittelystä tapauksissa, joissa turvapaikkahakemus katsotaan ilmeisen perusteettomaksi.

¹³ Valtioneuvosto kotisivut (liston); Lepola 2000, 58-59. (Holkerin hallituksessa olivat edustettuina Kokoomus, RKP, SDP, SMP. Ahon hallituksessa Keskusta, Kokoomus, RKP ja SKL. Lipposen I hallitus koostui SDP:n, Kokoomuksen, RKP:n, Vihreiden ja Vasemmistoliiton edustajista. Lipposen toisessa hallituksessa olivat edustettuina samat puolueet kuin ensimmäisessäkin.)

¹⁴ Lepola 2000, 58-59.

Esityksen pääperiaatteina oli valtion suvereeni oikeus säädellä ulkomaalaisten maahan tuloa sekä se, että maassa laillisesti olevien ulkomaalaisten tulee olla tasa-arvoisessa asemassa kansalaisiin nähden. Todettiin myös, että ulkomaalaisella ei ole ehdotonta oikeutta päästä vieraaseen valtioon. Haluttiin myös, että aina on oltava mahdollista evätä turvapaikka turvallisuusnäkökohtien vuoksi. Lain käsittelyn aikana Neuvostoliiton kautta tuli Suomeen pakolaisia Somaliasta. Näiden pakolaisten tulon estämiseksi hallitus julisti Neuvostoliiton turvalliseksi maaksi.¹⁵ Aamulehti ja Etelä-Suomen Sanomat totesivat 1990-luvun alussa uuden ulkomaalaislain muutokseen olevan tyly tulijalle.¹⁶

Puolitoista vuotta uuden lain voimaantulon jälkeen sitä tiukennettiin. Tarkoituksena oli vaikeuttaa maahantuloa ja nopeuttaa maasta poistamista. Haluttiin, että turvallisesta maasta tulevan henkilön turvapaikkahakemus voitaisiin hylätä heti, turvallisista maista päättää valtioneuvosto. Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet haluttiin poistaa maasta ilman erillistä karkotuspäätöstä. Lakiin lisättiin myös niin sanottu inkeriläispykälä, jonka mukaan inkeriläisiä voitiin pitää paluumuuttajina.¹⁷

Syksyllä 1997 julkistettiin valtioneuvoston periaatepäätös hallituksen maahanmuutto- ja pakolaispoliittiseksi ohjelmaksi. Tämän pohjalta oli tarkoitus tehdä ulkomaalaislakiin kokonaisuudistus, mutta jälleen vain muutettiin vuoden 1991 lakia. Esimerkiksi turvallisista maista tulevat turvapaikanhakijat voitiin muutoksen jälkeen hylätä heti. Kirjattiin myös kokonaan uusi laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta.¹⁸

Vuoden 2000 alussa valmisteltiin sisäministeri Kari Häkämiehen (KOK) toimesta uusi lakiesitys, jonka tavoitteena on jälleen hakemusten käsittelyn nopeuttaminen. Samana vuonna otettiin käyttöön nopeutettu turvapaikkakäsittely, jota piti soveltaa ainoastaan poikkeustapauksissa. Vuoden 2002 turvapaikkapäätöksistä lähes 60 prosenttia tehtiin nopeutetussa käsittelyssä.¹⁹ Turvapaikan saa vain pieni osa sitä hakeneista. 1990-luvun puolivälissä joka toinen turvapaikanhakija sai jäädä maahan. Turvapaikkahaun nopeutetun menettelyn käyttöönoton jälkeen, esimerkiksi vuonna 2002, vain joka viides turvapaikanhakija sai jäädä maahan. Kansalaisjärjestöjen mukaan turvapaikanhakijoiden oikeusturva ei ole taattu nopeutetussa menettelyssä.²⁰

Asenteet maahanmuuttajia kohtaan

Suomalaisten asenteita ulkomaalaisia kohtaan on selvitelty useissa tutkimuksissa 1980-luvulta lähtien. Magdalena Jaakkola on tutkinut suomalaisten ulkomaalaisasenteita vuodesta 1987 vuoteen 1999. Jaakkolan mukaan suhtautuminen maahanmuuttajiin oli kielteisintä laman huippuvuonna 1993, jolloin Suomeen oli hakeutunut myös enemmän turvapaikanhakijoita kuin aikaisemmin tai myöhemmin. Maahanmuuttajien ”aiheuttamaa” sosioekonomista uhkaa ei koettu enää vuonna 1998 yhtä voimakkaaksi kuin vuonna 1993 ja ulkomaalaisiin oli heidän lisääntyneen määränsä vuoksi totuttu. Näiden syiden vuoksi ulkomaalaisasenteet olivat muuttuneet myönteisemmiksi vuoteen 1998 mennessä. Tosin ulkomaalaisasenteet olivat vuonna 1998 huomattavasti kielteisempiä kuin vuonna 1987.²¹ Ulkomaalaiskielteisyys on

¹⁵ Lepola 2000, 77, 84-85.

¹⁶ Aamulehti 20.11.1990; Etelä-Suomen Sanomat 8.3.1993.

¹⁷ Lepola 2000, 85-86, 96-97.

¹⁸ Lepola 2000, 108-109, 116-117, 124.

¹⁹ Suomen kuvalehti 21.2.2003.

²⁰ HS 22.8.2003.

²¹ Jaakkola 1999, 185-186.

poliittisista puolueista suurinta Keskustan kannattajien piirissä ja myönteisimmin esimerkiksi pakolaisiin suhtautuvat suurista puolueista Vihreiden kannattajat.²²

Vuonna 1998 Euroopan unionin kyselytutkimusten pohjalta teettämän eurobarometrin mukaan Suomi on suvaitsemattomimpien EU-maiden joukossa. Tutkimustuloksissa neljä viidestä suomalaisesta sanoo olevansa rasistinen.²³

1990-luvun alussa ulkomaalaistoimiston johtajana toimineen Risto Veijalaisen ja hänen jälkeensä ulkomaalaisvaltuutettuna olleen Antti Seppälän mielipiteistä löytyy selkeitä eroavaisuuksia. Veijalainen näkee harkinnan tarpeelliseksi ja hänen mielestään vain osa hakijoista on turvapaikan tarpeessa. Seppälä taas syyttää esimerkiksi tiedotusvälineitä ja viranomaisia ulkomaalaisvastaisuuden lietsomisesta.²⁴

Osmo Virrankoski on tutkinut nuorison asenteita. Virrankosken mukaan 1990-luvun loppupuolella peruskoulunsa päättäneistä on ulkomaalaisvastaisia jopa 27 prosenttia. Joissain kouluissa lukema nousi 40 prosenttiin.²⁵

Maahanmuuton historia Suomessa

Suomen itsenäistyttyä suurin maahanmuuttajaryhmä olivat venäläiset, joista pysyvästi Suomessa asuvia oli n. 6 000 ja pakolaisia n. 17 000. Toisen maailmansodan alkaessa venäläisiä oli n. 15 000.²⁶

Toisen maailmansodan jälkeen aina vuoteen 1971 asti Suomen nettomaahanmuutto oli negatiivinen²⁷. 1970-luvun alusta alkaen maahanmuutto on ollut lähinnä paluumuuttoa. Vuosina 1980-1994 maahan on muuttanut noin 150 000 henkilöä, joista Suomen kansalaisia on ollut noin 100 000.

Risto Laakkosen mukaan nykyisen pakolaispolitiikkamme alkuna voidaan pitää chileläisten pakolaisten vastaanottamista 1970-luvun alussa. Seuraavan pakolaisryhmän muodostivat vuonna 1979 saapuneet sata vietnamilaista. Tämän jälkeen on Suomeen otettu pakolaisia useista eri kulttuureista. Laakkonen toteaa, että chileläisten pakolaisten jälkeen on laajoissa kansalaispiireissä näkynyt torjuvaa asennetta pakolaisia kohtaan. Suomeen on vuosina 1973-1999 otettu noin 17 600 pakolaista (kts liite 1).²⁸

1990-luvun alussa Suomeen saapuivat ensimmäiset pakolaisryhmät Somaliasta. Pakolaisryhmiä saapui 1990-luvulla myös Bosnia-Herzegovinasta, sekä muualta entisen Jugoslavian alueelta. Suurimman maahanmuuttajaryhmän muodostavat kuitenkin entisen Neuvostoliiton alueelta palanneet paluumuuttajat, joiden joukossa on eniten inkerinsuomalaisia (kts. liite 2).²⁹

Suomessa ei näin ollen ole ollut juurikaan perinteitä vastaanottaa maahanmuuttajia, varsinkaan eri kulttuureista peräisin olevia henkilöitä. Suomen maahanmuuttopoli-

²² Jaakkola 1999, 4; Etelä-Suomen Sanomat 15.10.1994.

²³ HS 4.2.1998.

²⁴ Aamulehti 20.11.1990; Etelä-Suomen Sanomat 11.5.1994.

²⁵ Virrankoski 2001, 10-11, 117-120 (Tohtori Osmo Virrankoski on tutkinut koululaisten nationalistisia käsityksiä ja rasismia.); HS 17.9.1999.

²⁶ Kortteinen 1996, 96; Nygård 2001, 129. (Juhani Kortteinen toimii Helsingin yliopistossa yliassistenttina ja on tutkinut syrjintää ja tasa-arvoa. Professori Toivo Nygård on tutkinut marginaaliryhmien historiaa Suomessa.).

²⁷ Korkiasaari 1993, 26. (Jouni Korkiasaari toimii siirtolaisuusinstituutissa tutkijana. Korkiasaari on tutkinut muuttoliikkeitä ja siirtolaisuutta.).

²⁸ Laakkonen 1996, 126-128; Lepola 2000, 48-49; Työministeriö kotisivut (migration). (Risto Laakkonen on toiminut Etnisten asioiden neuvottelukunnan pääsihteerinä.).

²⁹ Jasinskaja-Lahti, Liebkind ja Vesala 2002, 17-19; Tilastokeskus kotivut (taskus_vaesto).

tiikka on vieläkin, varsinkin pakolaisten osalta, muihin Euroopan maihin verrattuna tiukkaa. Hallituksen maahanmuutto- ja pakolaispoliittisessa ohjelmassa todetaan tavoitteeksi 1000 hengen vuotuinen pakolaiskiintiö.³⁰

Äärimmäisenä oikealla

Ulkomaalaisia vastustavia ääriliikkeitä on Suomessa muutamia. Varsinkin viime aikoina on ehkä eniten esillä ollut turkulainen Olavi Mäenpää ja hänen järjestönsä Kansallinen Rintama. 1990-luvun alussa toimi myös Kansallinen Rintama -niminen äärioikeistolainen lehti jossa toimivat Väinö Kuisma, Pekka Siitoin ja Olavi Koskela.³¹ Sekaannuksen estämiseksi käytän vanhemmasta, mutta kuitenkin pienimuotoisemmasta nimitystä Kansallinen Rintama (b). Mäenpää on myös ollut Perussuomalaisten ehdokkaana ja toimii nykyään Suomen Kansan Sinivalkoiset -järjestön piirissä.

Muista ääriliikkeistä voidaan mainita muutamia, esimerkiksi Isänmaallinen Kansallisiin liitto (IKL), jonka liittojohtajana on toiminut Matti Järviharju. Järviharju on myös IKL:n lehden Ajan Suunnan päätoimittaja.³² Tapio Linnan Isänmaallinen Radikaalipuolue toimittaa oikeustoimista johtuen useasti nimeään vaihtavaa lehteä. Lehden nimiä ovat olleet Uusi Suunta, Kansallinen Suunta ja Kansakunta.

Useat ääriliikkeet tuovat itseään julki internetissä, kuten esimerkiksi Isänmaallinen Oikeisto johtajanaan Väinö Kuisma sekä Suomen Sisu. Suomen Sisun ”käräjäpäälikkönä” toimii Teemu Lahtinen ja heidän lehtensä on nettijulkaisu Ukonvasara. Suomen Sisu perustettiin aikanaan Suomalaisuuden liiton nuorisojärjestöksi, mutta on myöhemmin eriytynyt siitä.³³

Ääriliikkeet henkilöityvät usein hyvin voimakkaasti yhteen henkilöön, joka toimii usein myös niiden johtajana. Varsinkin internetissä on pieniä yhden henkilön äänitorvena toimivia sivustoja. Esimerkkeinä mainittakoon suomalaisasiamies Olavi Koskela ja Pekka Siitoin. 1990-luvun alussa Mark Parland julkaisi omia Skullhead ja Totenkopf -lehtiään, jotka ihailivat avoimesti natsi-Saksan saavutuksia.

Omana ryhmänään toimivat avoimen ulkomaalaisvihamieliset skinheadien lehdet ja internet-sivustot. Sellaisia ovat Finland Skinheads Web-Zine ja lehti Ainaskin. Skiniaate alkoi 1960-luvun Englannista. Skinien aatteeseen kuului alusta alkaen vihamielisyys siirtolaisia kohtaan ja väkivallan käyttö. Suomessa skinit nousivat otsikoihin Joensuussa vuonna 1995 tapahtuneen mustan amerikkalaisen koripalloilijan pahoinpitelyn myötä.³⁴ Joensuun tilannetta on tutkittu esimerkiksi Vesa Puurosen toimittamassa teoksessa Valkoisen vallan lähettiläät, Sini Perhon kirjassa Skineyden äärellä, sekä Tarja Hilden-Paajasen väitöskirjassa Pahojen poikien piiri – Joensuun skinien epäillyt rikokset vuosilta 1995-1998.

³⁰ Lepola 2000, 50.

³¹ Kansallinen Rintama 1/1993; Mäenpään haastattelu.

³² Ajan Suunta 2/1995; Ajan Suunta 2/1997.

³³ Lahtinen, Sähköpostiviesti tekijälle 3.4.2001.

³⁴ Puuronen 2001, 11-13, 16; Harinen, Heikkilä, Hyvönen 2001, 135; HS 8.8.2000. (Vesa Puuronen toimii Lapin Yliopiston professorina ja on tutkinut Joensuun skinhead-liikettä. Päivi Harinen toimii Joensuun yliopistossa yliassistenttina ja on tehnyt nuorisotutkimusta. Sanna Heikkilä tekee tutkimusta Helsingin yliopiston folkloristiikan laitoksella. Sonja Hyvönen on tutkinut rasismia.).

2.Väki vähenee ja pidot paranee

Talousargumentti on argumenteista käytetyin, sitä käyttävät lähes kaikki tahot. Taloudelliset perusteet vaihtelevat suuresti, oletuksista sosiaalitoimistosta annetuista ylimääräisistä eduista paremmin perusteltuihin väitteisiin valtiontalouden kestävästä tilasta. Usein näiden väitteiden perusteena on havaittavissa ajatus siitä, että syntyperäiset suomalaiset tulisi laittaa etusijalle maahanmuuttajiin nähden.

Veromarkat kankkulan kaivoon

Maahanmuuttajien aiheuttamat kustannukset Suomen valtiolle otetaan esiin toistuvasti valtiovallan toimesta, etenkin silloin, kun maahanmuuttajiin tai maahanmuuttoon liittyviin lakeihin suunnitellaan muutoksia. Hallituksen esityksissä vedotaan, maahantulon tiukennusten ollessa kyseessä, usein kustannustekijöihin. Myös tavalliset kansalaiset ovat huolissaan rahojensa käytöstä. Kolmeneljäsosaa kansalaisista pelkää, että maahanmuuttajista tulee liikaa kustannuksia veronmaksajille.³⁵

Vuonna 1992 hallituksen esityksessä ulkomaalaislain muuttamiseksi helpotettiin ja nopeutettiin mahdollisuuksia olla myöntämättä ulkomaalaiselle oleskelulupaa Suomessa. Yhtenä perusteluna mainittiin huomattava valtiolle koitua kustannussäästö.

Vuonna 2000 hallitus esitti turvapaikkamenettelyn nopeuttamista ja perusteli sitä turvapaikanhakijoiden vastaanottomenojen vähenemisellä. Tarkoituksena oli vähentää turvapaikanhakijoiden määrää.³⁶ Hallituksen ilmeinen kanta oli, että ns. perusteettomat eli ”hylätyt” turvapaikkahakemukset saadaan täällä tavoin vähenemään. Helsingin Sanomat totesi pääkirjoituksessaan kyseisen esityksen tuovan toivottua ryhtiä Suomen pakolaispolitiikkaan. Helsingin Sanomien mukaan esityksessä oltaisiin voitu olla jopa tiukempia.³⁷ Vuoden 1997 tammikuussa sisäministeriö vastusti pakolaiskiintiön lisäämistä, koska se saattaisi nostaa valtion menoja jopa sata miljoonaa markkaa³⁸.

Kustannuksista ovat poliittisella kentällä selkeästi eniten huolissaan Kokoomus, Keskusta, SMP ja Perussuomalaiset. Muut puolueet eivät juurikaan pidä maahanmuuttajista aiheutuvia kustannuksia ongelmana.

Petri Salo (KOK) haluaa vähentää turvapaikkahakemusten määrää, koska yhden turvapaikanhakijan vastaanotto aiheuttaa valtiolle hänen mukaansa 5000 markan kulut kuukaudessa³⁹. Kokoomuksen kansanedustajat pitävät tärkeänä myös hakemusten käsittelyn nopeutumista ja ”oikeiden” pakolaisten erottamista ”vääristä”. Perusteluina edellisille mainittiin yhteiskunnan varojen säästäminen ja tehokkaampi käyttö.⁴⁰ Pertti Mäki-Hakola (KOK) ei ole 1990-luvun kuluessa juurikaan muuttanut

³⁵ Jaakkola 1999, 75.

³⁶ VP HE 293/1992; VP HE 15/2000.

³⁷ HS 4.2.2000. (Pääkirj.).

³⁸ Demari 10.1.1997.

³⁹ VP PTK 45/2000.

⁴⁰ VP PTK 45/2000; VP PTK 87/2000. (Edustajat Ihamäki, Tiura, Hemmilä, Karpio.).

käsityksiään maahanmuuttajien tarkoituksiperistä. Vuosikymmenen alussa hän kommentoi seuraavaa

Emme halua päästää sivullisia määrättömästi nauttimaan suomalaisen työn, kielitöiden ja säästäväisyyden tuloksista... työn tulokset turvattakoon omille tenavillemme.

Vuonna 2000 Mäki-Hakola haluaisi sellaisen ulkomaalaislain, että perusteetta turvapaikkaa hakevat eivät Suomeen edes tule. Lain pitäisi myös olla hänen mukaansa sellainen, että se lopettaa suomalaisen yhteiskunnan ja veronmaksajan kuppaamisen. Hän toteaa, että

on mieletön tilanne, että maalta, mereltä ja ilmasta tulee päivittäin turvapaikanhakijoita, eikä asialle mahdeta mitään.⁴¹

Harry Bogomoloff (KOK) ei pidä loukkauksena, jos joku vertaa häntä Jörg Haideriin. Eikä hän Itävallan Äärioikeistolaisen Vapauspuolueen johtajan tavoin hyväksy sitä, että hänen kotimaansa joutuu maksumieheksi maahanmuuttajien tullessa maahan.⁴² Antti Pekola (KOK) toteaa, että Romanian romanien syöminen ruokapöydässämme on oire jostain suuremmasta, kuten järjestyksen puutteesta.⁴³

Jouko Lanamäki (KOK.sit.) toteaa olevansa yhden asian mies ja haluavansa pitää Oulun pohjolan valkeana kaupunkina. Hänen mukaansa

Suomalaiset ovat luiskahtaneet hullun antajan osaan ja maksavat ulkomaalaisten elinkustannuksia.⁴⁴

Seppo Lahtela (KESK) haluaa nopeuttaa turvapaikkahakemusten käsittelyä, koska kuvitellaan,

että täällä voisi vapaasti ja hauskasti oleskella valtion lukuun yhteiskunnan pitämässä hoitokodeissa jne.⁴⁵

Hänen mukaansa tänne tullaan lomailemaan suomalaisen yhteiskunnan elätettäviksi ja suomalaiset joutuvat maksumiehiksi. Lahtela myös toteaa meillä olevan työttömiä ja eläkeläisiä paljon ulkomaalaisia huonommassa asemassa. Maahan tulevien ei pitäisi olla yhteiskunnan valmiiden rahojen varassa. Lahtelan mukaan kun oman maan asiat ovat kunnossa,

niin sen jälkeen otettakoon pakolaisia pilvin pimein ja maksettakoon ja syötettäköön niin, että niillä on hauskaa.

Useat muutkin Keskustan kansanedustajat ovat sitä mieltä, että turvapaikanhakuprosessi on yhteiskunnalle kallis ja sitä pitäisi nopeuttaa. Pitäisi myös kyetä erottamaan aiheettomat turvapaikkahakemukset aiheellisista.⁴⁶

Esa Lahtela (SDP) haluaa turvata omien kansalaisten edut ja toteaa Suomen voimavarat riittämättömiksi miljoonien pakolaisten ottamiseen tänne.⁴⁷

Vuoden 2000 keväällä keskustelua herättivät Slovakiasta tulleet romanit. Romaneja pyrki Suomeen myös muualta Itä-Euroopasta. Pertti Mäki-Hakola (KOK) ilmaisee suuttumuksensa sen johdosta, että

⁴¹ Aamulehti 26.6.1990; Nykypäivä 30.5.2000.

⁴² Demari 7.10.2002.

⁴³ Nykypäivä 14.6.2001. (Antti Pekola).

⁴⁴ HS 19.10.1992.

⁴⁵ VP PTK 45/2000.

⁴⁶ VP PTK 45/2000; VP PTK 87/2000. (Edustajat Salo, Oinonen, Vehviläinen, Myllyniemi.).

⁴⁷ VP PTK 87/2000.

...meille tulee todella epämääräistä väkeä laivakaupalla jatkuvasti ...

Joku rikastuu sillä, että tähän valtakuntaan lähetetään meidän, veronmaksajien elätettäväksi tällaista väkeä.

Juha Karpio (KOK) toteaa kansalaisten kokevan ongelmana sen, että täällä voi oleskella veronmaksajien kustannuksella hyvinkin pitkän ajan. Esimerkkinä Karpio mainitsee Slovakian ja Puolan romanit. Tämän vuoksi hänen mukaansa on veronmaksajien etu, että ilmeisen perusteettomat turvapaikkahakemukset voidaan käsitellä entistä nopeammin.⁴⁸

Sulo Aittoniemi (SMP) ei halunnut keväällä 1991 ainoatakaan kurdipakolaista Suomeen. Taloudelliset resurssimme huomioon ottaen emme hänen mukaansa tarvitse lisää huollettavia. Saman vuoden syksyllä Aittoniemi totesi, että erityisesti laman aikana on tärkeää suhtautua täällä toimeettomina, yhteiskunnan varoilla ja ilman perusteita oleviin kriittisesti. Hän toteaa, että selvästi kasvanut ulkomaalais määrä

*on silmin havaittavissa seuraamalla rautatieasemilla ja kadunkulmissa maleksivien lisääntymistä.*⁴⁹

Aittoniemi myös toteaa turvapaikkahakemustensa käsittelyä odottavien pakolaisten määrän olevan liian korkea ja hänen mukaansa tästä yhteiskunnalle koituvien kustannusten kasvavan jatkuvasti. Somalialaiset pakolaiset Aittoniemi haluaisi palauttaa kotimaahansa sillä perusteella, että heidän oleskelunsa aiheuttaa Suomelle mitavia kustannuksia. Aittoniemi ei ole muuttanut mielipiteitään kansanedustajauransa jälkeenkään. Vuonna 2003 tehdyssä televisiohaastattelussa Aittoniemi karkottaisi vieläkin kaikki maahanmuuttajat, jotka elävät yhteiskunnan varoilla eivätkä pyri sopeutumaan yhteiskuntaan. Kyseisessä haastattelussa Aittoniemi totesi, että ellei hän olisi esittänyt 1990-luvun alkupuolella näkökantojaan

*olisi täällä nyt nurkat täynnä kaikenlaisia pummeja elämässä yhteiskunnan kustannuksella.*⁵⁰

Tina Mäkelän (SMP) mukaan pitää olla sellainen laki, että on mahdollista käännyttää rajalla pois niitä, joilla ei ole mitään perusteita turvapaikan saamiseen. Hän myös toteaa, että

*ei ole oikein, että ihmisiä elätetään kuukausikaupalla viiden tähden hotellissa suomalaisten veromarkoilla.*⁵¹

⁴⁸ VP PTK 45/2000.

⁴⁹ VP KK 250/1991; Nykypäivä 28.3.1991.

⁵⁰ VP KK 419/1992; VP KK 294/1993; Persona non grata 2003.

⁵¹ HS 19.10.1992.

Kuva 3.⁵² Kyseenalaisilla motiiveilla hotellimajoitukseen.

Helsingin Sanomien pilakuvapiirtäjä Kari Suomalainen teki 1990-luvun alussa kyseen lehteen useita maahanmuuttajavastaisiksi katsottavia pilapiirroksia. Suomalaisen mukaan pakolaisia tuli maahan ilman mitään varsinaista pakoiltavaa. Hän totesi, että maahantulijoita olisi rajan takana jonossa valtavia määriä, jos ensimmäisinä tulleet otettaisiin vastaan. Pakolaisten majoituksen taso oli myös Suomalaisen mielestä liian korkea (kts kuva 3). Kari erosi Helsingin Sanomista kun päätoimittaja Janne Virkkunen hyllytti hänen muukalaisvastaiseksi katsotun pilapiirroksensa (kts kuva 6 s. 58).⁵³

Neuvostoliiton hajoamisen vaikutus maahanmuuttoon aiheutti huolta Suomen korkeinta johtoa myöten. Mahdollisen maahanmuuton pelättiin aiheuttavan korkeat kustannukset. Presidentti Mauno Koivisto totesi, ettei Suomella ole mahdollisuuksia vastaanottaa runsaasti palveluita tarvitsevia henkilöitä.⁵⁴

Myös muualta Itä-Euroopasta Suomeen suuntautuva muutto pyrittiin estämään. Vuoden 1992 keväällä perustelivat ulkoministeri Paavo Väyrynen (KESK) ja sisäministeri Mauri Pekkarinen (KESK) Jugoslavian pakolaisiin kohdistunutta viisumipakkoa Suomen rajallisilla voimavaroilla.⁵⁵ Käytännössä tällä pyrittiin Kosovon albaanien pitämiseen Suomen rajojen ulkopuolella.

Poliisin edustaja Jyrki Ratia harmittelee sitä, että veronmaksajien rahoilla rahoitetaan turvapaikanhakijoiden oleskelua Suomessa. Lama-aikana ei hänen mielestään ole järkevää maksaa tuhansia markkoja kuukaudessa heidän ylläpidostaan useiden kuukausien ajan, jopa perusteettomien hakemusten ollessa kyseessä.⁵⁶

Äärioikeistossa Suomen samanaikainen velan ottaminen ja rahan käyttö ulkomalaisiin nähtiin kohtuuttomana.⁵⁷ Valtiontalouteen perustuvia argumentteja käytettiin äärioikeiston keskuudessa huomattavan vähän, verrattuna esimerkiksi muihin talouteen, turvallisuuteen tai kulttuuriin pohjautuviin argumentteihin. Mielestäni on yllättävää, ettei ns. vahvinta argumenttia käytetä juuri ollenkaan näiden tahojen toimesta. Kari Suomalainen haluaisi asettaa koko käsitteen pakolaiset lainausmerkkeihin. Hänen mielestään Suomen ei pitäisi omien ongelmien lisäksi hankkia lisää "rasittei-

⁵² Suomalainen 1990, 85.

⁵³ Ylönen 2001, 266-267.

⁵⁴ Demari 18.10.1990.

⁵⁵ Demari 21.7.1992: HS 21.7.1992.

⁵⁶ HS 20.8.1992.

⁵⁷ Ajan Suunta N:o 1 /1993.

ta” eli maahanmuuttajia (kts. kuva 4). Suomen ulkomaalaispolitiikkaa maahanmuuttoa vastustava Suomalainen pitää hyvänä. Suomalaisen mukaan

... kuka tahansa ulkomaalainen saa tulla kunhan vain lähtee täältä pois.⁵⁸

Kuva 4.⁵⁹ Hyväntahtoisia suomalaisia hyväksikäytetään omien kansalaisten kustannuksella.

Yleisönosastoilla maahanmuutosta valtiontaloudelle aiheutuvia kustannuksia on käytetty argumenttina maahanmuuttoa vastaan. Demarissa kyseiseen argumenttiin perustuvia kirjoituksia on vain vähän, Nykypäivässä hieman enemmän ja Helsingin Sanomissa useammin.

Turvapaikanhakijoista Suomelle aiheutuvat kulut nähdään usein korkeina. Väestömäärältään ja rahavaroiltaan pieni Suomi ei kykene kirjoittajien mukaan selviytymään näistä kuluista. Muutamissa kirjoituksissa esimerkiksi Ruotsi nähdään Suomea paljon vauraampana ja täten heidän kykynsä ottaa vastaan maahanmuuttajia meitä parempana.

Verovarojen käyttö esimerkiksi pakolaisiin nähdään huonona asiana, ja lukijoita kehotetaankin miettimään, mihin heidän rahansa käytetään.⁶⁰ Helsingin Sanomissa kirjoitettiin

*Suomessa nykyisin harjoitettava pakolaispolitiikka on todellista hyväuskoisten ja alemmuudentuntoisten hölmöjen politiikkaa, jolle muut kuin suomalaiset veronmaksajat varmaan makeasti nauravat.*⁶¹

*Saa siinä juustohöylä käydä suomalaisen veronmaksajan kukkarolla...*⁶²

⁵⁸ Niiniluoto 1990, 93-96, 113; Porvali 1999, 142-143.

⁵⁹ Suomalainen 1991, 55.

⁶⁰ HS 2.12.1990. (Entinen avustaja); HS 12.12.1990. (Nimim. Lukiolainen); Nykypäivä 25.10.1991. (Jaakko E. J. Koski); HS 2.12.1991. (Jouko A. Kuortti); HS 28.7.1992. (Nimim. Myös sotalapsi); HS 2.8.1992. (Å.H); Nykypäivä 23.10.1992. (Matti Vänskä); HS 19.12.1995. (Terho Mustonen); HS 2.2.1998. (Tauno Perttula); HS 14.7.1999. (Juha Kailamäki) Demari 26.7.1999. (Ahti Aaltonen); Demari 5.8.1999. (Ahti Aaltonen); Nykypäivä 3.8.1999. (Harri Laurinen).

⁶¹ HS 6.1.1991. (Mika Lehtonen).

⁶² HS 9.4.1993. (Nimim. Suomalainen).

Eräs verojensa käyttötarkoituksista huolissaan oleva kirjoittaja ehdotti erillistä pakolaisveroa. Ne, jotka pakolaisia Suomeen haluavat, voisivat hänen mukaansa maksaa kaksi, kolme prosenttia enemmän veroa.⁶³ Todettiin myös, että turvapaikanhakijat hakeutuvat Suomeen, koska täällä saa oleskella veronmaksajien kustannuksella kuukausia.⁶⁴ Pakolaisten huoltoon vuosittain menevät varat kasvattavat julkisen sektorin menoja, joita ollaan erään kirjoittajan mukaan muilta osin voimakkaasti vähentämässä.⁶⁵

1990-luvun alkupuolella Suomessa puhjennut lama nähtiin ongelmallisena. Valtion velkaantuessa ei haluttu rahoja käytettävän ulkomaalaisiin.⁶⁶ Eräs kirjoittaja haluaisi asunnon ja rahaa sotaveteraaneille, mutta kokee tämän mahdottomaksi koska

*samaan aikaan maahan tunkee kaiken maailman neekereitä, jotka nielevät veromarkat, vapaat vuokra-asunnot jne.*⁶⁷

Taksikortteja ja lautasantenneja elintasopakolaisille

Maahanmuuttajat joutuvat usein tullessaan Suomeen, varsinkin pakolaisina tai turvapaikanhakijoina, sosiaaliturvan piiriin. Tämä saatetaan nähdä joillain tahoilla ongelmana. 1990-luvun alun voimakas lama, lisääntynyt työttömyys ja lisääntynyt maahanmuuttajien määrä nostivat esiin ajatuksen siitä, että oman maan kansalaiset pitää asettaa etuuksissa etusijalle. Sosiaaliturva on myös selkeästi se asia, jota niin sanottujen elintasopakolaisten ajatellaan Suomesta etsivän. Termi elintasopakolainen on ongelmallinen, mutta hyvin laajalti käytetty sana maahanmuuttoa vastustessa.

Kokoomuksen ja Keskustan piirissä sanaa elintasopakolainen käytetään yleisesti.⁶⁸ Kokoomuksessa epäillään monien ulkomaalaisten, varsinkin turvapaikanhakijoiden, hakeutuvan Suomeen ainoastaan hyvien sosiaalisten etujen vuoksi.⁶⁹ Marja Tiura (KOK) lanseeraa käyttöön jopa uuden termin ”sosiaaliturvaturisti” väärinkäytöksistä puhuessaan.⁷⁰ Kun Suomeen saapuivat ensimmäiset Somaliasta tulleet pakolaisryhmät, totesi silloinen pääministeri Harri Holkeri (KOK), että

selvästi vain elintasoja tavoitteleville ulkomaalaisille on pystyttävä nostamaan musta käsi eteen.

Holkeri myöntää, että eron tekeminen oikeiden ja väärin pakolaisten välillä saattaa joskus olla vaikeaa.⁷¹ Kokoomus ilmoittaa kantavansa huolta myös maamme vähäosaisista, ja puolueen piirissä kyselläänkin, miksi omien pitäisi olla vieraita huo-

⁶³ HS 22.1.1991. (Nimim. Ei pakolaisia).

⁶⁴ Nykypäivä 4.4.2000. (Arja Gren).

⁶⁵ HS 8.8.1992. (Pekka Pihlanto).

⁶⁶ HS 17.8.1992. (Esko Leino); HS 9.4.1993. (Nimim. Suomalainen); Turkulainen 19.11.1997. (Esa Ajanti).

⁶⁷ HS 9.1.1991. (Pekka Holopainen).

⁶⁸ Demari 2.1.1990; Demari 3.1.1991; Nykypäivä 13.3.1992; HS 16.3.1993; HS 8.6.1993; HS 10.11.1993; HS 25.1.1998 (Raimo Ilaskivi); VP PTK 45/2000. (Edustaja Zyskowicz); VP PTK 87/2000. (Edustaja Salo); Nykypäivä 30.5.2000.

⁶⁹ VP PTK 45/2000. (Edustajat Karpio, Zyskowicz, Håkämies, Ihamäki, Oinonen, Tiura.); VP PTK 87/2000. (Edustajat Hemmilä, Zyskowicz, Karttunen-Raiskio); HS 25.1.1998 (Raimo Ilaskivi).

⁷⁰ VP PTK 87/2000. (Edustaja Tiura).

⁷¹ Demari 29.11.1990.

nommassa asemassa.⁷² Raimo Ilaskiven (KOK) mukaan Suomeen on pesiytymässä tietoisten elintasopakolaisten joukko ja, että on

päätettävä, onko Suomi ensisijaisesti suomalaisille, vaiko ensisijaisesti niille, jotka etsivät täältä elintaso⁷³.

Ilaskivi toteaa, että elintasopakolaiset on eroteltava.⁷⁴ Martin Saarikankaan (KOK) mukaan syy maahanmuuttoon ei ole välttämättä työnhaku vaan, että Suomeen tullaan sosiaaliturvan vuoksi.⁷⁵

Myös Keskustan kansanedustajat ovat huolissaan sosiaaliturvan eriarvoisuudesta. Suomalaisten todetaan olevan huonommassa asemassa kuin maahanmuuttajien.⁷⁶ Kansanedustaja Hannele Pokka (KESK) oudoksuu ajatusta siitä, että suomalaista sosiaaliturvaa pitäisi antaa ulkomaalaisille.⁷⁷ Esimerkiksi Pauli Saapunki (KESK) käyttää Aittoniemen tapaista retoriikkaa kritisoidessaan sosiaaliapua ulkomaalaisille

Meillähän annetaan taksikortteja ja monta muuta etuutta, joita meillä eivät normaalit eläkeläiset ole saaneet.⁷⁸

Keskustassa ei pidetä oikeana, että ulkomaalaiset käyttävät hyväksi Suomen sosiaaliturvajärjestelmää.⁷⁹ Seppo Lahtelan (KESK) mukaan ei voi olla niin, että maassa, jossa ei osalle omista kansalaisista ole työtä eikä leipää ja perustoimeentulokin on inhimillisyyden alarajoilla, ylläpidetään ”lomapakoilua” ja sallitaan ulkomaalaisille yhteiskunnan eduista nauttiminen. Seppo Lahtela toteaa tällaisen toiminnan luovan pohjaa

... – en nyt sano, että oikeutetulle, mutta osittain siihen suuntaan kyllä ajattelen – rasisille, mikä tässä Suomenmaassa tulee lisääntymään ja kasvamaan koko ajan.

Keskustassa halutaan yleisemminkin hoitaa oman maan asiat kuntoon, ennen maahanmuuttajien ottamista.⁸⁰

Sosialidemokraattien ja yleensä vasemmiston osalta maahanmuuttajien sosiaaliturvan käyttöä kritisoidaan lähteissäni vähän, joitakin tämän argumentin kannattajia toki löytyy näistäkin puolueista. Esa Lahtela (SDP) ei hyväksy turvapaikkaturismia, ja toteaa sitä nähdyn jo aivan tarpeeksi. Lahtelan mukaan yhteiskunta kohtelee suomalaisia yhteiskunnasta pudonneita huonommin kuin ulkomaalaisia.⁸¹

Suomen Kristillisen Liiton kansanedustaja Toimi Kankaanniemi toteaa, ettei kaikkia halukkaita voida Suomeen majoittaa eikä tarjota meidän elintasoamme. Hänen mukaansa Suomeen hakeudutaan myös hyvien sosiaalisten etujen vuoksi.⁸²

Poliitikkojen parissa kriittisintä kantaa maahanmuuttajille annettavia sosiaalisia etuuksia kohtaan edusti Sulo Aittoniemi (SMP). Myös muut jo edellä mainitut puolueet säilyttävät maahanmuuttajavastaisen kantansa tämänkin argumentin ollessa kyseessä.

⁷² Nykypäivä 7.12.1990; HS 16.3.1993.

⁷³ Nykypäivä 7.12.1990; HS 8.6.1993.

⁷⁴ TS 22.1.1991.

⁷⁵ Päivärinta b, 2002.

⁷⁶ VP PTK 45/2000. (Edustaja Saapunki); VP PTK 87/2000. (Edustaja Lahtela).

⁷⁷ Demari 20.2.1990.

⁷⁸ VP PTK 45/2000. (Edustaja Saapunki).

⁷⁹ VP PTK 45/2000. (Edustajat Vehviläinen, Lahtela); VP PTK 87/2000. (Edustaja Oinonen).

⁸⁰ VP PTK 87/2000. (Edustaja Lahtela); Demari 17.5.1990; HS 15.6.2000.

⁸¹ VP PTK 87/2000. (Edustaja Lahtela).

⁸² VP PTK 45/2000. (Edustaja Kankaanniemi).

Aittoniemi toteaa useassa yhteydessä vastustavansa sellaisia ulkomaalaisia, jotka tulevat Suomeen vailla minkäänlaista halua hoitaa yhteiskunnallisia velvoitteitaan. Tällaisia ”huithaapeleita” hän ei tule koskaan hyväksymään. Nämä henkilöt elävät Aittoniemen mukaan suomalaisen yhteiskunnan kustannuksella, joka tarkoittanee sosiaaliturvan varassa olemista. Aittoniemi käyttää termiä elintasopakolainen usein.⁸³ Aittoniemi käyttää argumentoinnissaan populistisia väitteitä maahanmuuttajien ja suomalaisten eriarvoisuudesta sosiaaliavun piirissä

Kun johonkin Helsingin lähialueen sosiaalivirastoon menee joku tällainen tumma ihminen, tai oli mikä hyvänsä, tumma tai vaalea, ja sanoo, että minun pitää saada kuuden tonnin nahkatakki ja vähän paremmat pieksut, niin vaikka se ei kuulu oikein asiaan, minä tiedän, että annetaan. Johtaja tulee ja sanoo, että antakaa pois, koska muuten huudetaan, että te olette rasisteja.⁸⁴

Aittoniemen linjoilla oltiin SMP:ssä yleisemminkin aina puolueen johtoa myöten. Puolueessa ihmetellään sitä, että pakolaisia autetaan, vaikka meillä itselläkin on avun tarvitsijoita.⁸⁵

Helsingin Sanomien pääkirjoituksessa todetaan osan inkeriläisistä paluumuuttajista olevan elintasopakolaisia ja käyttävän väärin toimeentulotukea. Sosiaalitoimistosta haetaan rahaa ja kuitenkin asutaan itärajan takana, toteaa Helsingin Sanomat. Lehti epäilee, että Suomeen 1990-luvun loppupuolella tulleet Slovakian romanit houkutteli lähtemään kotimaastaan maiden välinen elintasoero.

Helsingin Sanomat käyttää termiä elintasopakolainen myös tukiessaan turvapaikkahakemusten nopeutettua käsittelyä alkuvuodesta 2000.⁸⁶ On mielenkiintoista huomata, että Suomen ykköslehti käyttää niinkin kiistanalaista termiä kuin elintasopakolainen toistuvasti pääkirjoituksissaan.

Kansallinen rintama ei Olavi Mäenpään suulla hyväksy ”sosiaalisalistajia”. Mäenpään termistöön elintasopakolaiset kuuluvat kiinteänä osana. Mäenpää nimeää elintasopakolaisiksi albaanit ja somalialaiset. Edellä mainittujen suurempien puolueiden tavoin heidänkin mielestään pitää ensin auttaa oman maan kansalaisia.⁸⁷ Mäenpäällä on Aittoniemen tavoin tapana heittää ilmaan oletuksia ja antaa kuuntelijan päätellä puolesta sanasta hänen totuutensa. Turussa sijaitsevan Lausteen lähiön lautasantenneja Mäenpää ihmettelee tähän tapaan

Eihän suomalaisilla sellaisia ole. Olisi kiva tietää, kuka nekin on maksanut?⁸⁸

Mäenpää itse valaisee Kansallisen rintaman kokouksessa kannattajilleen omia retorisia käytäntöjään,

kun puhuu tietyistä kysymyksistä, niin on hyvä käyttää liitteenä tämmösiä ilmasuja kuin ”Mää kuulin...”, taikka ”Mulle kerrottiin...”. Minä viljelen nykyään paljon sanontaa: ”Päättele ite loput.”⁸⁹

Rasismia ja antirasismia tutkivan Rolf Buchin mukaan ranskalaisen äärioikeistolaisien liikkeiden, kuten Uuden Oikeiston ja Le Penin Front Nationalin strategiaan kuu-

⁸³ VP KK 250/1991; VP KK 237/1994; VP KK301/1995; TS 7.9.1996; HS 29.7.1999.

⁸⁴ VP VK 1/1998.

⁸⁵ Nykypäivä 2.2.1989; TS 22.1.1991.

⁸⁶ HS 1.9.1992 (Pääkirj.); HS 7.7.1999 (Pääkirj.); HS 4.2.2000 (Pääkirj.); HS 13.6.2000 (Pääkirj.).

⁸⁷ Apu 10.12.1999; HS Kuukausiliite Maaliskuu 2001; Mäenpään haastattelu.

⁸⁸ HS Kuukausiliite Maaliskuu 2001.

⁸⁹ Apu 10.12.1999.

luu olennaisesti vihjailun ja kiertoilmausten käyttö.⁹⁰ Mäenpää käyttää siis jo muualla Euroopassa hyväksi todettua tekniikkaa.

Mäenpään mukaan maahanmuuttajien saamat koti,- tulkki,- oikeus- ja muut sosiaalipalvelut ovat täydellisiä. Hän toteaa maahanmuuttajien vievän suomalaisten rahat ja heidän kohtelunsa syrjivän valtaväestöä.⁹¹ Mäenpään väitettiin kehottaneen kuul- telijoita vappupuheessaan vuonna 1998 seuraavalaiseen toimintaan

... kivittämään rikki ulkomaalaisyrittäjien kauppaliikkeiden ikkunat, ja ottamaan lain omiin käsiin, sekä käyttämään väkivaltaa.

Teksti oli turkulaisen skinijärjestön sivuilla nähtävissä useita kuukausia. Mäenpää itse kieltää kyseisiä asioita sanoneensa.⁹²

Muut äärioikeistolaiset tahot käyttävät samankaltaista termistöä kuin Mäenpää. Elin- tasopakolainen on useasti käytetty termi ja sosiaaliturvasta puhuttaessa kerrotaan asioita ja jätetään loppu kuulijan oman harkinnan varaan.⁹³ Oman maan kansalais- ten asiat pitäisi näiden ääriyhmien mukaan hoitaa ensin kuntoon.⁹⁴

Yleisönosastoilla kirjoitettiin siitä, onko maahanmuuttajilla oikeus yleensäkin sosi- aaliturvaan. Epäiltiin myös, että maahanmuuttajat saavat parempia etuja kuin suo- malaiset.

Somaliasta tulleista pakolaisista kirjoitettiin 1990-luvun alussa paljon. Somalialaisten nähtiin tulevan Suomeen ainoastaan huvikseen, oleskelemaan suomalaisen sosiaa- liturvan varassa.⁹⁵ Sama ajatus toistuu myöhemminkin muiden maahanmuuttaja- ryhmien ollessa kyseessä.⁹⁶

Kirjoituksissa todettiin Suomen järjestävän pakolaisille

*hotellitasoista majoitusta ja valmista kovaa valuuttaa puhtaana käteen.*⁹⁷

Ihmeteltiin sitä, että samaan aikaan, kun suomalaiset nuoret odottavat tukea

*asutetaan uusia tulokkaita jopa uusiin asuntoihin ja maksetaan täysi ylöspito.*⁹⁸

Edellä mainittujen kaltaiset käsitykset pakolaisten elinoloista olivat erittäin yleisiä 1990-luvun alkupuolen yleisönosastokirjoituksissa. Suomessa ajateltiin tarjottavan pakolaisille ja muille maahanmuuttajille loistavat asuinolosuhteet ja runsaasti käyttö- rahoja kaupan päälle.⁹⁹

Kun ensimmäiset somalialaiset pakolaiset tulivat Suomeen, maa oli täysin varautu- maton turvapaikanhakijoiden vastaanottamiseen, eikä ollut olemassa minkäänlaisia vastaanotokeskuksia. Alussa turvapaikanhakijoita majoitettiin sinne, minne heitä nopeasti saatiin, myös hotelleihin.

⁹⁰ Buchi 1995, 159-160 (Tutkija Rolf Buchi tekee väitöskirjaa rasismista ja antirasismista.).

⁹¹ Turkulainen 5.4.2000; Mäenpään haastattelu.

⁹² Tiedonantaja 30.3.2001.

⁹³ Ajan Suunta N.o 1/1993; IKL kotisivut (Ohjelma); Olavi Koskela kotisivut (Nimetön normaali si- vu).

⁹⁴ Ajan Suunta N.o 1. 1993.

⁹⁵ HS 16.11.1990. (Nimim. Vaaleja odottava); HS 19.12.1990. (Nimim. Realisti).

⁹⁶ HS 24.3.1993. (Marita Jurva); HS 7.7.1999. (Kari Virolainen).

⁹⁷ HS 16.11.1990. (Nimim. Vaaleja odottava).

⁹⁸ HS 2.12.1990. (Nimim. Entinen avustaja).

⁹⁹ HS 8.12.1990. (Nimim. Näytelmää seurannut); HS 6.1.1991. (Mika Lehtonen); HS 6.12.1991. (Marja-Liisa Vähäniemi).

Yleisönosastokirjoituksissa epäillään toistuvasti, että maahanmuuttajat saavat parempia etuuksia kuin suomalaiset. Vaaditaan, että kaikille pitää tarjota sama elintaso.¹⁰⁰

*Hallitsematon maahanmuutto elintasopakolaisilla aiheuttaa katkeruutta oman kansan riveissä, koska pakolaisilla on ruhtinaalliset olot kotoisiin työttömiimme ja perheelisiimme nähden.*¹⁰¹

Lohjalainen kirjoittaja on kuullut taksimiehiltä, että somalialaiset pyytävät aina taksimatkasta kuitin. Kyseinen tieto on johtanut seuraavaan päätelmään hänen kirjoituksessaan

*Väitetään somaleilla olevan jopa ilmaiset taksimatkat.*¹⁰²

Huhupuheiden ja yleistysten voima saattaa olla hyvinkin suuri, ja maahanmuuttajista puhuttaessa huhuja levittävät useat tahot, jopa eduskunnasta käsin.

Yleisesti ollaan sitä mieltä, että suomalaisten asiat pitäisi hoitaa ennen kuin otetaan maahanmuuttajia Suomeen.¹⁰³ Yleisönosastokirjoituksissa puhutaan myös elintasopakolaisista, tosin ei aivan heti 1990-luvun alussa.¹⁰⁴ Verovarojen käyttöä komentoitiin seuraavasti:

*Kenties osa rahoista kohdentuu Suomen maineen pönkittämiseen humanina paluumuuttajien ja elintasopakolaisten onnenmaana.*¹⁰⁵

Elintasopakolainen terminä vakiintui käyttöön 1990-luvun kuluessa. Vuosikymmenen lopulla sitä käytettiin myös lisääntyvässä määrin varsinkin Nykypäivä-lehden yleisönosastokirjoituksissa.¹⁰⁶ Erään kirjoittajan mukaan elintasopakolaisina Suomeen tulevat romanit naureskelevät suomalaisten naiviutta.¹⁰⁷ Todetaan, että

*ilmainen turvapaikanhakijoiden ylläpito... on kuin kutsu... täällä teistä pidetään huolta ja vieläpä ilmaiseksi.*¹⁰⁸

Joutilaat työpaikananastajat

Useat maahanmuuttoa vastustavat tahot toteavat hyväksyvänsä Suomeen tulemisen, jos tänne tullaan tekemään töitä. Edellisessä kappaleessa maahanmuuton vastustajat kokivat ongelmalliseksi suomalaisen sosiaaliturvan takia maahan tulevat maahanmuuttajat. Suomeen töihin tuleminen ei kuitenkaan ole aivan ongelmatonta sekään, sillä maahanmuuttajien pelätään vievän työpaikkoja kantaväestöltä. Ulkomaalaisten työttömyysaste on 1990-luvulla Suomessa ollut 40-50 prosentin välillä, pienentyen kohti vuosikymmenen loppua (kts liite 4).¹⁰⁹ Eräiden lähteideni mukaan

¹⁰⁰ HS 15.2.1990. (Tuulikki Kallio); HS 6.12.1991. (Marja-Liisa Vähäniemi); Demari 20.5.1995. (Veikko O. Hintikka); HS 19.12.1995. (Terho Mustonen); HS 24.3.1998. (Kalle Haikarainen); HS 7.7.1999. (Kari Virolainen); Demari 5.8.1999. (Ahti Aaltonen); Demari 13.12.1999. (A. Vierelä).

¹⁰¹ HS 24.3.1993. (Marita Jurva).

¹⁰² Demari 20.5.1995. (Veikko O. Hintikka).

¹⁰³ HS 17.8.1990. (Esko Leino); HS 19.12.1995. (Terho Mustonen).

¹⁰⁴ HS 6.8.1992. (Pekka Pihlanto); HS 24.3.1993. (Marita Jurva); HS 5.12.1994. (Jorma Natunen ja Veikko Viinimäki); Demari 5.8.1999. (Ahti Aaltonen); Demari 24.8.2001. (Matti Lahtinen).

¹⁰⁵ HS 5.12.1994. (Jorma Natunen ja Veikko Viinimäki).

¹⁰⁶ Nykypäivä 3.8.1999. (Harri Laurinen); Nykypäivä 19.10.1999. (Maiju Lehvonen); Nykypäivä 8.2.2000. (Minna Berg); Nykypäivä 18.4.2000. (Jarmo Lajula).

¹⁰⁷ Nykypäivä 18.4.2000. (Jarmo Lajula).

¹⁰⁸ Nykypäivä 19.10.1999. (Maiju Lehvonen).

¹⁰⁹ Tilastokeskus 1999, 23.

kaikille suomalaisille pitäisi hankkia töitä ensin ja vasta sen jälkeen työllistää ulkomailla tulevia. Suomen nykyisen työllisyystilanteen ollessa kyseessä edellä mainittu tarkoittaa rajojen täydellistä sulkemista maahanmuuttajilta.

Lähteissäni esiintyvissä ääriilikkeiden kannanotoissa ei maahanmuuttajien työllistymiseen otettu mitään kantaa. Yleisempi kommentointi maahanmuuttajien käyttämiin sosiaalietuuksiin antaa vaikutelman siitä, että ääriilikkeet eivät edes ajattele maahanmuuttajien tekevän tai etsivän töitä.

Magdalena Jaakkolan asennetutkimuksen mukaan suomalaisista noin 70 prosenttia pitää maahanmuuttajia todellisena uhkana työllisyydelle, ja pelkää työttömyyden lisääntyvän.¹¹⁰

SMP:n kansanedustaja Sulo Aittoniemi oli huolissaan ulkomaalaisten lisääntyvästä määrästä Suomen työmarkkinoilla jo 1990-luvun alkupuolella. Aittoniemi kysyykin silloiselta hallitukselta seuraavaa

*aikooko Hallitus sallia entisistä ns. itäblokin maista tulevien lääkäreiden vallata Suomen lääkärimarkkinat?*¹¹¹

Aittoniemen mukaan eri paikkakunnilla tehtyjen tiedustelujen mukaan on syytä olettaa, että entisen itäblokin alueelta tulleille myönnettävien työlupien määrä on varsin suuri. Hänen mukaansa työlupia myönnetään sellaisille aloille, joihin työvoimaa olisi saatavissa myös kotimaasta.¹¹²

Somaliasta tulleet pakolaiset Aittoniemi haluaisi lähettää takaisin kotimaahansa antamaan työpanoksensa ”oman” isänmaansa hyväksi. Aittoniemi kysyy

*Milloin hallitus aikoo ryhtyä toimenpiteisiin täällä jouten oleskelevien somalien palauttamiseksi omaan maahansa, jossa olot ovat rauhoittumassa ja maa kaipaa näiden nuorten ja terveiden ihmisten ahkeria käsiä?*¹¹³

Ollessaan oikeudessa todistajana Aittoniemi toteaa ”somaliväestöstä” valtaosan olevan työtä vieroksuva väkeä.¹¹⁴

SMP ehdottaa omassa tiedotteessaan somalialaisten palauttamista kotimaahansa. Puolueen mukaan Suomen talouden lamatilanteessa, jossa työttömyys nousee, kyseinen palauttaminen on yhteiskunnan kannalta edullisinta.¹¹⁵

Inkeriläisten paluumuuttajien Aittoniemi toteaa säännöllisesti jäävän työttömiksi ja näin yhteiskunnan elätettäväksi.¹¹⁶ Aittoniemi haluaa velvoittaa ”pakolaisryhmät” itsensä elättämiseen. Hänen mukaansa

*kyseiset ryhmät saavat olla joutilaina ilman minkäänlaista työnteko- ja palveluvelvoitetta ja harrastukset harhautuvat entistä enemmän kielteisiin suuntiin.*¹¹⁷

Aittoniemen kommentteissa ilmenee selvästi maahanmuuttajavastaisten tahojen argumenttien ristiriitaisuus. Toisaalta töitä pitäisi tehdä, ettei olla sosiaaliturvan varassa, mutta toisaalta, jos töitä tehdään työpaikat ovat pois kantaväestöltä.

¹¹⁰ Jaakkola 1999, 75.

¹¹¹ VP KK 621/1992.

¹¹² VP KK 721/1993.

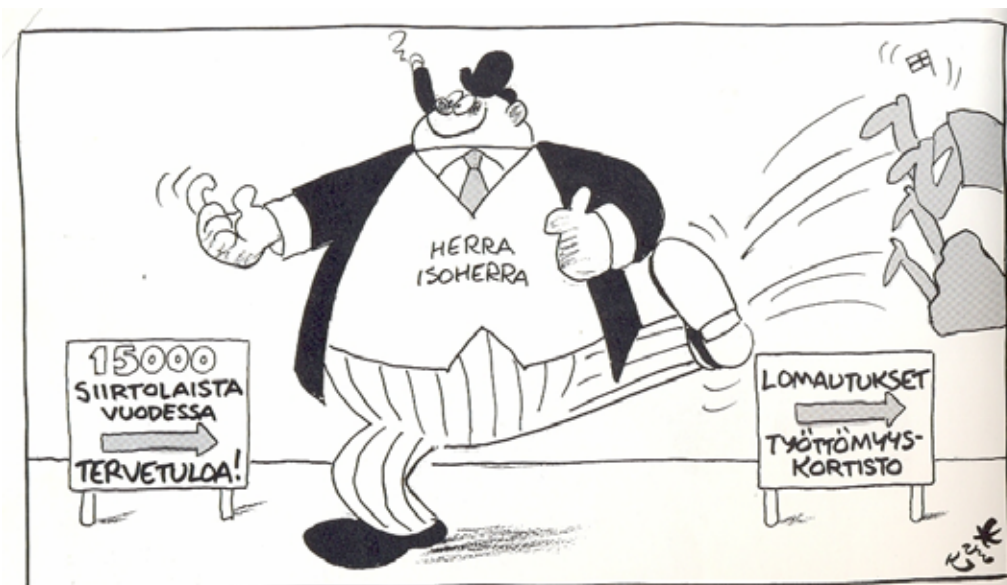
¹¹³ VP KK 294/1993; VP KK 610/1997.

¹¹⁴ HS 29.5.1999; Persona non grata 2003.

¹¹⁵ HS 4.5.1991.

¹¹⁶ VP KK 237/1994; KK 877/1997.

¹¹⁷ VP KK 301/1995.

Kuva 5.¹¹⁸ Välinpitämättömyyttä suomalaisista.

Kari Suomalainen kritisoi maahanmuuttajien ottamista samaan aikaan kun laman aiheuttama työttömyys alkoi jo kasvaa (kts kuva 5).

Olavi Mäenpää (KR) toteaa, että tänne tuleville pakolaisille hankitaan asunnon lisäksi myös työpaikka. Hänen mukaansa kuitenkin Turussa asuvista 800 albaanista vain kymmenen on työssä. Mäenpää sanoo televisiohaastattelussa, että maahanmuuttajat eivät rikastuta Suomea työpanoksellaan ja, että somalialaiset loisivat kaduilla.¹¹⁹

Suomalaisten pyyteetön työteliäisyys ja ahkeruus otetaan myös usein esiin vertailukohtana Suomeen tuleville maahanmuuttajille. Kun suomalaiset ovat lähteneet ulkomaille, he ovat lähteneet tekemään töitä ja rakentamaan yhteiskuntaa kohdemaahan.¹²⁰

Keskustan Seppo Lahtela vaatii tänne tulevien elättävän itsensä ja käyvän työssä. Lahtelan mukaan Suomen ei pitäisi huolehtia hakijoista, jotka tulevat tänne pitämään hauskaa, kun oman maan kansalaisille ei riitä työtä ja leipää.¹²¹

Kokoomuksen Raimo Ilaskivi pitää tärkeänä, että Suomeen ”hyväksytyt” olisi saatava mahdollisimman pian mukaan työelämään. Ilaskivi toteaa, että jos pakolainen hakeutuu työmarkkinoille hän kilpailee paikasta kolmen ja puolensadantuhannen suomalaistyöttömän kanssa. Tähän Ilaskivi jatkaa:

*Nämä ovat vain faktoja. Niitä ei sovi kieltää, mutta niihin voi kuitenkin suhtautua eri tavoin. Maailmaa syleillen tai omista kansalaisista huolta kantaen.*¹²²

Vuosituhannen vaihdetta lähestyttäessä Ilaskiven mielipiteet maahanmuuttajien työllistämisen tärkeydestä ovat pysyneet samanlaisina. Hän haluaa nuoret tulokkaat

¹¹⁸ Suomalainen 1991, 56.

¹¹⁹ Mäenpään haastattelu; Vaarallinen risteys 2003.

¹²⁰ VP PTK 45/2000. (Edustajat Mäki-Hakola, Lahtela); VP PTK 87/2000. (Edustaja Raimo Vistbacka).

¹²¹ VP PTK 45/2000. (Edustaja Lahtela); HS 15.6.2000.

¹²² Demari 2.1.1991; Nykypäivä 13.3.1992.

työhön vastapainoksi kaikelle sille, mitä heille tarjotaan. Hän näkee ”somalinuorten” työllistymisen yhtenä esteenä suomalaisen byrokratian.¹²³

Kokoomuksen kansanedustaja Pertti Mäki-Hakola toteaa nuorten somalialaisten miesten pyöriävän Helsingin rautatieasemalla tekemättä mitään. Hänen mukaansa suomalaisten ei pidä antaa maahanmuuttajien vetää itseään nenästä.¹²⁴ Presidenttiehdokkaanakin olleen Martin Saarikankaan mukaan Suomessa nyt asuvista maahanmuuttajista ei ole hänen alansa, eli metallin, työntekijöiksi. Hän toteaa, että maahanmuuttajista on vaikea löytää halukkaita työntekijöitä. Kuten monet muutkin hän toivottaa työhaluiset maahanmuuttajat tervetulleiksi.¹²⁵

Myös kokoomuslainen Harry Bogomoloff haluaa maahanmuuttajat mahdollisimman nopeasti töihin. Bogomoloff toteaa, että

*pakolaisen tänne tulolle ei ole minkäänlaista sosiaalista tilausta. Siirtolaiselle sosiaalinen ja työmarkkinapoliittinen tilaus sen sijaan on.*¹²⁶

Demarin pääkirjoituksessa todetaan, että parhaat edellytykset ulkomaalaisten maahanmuutolle syntyvät ilmeisesti vasta sitten, kun heille on tarjota täällä työtä, jolla he elättävät itsensä.¹²⁷

Vuoden 1997 alussa julkaistun maahanmuutto- ja pakolaistoimikunnan mietinnön julkaisemisen yhteydessä sisäministeriö ehdottaa varovaista suhtautumista maahanmuuttajien määrän lisäämiseen silloisessa työttömyystilanteessa.¹²⁸

Palvelualojen ammattiliiton puheenjohtaja Maj-Len Remahlin mukaan ulkomaisen porukan haaliminen ennen kuin työttömyysongelma on ratkaistu on vaarallista.¹²⁹

Yleisönosastoilla maahanmuuttajien ottaminen Suomeen nähdään taloudellisesti epäviisaana työttömien määrän ollessa korkea. Myös maahanmuuttajien puutteellinen kielitaito nähdään ongelmana työmarkkinoille tullessa.¹³⁰ Inkeriläisten paluumuuttajien maahanmuuttoa pidetään laman aikana kyseenalaisena. Inkeriläisten osaaminen asetetaan kyseenalaiseksi, eikä heidän työtahtiaanakaan pidetä riittävä-
nä.¹³¹ Pakolaisten nöyryyden ja kiitollisuuden puutetta ihmetellään. Töiden vastaanotossa ei saisi olla niin valikoiva ja lääkärin pitäisi lähteä siivoustöihin.¹³²

*Miksei meillä, kuten muissa maissa, todellakaan vaadita tänne tulleilta pakolaisilta vähäisintäkään työntekoa?*¹³³

Suomen suuren työttömyyden huomioimatta jättäminen nähdään vastuuttomana maahan muuttavia kohtaan. Todetaan, että

*ei ole kenenkään edun mukaista houkutella kotimaassaan töissä olevia ihmisiä siirtolaisiksi Suomen kortistoon.*¹³⁴

¹²³ Nykypäivä 28.7.1998.

¹²⁴ Päivärinta a 2002.

¹²⁵ Päivärinta b 2002.

¹²⁶ Demari 7.10.2002.

¹²⁷ Demari 28.3.1994. (Pääkirj.).

¹²⁸ Demari 10.1.1997.

¹²⁹ HS 19.1.2001.

¹³⁰ HS 8.8.1992. (Pekka Pihlanto); Demari 26.8.1999. (A.Aaltonen); HS 14.7.1999. (Juha Kailamäki).

¹³¹ HS 17.8.1992. (Esko Leino).

¹³² Nykypäivä 18.8.1998. (Jari Neulaniemi).

¹³³ HS 2.2.1998. (Tauno Perttula).

¹³⁴ HS 9.11.1995. (Kalle J. Pesonen).

3. Kuka pelkää ”mustaa miestä”

Turvallisuus argumenttina tulee esiin useissa yhteyksissä. Turvallisuuteen perustuvissa argumenteissa on yleisesti havaittavissa kaksi tasoa: yksilön henkilökohtainen turvallisuus ja valtion turvallisuus. Edellä mainittu on usein esillä varsinkin ääriainesten tuottamassa argumentoinnissa, tosin ns. viides kolonna ajatteluakin niissä esiintyy. Eli pelätään maahanmuuttajien ottavan itselleen päätäntävaltaa valtion asioissa ja jopa valtaavan asioista päättävät tahot. Valtion turvallisuus on usein perusteluna myös valtionhallinnon esittämässä toimissa maahanmuuton kontrolloimiseksi.

Magdalena Jaakkolan tutkimuksen mukaan ulkomaalaisten maahanmuuttoon liittyi suomalaisten enemmistön mielestä turvallisuuteen liittyviä uhkia. Näiden uhkien pelko lisääntyi vuodesta 1987 vuoteen 1998 runsaasti.¹³⁵ SMP:n puoluesihteerin Tina Mäkelä toteaa ahkerasti kansan parissa kierreltyään, että tavallinen kansa pitää ulkomaalaisten määrän lisääntymistä Suomessa pelottavana¹³⁶. Puolustusministeriön alaisen parlamentaarisen maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan vuonna 1990 teettämän kyselytutkimuksen mukaan enemmistö suomalaisista piti ulkomaalaisten määrän lisääntymistä turvallisuutta heikentävänä tekijänä¹³⁷.

Suomalaisuus uhattuna

Valtion turvallisuuteen perustuvat argumentit perustuvat muutamaan perusväittämään. Varsinkin 1990-luvun alussa useat tahot, valtionhallinto yhtenä, perustelivat tiukkaa maahantulopolitiikkaa Venäjän uhalla. Venäjältä saattoi heidän mukaansa lähteä jopa miljoonia ihmisiä nälkäpakolaisiksi. Lähinnä ääritahojen suulla pelättiin Suomeen muodostuvien vähemmistöjen ottavan vallan enemmistöltä. 1990-luvun alun jälkeen kyseinen argumentti on lähes täysin häipynyt muiden kuin ääritahojen käytöstä.

Neuvostoliiton hajoamiskehitys aiheutti huolta suomalaisten poliitikkojen keskuudessa, korkeinta johtoa myöten. Presidentti Mauno Koivisto esitti huolensa mahdollisesta liiasta neuvostomuutosta. Koiviston mukaan hallitsemattoman maahanmuuton uhka on todellinen, eikä Neuvostoliitto luultavasti patoaisi millään tavalla liikaväestönsä lähtöä. Moni turistina Suomeen tullut voi Koiviston mukaan jäädä maahan laittomasti. Edellä mainittujen tekijöiden vuoksi presidentti ei pitänyt Suomen ja Neuvostoliiton silloisen viisumikäytännön purkamista järkevänä.¹³⁸

Presidenttiehdokas Keijo Korhonen näkee myös naapurissamme olevan itäisen Euroopan väestönsiirtymisen ongelmana, mutta toteaa olevan mahdollista, etteivät uhat toteudu¹³⁹.

Myös somalialaisten pakolaisten maahanmuutto nähtiin itärajan ongelmana. Sisäministeri Jarmo Rantasen (SDP) mukaan hallitus on valmis somalipakolaisten kään-

¹³⁵ Jaakkola 1999, 75, 188.

¹³⁶ Demari 20.7.1990.

¹³⁷ HS 15.12.1990.

¹³⁸ Demari 18.10.1990.(Pääkirj.).

¹³⁹ Nykypäivä 3.5.1991.

nyttämiseen itärajalta, jos määrät kasvavat olennaisesti tai tilanne muuttuu hallitsemattomaksi. Rantanen kieltäytyy määrittelemästä esimerkiksi, mitä hallitsematon tilanne tarkalleen merkitsee, mutta toteaa hallituksen seuraavan tilannetta.

Rantasen käännytystä koskevien suunnitelmien taustalla on ulkomaalaislain 30. pykälä, jonka mukaan lain määräyksistä voidaan poiketa mm. valtion turvallisuuden ollessa uhattuna. Tutkija Martin Scheinin mukaan tässä tilanteessa ei voitu soveltaa kyseistä pykälää.¹⁴⁰

Sanomalehti Uuden Suomen teettämän haastattelututkimuksen mukaan neljä viidestä suomalaisesta on sitä mieltä, että Neuvostoliitosta mahdollisesti pyrkivät suuret pakolaisryhmät tulee pitää rajojen ulkopuolella. Puolet haastatelluista piti todennäköisenä, että rajan yli alkaa tulla suurin joukoin pakolaisia.¹⁴¹ Tutkimuksen tulos ei sinänsä ole mikään yllätys, kun näkee millaisen kuvan valtion johto maahanmuutosta antaa. Neuvostoliiton tilanne oli 1990-luvun alussa sekava ja pelättiin jopa sisällissotaa.

Ulkopoliittisen instituutin tutkija, nuorsuomalaisen puheenjohtajanakin toiminut, Risto E. J. Penttilä pitää kansainvaelluksia Itä-Euroopasta sotilaallista konfliktia vakaavana uhkana. Hän uskoo Neuvostoliiton muodostaman turvallisuuspoliittisen uhan säilyvän peräti vuosikymmeniä. Neuvostoliiton murrokseen liittyy Penttilän mukaan joka tapauksessa valtavasti lisääntyvä muutto länteen ja tilanne voidaan hallita ainoastaan tiukentamalla rajavalvontaa ja pitämällä kiinni viisumivaatimuksista.¹⁴²

Helsingin Sanomat toteaa pääkirjoituksessaan Suomen olevan Venäjän pohjoisosien ja Baltian väestön pakoreittejä. Lehden mukaan se saattaa tarkoittaa puolta miljoonaa tai oikein huonossa tapauksessa moninkertaista pakolaisten tulvaa.¹⁴³

Vielä 1990-luvun puolivälin jälkeen puolustusministeri Anneli Taina (KOK) näkee laajamittaisen pakolaisuuden lähialueillamme turvallisuusriskinä, joka voi uhata kansalaisiamme¹⁴⁴. Kokoomuksen Antti Pekola vaati, että

*järjestys pitää palauttaa rajoillemme siitäkkin huolimatta, että vihreät sosiaalitamme repivät mekkonsa.*¹⁴⁵

Äärioikeistossa kyseistä argumenttia on käytetty melko usein, ja monen tahon toimesta. Kansallisen Rintaman periaateohjelmassa todetaan jokaisen historian tuntemaan monikulttuurisen valtion romahtaneen kaaokseen ja verilöylyyn. Pelotellaan myös sillä, että jos nykyinen suuntaus pakolaispolitiikassa saa jatkoa, alkavat tietyt tulokaryhmät elää keskuudessamme omana valtionaan omine lakeineen.¹⁴⁶ Myös Isänmaallinen oikeisto ja Web Zine toteavat ulkomaalaisten, päästessään tänne isoina ryhminä, tekevän työtä oman joukkonsa hyväksi¹⁴⁷.

IKL:n mukaan itsenäisyyttämme ei saa luovuttaa selkärangattoman ulkomaalaispolitiikan seurauksena ei-suomalaisille. Itsenäisyytemme saattaa myös vaarantua ”kulttuurillisen”, järjestöllisen ja aatteellisen yhteistyön seurauksena.¹⁴⁸ Olavi Koskela to-

¹⁴⁰ HS 29.11.1990. (Oik.tiet.lis. Martin Schein toimi kyseisenä ajankohtana Suomen akatemian tutkijana.)

¹⁴¹ HS 2.12.1990.

¹⁴² HS 22.11.1990.

¹⁴³ HS 23.11.1990.

¹⁴⁴ Nykypäivä 2.5.1997.

¹⁴⁵ Nykypäivä 14.6.2001. (Antti Pekola).

¹⁴⁶ Kansallisen rintaman kotisivut (Periaate).

¹⁴⁷ Isänmaallisen oikeiston kotisivut. (Puolueohjelma); Web zine kotisivut (Valkoinen).

¹⁴⁸ IKL:n kotisivut (ohjelma).

teaa muslimien omineen itselleen esimerkiksi Intiasta jo pian puolet, ja maailmanvalloitus etenee. Länsimaat ja omat kirkkomme suosivat heitä, ja ilmeisesti Koskela pelkää Suomenkin päätyvän pian muslimien hallittavaksi.¹⁴⁹ Myös Olavi Mäenpään (KR) mukaan islam tähtää kaikkien ihmisten kääntymiseen ja maailman valloittamiseen.¹⁵⁰

Avoimen natsimielisen Pekka Siitoimen mukaan Suomen kansallisuuskriteerejä on kiristettävä tai muukalaiset valtaavat rakkaan sinivalkoisen isänmaamme¹⁵¹. Kansallinen rintama(b) toteaa entisen valtaväestön joutuvan alkuasukkaan ja vähemmistön asemaan omassa maassaan. Maahanmuuttajat myös tuhoavat maamme samoin kuin ovat jo tuhonneet oman maansa.¹⁵² Suomen Sisussa ollaan huolissaan lyhytnäköisyydestä, joka johtaa oman maamme luovuttamiseen vieraille¹⁵³.

Huumeita, raiskauksia ja väkivaltaa

Rikollisuus ja ulkomaalaiset liitetään lähteissäni toistuvasti yhteen. Ulkomaalaisten sanotaan tekevän enemmän rikoksia kuin suomalaisten (kts. liite 3¹⁵⁴). Samanlainen ”syklisyys” pätee tämänkin argumentin kohdalla kuin muidenkin. 1990-luvun alku oli vilkkaan kirjoittelun aikaa, sen jälkeen tuli talouden nousukauden myötä seesteisempi vaihe, jonka jälkeen talouden näkymien heikentyessä 1990-luvun lopulla kirjoittelu jälleen lisääntyi.

Nykypäivän keväällä 1998 teettämän tutkimuksen mukaan 70 % suomalaisista on sitä mieltä, että ulkomaalaiset tuovat Suomeen rikollisuutta¹⁵⁵. Magdalena Jaakkolan asennetutkimuksen mukaan huumeiden ja järjestäytyneen rikollisuuden leviämistä Suomeen maahanmuuton seurauksena pelättiin 1990-luvun lopulla huomattavasti enemmän kuin kymmenen vuotta aiemmin.¹⁵⁶

1990-luvun alussa somalialaisten pakolaisten tullessa Suomeen alkoi keskustelu pakolaisten ja muiden maahantulijoiden taustoista ja motiiveista. Osan heistä epäiltiin olevan rikollisia ja joidenkin Somalian sisällissodan aikaisia kiduttajia. Nykypäivän mukaan myös Suomeen pyrkivien romanialaispakolaisten joukossa arvellaan olevan pahamaineisen Securitaten ihmisiä¹⁵⁷.

1990-luvun alkuvuosina suuri osa ulkomaalaisten rikollisuuteen liittyvästä argumentoinnista keskittyi itärikollisuuden ja varsinkin mafian pelkoon. Kokoomuksen Juhani Laitinen ihmettelee suomalaisten huolta somaleista, kun

*itänaapurin huoria sutenööreineen on täällä niin, että koko mafia on kohta täällä.*¹⁵⁸

Kokoomus vaati itärikollisuuden välitöntä pysäyttämistä ja ulkomaalaislakiin suunniteltujen tiukennusten kiirehtimistä. Kokoomuksen nelikohtaisen rikosohjelman mukaan rikoksiin syyllistyneille ulkomaalaisille tulee antaa lähtöpassit, sekä viisumaiden antamista pitää kiristää ja rajavalvontaa lisätä. Kouvolaalaisen kansanedustaja

¹⁴⁹ Olavi Koskelan kotisivut (Arvot).

¹⁵⁰ Mäenpään haastattelu.

¹⁵¹ Pekka Siitoimen kotisivut (Ohjelma).

¹⁵² Kansallinen rintama 1/1993.

¹⁵³ Suomen Sisun kotisivut (juhlapuhe).

¹⁵⁴ Oikeusministeriö kotisivut (sgag51ork5ayj).

¹⁵⁵ Nykypäivä 9.4.1998.

¹⁵⁶ Jaakkola 1999, 75, 188.

¹⁵⁷ Nykypäivä 3.8.1990.

¹⁵⁸ Helsingin sanomat 9.2.1991.

Anna Kaarina Louvon (KOK) mielestä itämafia ei ole vain jutustelua, sillä hänen perheensä mökille on murtauduttu jo pari kertaa.¹⁵⁹

Marjo Matikainen-Kallström (KOK) toteaa huumevirtojen tulevan Suomeen Venäjältä ja Baltiasta ja haluaa tiukkaa rajavalvontaa. Matikainen-Kallström olisikin valmis tiukentamaan Suomen pakolaispolitiikkaa ja kannattaa ihmisten auttamista omissa kotimaissaan.¹⁶⁰

Raimo Ilaskiven (KOK) mielestä idän huumeet ovat tosiasia, sekä Viron ja Venäjän tytöt kuuluvat kaupunkien öiseen katukuvaan. Ilaskivi toteaa, ettemme tarvitse huumekauppaa, emmekä mafioita.¹⁶¹ Ilaskivi kysyy, että

*onkohan meille päässyt pakolaisuuden varjolla myös oman maansa syyistäkin pakenevia pikkurikollisia omien kansalaistemme harmiksi ja elätettäväksi.*¹⁶²

Maahan tulleiden joukossa on Ilaskiven mukaan jo omissa maissaan vastoin lakeja toimineita, jotka etsivät uusia asuinsijoja juuri siksi. Hän toteaa myös, että Suomeen tulevien ulkomaalaisten joukkoon

*...mahtuu mittava kirjo rikollisia alkaen varkaista ja päätyen raiskaajiin ja pahoinpitelijöihin.*¹⁶³

Omien kansalaisten (suomalaisten) suojelemiseksi ilmiselvien rikollisten palauttaminen onkin hänen mielestään paikallaan.¹⁶⁴

Kokoomuksen äänenkannattajana toimivan Verkkouutiset internet-lehden päätoimittaja Ilkka Ahtokivi kirjoittaa kolumnissaan venäläisten ja virolaisten rikollisten ilmeisesti olevan tunkeutumassa kaikille rikollisen toiminnan alueille. Ahtokivellä ei kulu juuri päivääkään, ettei joutuisi lukemaan lehdistä edellä mainittujen tahojen rikollisesta toiminnasta Suomessa. Raa'at ja häikäilemättömät rikollisorganisaatiot tunkeutuvat Suomeen, ja hän kertookin ex-Neuvostoliiton kansalaisten tekemien rikosten määrän nousseen Suomessa sataprosenttisesti kaikilla aloilla.¹⁶⁵

Ulkomaalaiskeskuksen johtaja Risto Veijalainen kannattaa syksyllä 1992 käsittelyyn tulevan uuden ulkomaalaislain esitykseen ns. pikakäännötyksen mahdollistavia pykälä. Tällä haluttaisiin puuttua entisen Neuvostoliiton alueelta tuleviin turvapaikanhakijoihin. Veijalaisen mukaan rajan takana on syntynyt sellainen käsitys, että Suomeen pääsee ainakin joksikin aikaa helposti. Tämän vuoksi turvapaikanhakijoiden joukossa on runsaasti niitä, joiden hakemus on selvästi perusteeton sekä tarpeetoman paljon rikollisia.¹⁶⁶

Hallituksen esityksessä uudeksi ulkomaalaislaiksi halutaan voimaan pykälä, jonka perusteella maassa oleskeluluvalla oleva rikokseen syyllistynyt ulkomaalainen henkilö voidaan karkottaa.¹⁶⁷ Kokoomuksen Pertti Mäki-Hakola kannatti edellä mainittua järjestelyä oli myöhemminkin.¹⁶⁸

Sisäministeri Mauri Pekkarinenkin (KESK) on huolissaan itärikollisuuden kasvusta Suomessa. Virosta ja Venäjältä tulleet rikolliset käyttävät hyväkseen sitä, ettei Venä-

¹⁵⁹ HS 6.8.1992; Nykypäivä 7.8.1992.

¹⁶⁰ Nykypäivä 26.1.1999.

¹⁶¹ Nykypäivä 13.3.1992; Nykypäivä 2.10.1992.

¹⁶² Nykypäivä 20.2.1998.

¹⁶³ HS 8.6.1993. (Raimo Ilaskivi).

¹⁶⁴ HS 25.1.1998.

¹⁶⁵ Nykypäivä 18.6.1992; HS 6.9.1996; Kokoomus kotisivut (yhteydet).

¹⁶⁶ HS 7.8.1992.

¹⁶⁷ VP HE 293/1992.

¹⁶⁸ Nykypäivä 30.5.2000.

jä ole turvallisten maiden listalla ja käyttävät turvapaikkahakemuksen käsittelyajan rikosten tekoon. Tämän vuoksi Pekkarinen aikoo esittää hallitukselle, että Venäjä ja Viro määriteltäisiin turvallisiksi maiksi. Hän kuitenkin toteaa, ettei Venäjältä ja Baltiasta tulevien rikollisten tehokkaasta soluttautumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan ole merkkejä, mutta itärikollisuuden kasvu on kuitenkin uhka, johon pitää suhtautua vakavasti.¹⁶⁹

Vuoden 1994 presidenttiehdokas Paavo Väyrynen (KESK) oli samaa mieltä Venäjän ja Viron turvallisiksi julistamisesta.¹⁷⁰ Turvallisiksi luokitelluista maista tulevat turvapaikanhakijat voidaan käännättää heti rajalta. UNHCR ei pidä Viroa ja Venäjää turvallisina maina, ja pitää Suomen sisäministeriön aikeita vähintäänkin ennenaikaisina.¹⁷¹

Keskustalainen Seppo Lahtela sanoo turvapaikanhakijoista osan olevan hiippareita ja pitkäkyntisiä, joille kohtuullinen varastaminen on kulttuuria. Harry Wallin (SDP) haluaa poistaa välittömästi sellaiset turvapaikanhakijat, jotka tekevät rikoksen.

Raimo Vistbacka (PS) toteaa rasmin nousevan Alavuden suunnalla, kun siellä majoitettuna ovat Itä-Euroopasta tulleet romanit näpistelevät, eivätkä saa rangaistukseksi kuin sakot.¹⁷² Kyseiseen toimintaan on jopa hankittu hänen mukaansa auto, jolla kierrellään varastelemassa. Keskustan Mauri Salon mukaan vastaanottokeskusten ympäristöissä leviävät kauhunsekaiset tunteet. Esimerkiksi

Imatralla oli suuri pakolaisjoukko aiheuttanut hämmennystä automarketissa.

Salo ei kerro, mitä epätoivotut asiakkaat tekivät hämmennystä aiheuttaakseen.¹⁷³ Myös Kokoomuksen Pertti Mäki-Hakolan mukaan Itä-Euroopan romanien syyllistyminen rikoksiin synnytti ärtymystä paikallisen väestön keskuudessa. Hän toteaa, että

*ensin annetaan elämisen perusteet ja sitten nämä elintasonsa parantajat syyllistyvät vielä rikoksiin...*¹⁷⁴

Irja Tulonen (KOK) toteaa rasismista puhuttaessa, että negatiivisia tunteita on vaikea estää, kun

*pääkaupunkiseudulla puolet tilastoiduista rikoksista on ulkomaalaisten tekemiä.*¹⁷⁵

Sulo Aittoniemen (SMP) mukaan somaliväestöstä valtaosa on rikoksille altista väkeä, josta on Suomelle haittaa¹⁷⁶. Aittoniemi toteaa Schengen-sopimuksen merkitsevän rikollisuuden, huumeiden ja laittoman maahanmuuton lisääntymistä¹⁷⁷. Aittoniemi toteaa rikollisuuden kasvavan ja raaistuvan tiettyjen pakolaisryhmien suunnassa. Hän haluaa karkottaa kaikki rikoksiin syyllistyneet pakolaiset.¹⁷⁸ Osa paluumuuttajista harrastaa rikollista toimintaa mm. paritusta¹⁷⁹.

¹⁶⁹ HS 12.11.1993; Demari 12.11.1993; HS 14.1.1994.

¹⁷⁰ HS 4.12.1993. (Samassa pakolais- ja siirtolaispaneelissa esiintyneet presidenttiehdokkaat Kuuskoski, Andersson, Ahtisaari ja Kankaanniemi olivat asiasta eri mieltä.)

¹⁷¹ HS 14.1.1994. (UNHCR on YK:n pakolaisjärjestö.)

¹⁷² VP PTK 45/2000.

¹⁷³ VP PTK 74/2000.

¹⁷⁴ Nykypäivä 30.5.2000.

¹⁷⁵ HS 15.12.1995. (Samalla eduskunnan kyselytunnilla sosiaaliministeri Sinikka Mönkäre totesi, että neljä prosenttia pääkaupunkiseudun rikoksista on ulkomaalaisten tekemiä. Katso liite 3.)

¹⁷⁶ HS 29.5.1999.

¹⁷⁷ TS 26.3.1998; VP KK 14/1998.

¹⁷⁸ VP KK 301/1995.

¹⁷⁹ VP KK 877/1997.

Vuosituhanen lopulla keskusteluun nousi uusi uhka idästä, eli Suomeen tulleiden inkeriläisten rikollisuus. Myös muu itärajan takaa tuleva rikollisuus nousi otsikoihin. Keväällä 1999 sisäministeri Kari Häkämies (KOK) kannatti ehdotusta ulkomaalaislain muuttamiseksi. Ehdotuksen mukaan maahan tulevien inkeriläisten pääsyvaatimuksia tiukennetaan tuntuvasti. Syynä tiukennuksiin olisivat Häkämiehen mukaan inkeriläisten huumeiden käyttö ja kauppa, sekä niistä johtuva rikollisuus.¹⁸⁰

Helsingin Sanomien pääkirjoituksessa todetaan poliisin raportoivan lisääntyvistä ryöstöistä ja huumerikoksista suomea osaamattomien paluumuuttajien lasten surkean aseman seurauksena. Suomeen ovat myös pesiytyneet uudenlaiset virolaiset ja venäläiset rikollisorganisaatiot. Tämän vuoksi ei inkeriläisten paluumuutto voi lehden mukaan jatkua ennallaan.¹⁸¹

Myös sisäministeri Ville Itälä (KOK) karsisi rikollisuuden takia inkeriläisten erikois-asemaa. Itälän mukaan mitään tilastoja ei rikoksista etnisen pohjan mukaan ole, mutta ilmoittaa valkoisen heroiinin kaupan olevan inkeriläisten käsissä.¹⁸² Kansanedustaja Liisa Jaakonsaaren (SDP) mukaan inkeriläisiä tulisi kohdella samalla tavalla kuin muitakin maahanmuuttajia. Pääministeri Paavo Lipponen (SDP) arvelee, että

*massojen joukossa Suomeen yrittää myös järjestäytyneen yhteiskunnan ulkopuolella toimivaa ainesta.*¹⁸³

Uutispäivä Demari toteaa pääkirjoituksessaan EU-ehdokasmaa Viron rikollisuuden olevan yhä pahempi ongelma Suomelle. Lehden mukaan Keskusrikospoliisin tiedot kertovat ammattirikollisten lujittuneesta otteesta, varsinkin virolaisten ja virolaisvenäläisten rikollisliigojen laajentuneesta toiminnasta. Samassa kirjoituksessa kerrotaan osan maassa olevasta ulkomaalaisväestöstä olevan hälyttävän paljon tekemisissä omaisuus-, huumausaine- ja väkivaltarikollisuuden kanssa.¹⁸⁴

Virolaisten hanakkuus pimeiden töiden tekemiseen huolettaa Teollisuus ja Työntekijöiden osastopäällikköä Risto Alanko. Hänen mukaansa jännitteitä saattaisi luoda se, että virolaiset loisivat Suomeen harmaan talouden mafian.¹⁸⁵

Ääriryhmät käyttävät astetta kovempaa kieltä myös maahanmuuttajien rikollisuuden ollessa kyseessä. Olavi Mäenpää (KR) toteaa maahanmuuttajien rikastuttavan yhteiskuntaa ainoastaan poliisin huumeita, väkivaltaa ja muita vakavia rikoksia koskevissa tilastoissa¹⁸⁶. Hän nimittää pakolaisia rosvoiksi, raiskaajiksi sekä taudinlevittäjiksi. Mäenpää kertoo käyttävänsä edellä mainitun kaltaisia termejä, koska jatkuvasti saa tietoa pakolaisten syyllistyneen tämänkaltaisiin rikoksiin.¹⁸⁷ Mäenpään mukaan rikoksiin syyllistyminen on pakolaisten keskuudessa huomattavasti yleisempää kuin valtaväestön keskuudessa ja

*raiskauksista Turussa ovatkin viime vuosina pitäneet huolta kaupunkiin muuttaneet mutanaamapakolaiset.*¹⁸⁸

Mäenpää lupaa tehdä kaikkensa, ettei maastamme tule terroristien ja rikollisjoukkojen temmellyskenttää¹⁸⁹. Hän karkottaisi välittömästi jokaisen rikokseen syyllisty-

¹⁸⁰ HS 26.5.1999.

¹⁸¹ HS 14.2.2002.

¹⁸² HS 28.2.2002; HS 18.2.2002.

¹⁸³ Uutispäivä Demari 18.2.2002; Uutispäivä Demari 20.2.2002; HS 28.2.2002.

¹⁸⁴ Uutispäivä Demari 6.6.2001.

¹⁸⁵ Demari 16.6.1998.

¹⁸⁶ Aamuset 8.1.2003.

¹⁸⁷ Turkulainen 3.8.1997.

¹⁸⁸ HS 31.12.1996; Turkulainen 19.11.1997.

vän Suomesta¹⁹⁰. Mäenpää käyttää toistuvasti sanaa pakolainen rikoksista puhuesaan, muista maahanmuuttajista hän ei puhu.

Myös IKL haluaa karkottaa maasta varkauteen tai suurempaan rikokseen syyllistyneet pakolaiset välittömästi. Esimerkkinä IKL mainitsee tapauksen, jossa somalmies yritti raiskata suomalaisnaisen ja pääsi pätkähästä ahdistelemaan uusia tyttöjä. Naisen vaatimat 15 000 markan korvaukset maksoi IKL:n mukaan SPR.¹⁹¹

IKL ottaa esiin maamme kantaväestöön kuulumattomien tekemät julkisuuteen nousseet rikokset, jotka ovat kaikki kohdistuneet toisen ihmisen henkeen ja terveyteen. Esimerkkeinä 15-vuotiaan tytön surmannut somalialainen, AIDS:ia tahallaan levittänyt amerikkalainen ja kaksi poliisia murhannut tanskalainen.¹⁹²

Muiden ulkomaalaisten kuin pakolaisten ja entisen Neuvostoliiton alueelta tulleiden maahanmuuttajien käyttö esimerkkeinä rikoksista puhuttaessa on hyvin harvinaista. IKL aikoo vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen siten, että se muuttuu joukkomaahanmuuton, sekä sen seurausten huumeiden ja terrorismin vastaiseksi¹⁹³. IKL esittelee myös muiden ulkomaalaisten kuin pakolaisten tekemiä rikoksia.

Web Zine -nettijulkaisun mukaan maahanmuuttajat käyttävät julkeasti väärin sosiaalihuoltoa ja juuri turvapaikan saanut raiskaa, murhaa ja ryöstää¹⁹⁴. Skinhead-julkaisu Ainaskin kutsuu rautatieasemaa valkoisen miehen helvetiksi ja pelkää ulkomaalaisterrorin jatkumista. Maahanmuuttajien tulo Suomeen pitäisikin pysäyttää, koska muuten Suomeen ilmaantuu alueita, joille ei ”meillä” ole mitään asiaa, malliesimerkkinä vastaavanlaisesta kehityksestä mainitaan Ruotsi.¹⁹⁵

Olavi Koskelan internet -sivujen mukaan maahan tuodaan kurkunleikkaajia, joita pidetään jumalina. Koskela esittelee sivuillaan myös ulkomaalaisten tekemiä rikoksia otsikolla etnojengit. Osansa huomiosta saavat somalialaiset, vietnamilaiset, arabit, aasialaiset, venäläiset, marokkolaiset, turkkilaiset ja romanit.¹⁹⁶

Yleisönosastoissa rikollisuuteen vetoaminen maahanmuuton estämiseksi oli mielestäni yllättävänkin harvinaista, joitakin esimerkkejä tosin siitäkin löytyy. Tulijoilta pitäisi erään kirjoituksen mukaan voida vaatia rehellisyyttä. Huolta on myös aiheuttanut se, että Suomeen on tuotu somalialaisten toimesta khat-huumetta¹⁹⁷. Maahanmuuttajia todetaan kohdeltavan lempeämmin kuin oman maan kansalaisia, vaikka maahan tullaan väärin paperein ja perustein. Huumeiden ja ihmisten salakuljetus on arkipäivää.¹⁹⁸ Pakolaisten todetaan myös tekevän raiskauksia ja, että näiden takia ei uskalla kohta pimeällä liikkua.¹⁹⁹

Rikoksiin syyllistymisen todetaan olevan pakolaisten keskuudessa huomattavasti yleisempää kuin valtaväestön keskuudessa²⁰⁰. Eräs kansalainen haluaa ehdottomasti liittää turvallisuuteemme pakolaiset, sillä nämä ovat tuoneet mukanaan Suomeen rikollisuutta. Vieraiden kulttuurien ”markkinaosuutta käsittämättömistä surma-

¹⁸⁹ Aamuset 8.1.2003.

¹⁹⁰ HS kuukausiliite 3/2001.

¹⁹¹ Ajan suunta, numero 1.1993.

¹⁹² IKL kotisivut (Hämeenlinna).

¹⁹³ IKL kotisivut (Nord-Nat).

¹⁹⁴ Web Zine (me).

¹⁹⁵ Ainaskin kesä /1995.

¹⁹⁶ Olavi Koskelan kotisivut. (arvot) ja (etnojengit).

¹⁹⁷ HS 1.2.1998. (Vieno Sannainen).

¹⁹⁸ Nykypäivä 27.3.1998. (Henri J. Vartiainen).

¹⁹⁹ TS 22.1.1992. (Nimim. kotimainen).

²⁰⁰ Turkulainen 19.11.1997. (Esa Ajanti).

töistä” ihmetellään ja todetaan pääosan tapoista ja murhista tapahtuvan ryypyporukoiden keskinäisen välienselvittelyn lopputuloksena.²⁰¹

Venäjältä saapuneiden turvapaikanhakijoiden joukossa kerrotaan rehottavan laittoiman toiminnan ja rikollisuuden. ”Jugoslaavien” ja ”albaanien” todetaan joutuvan täällä väkisin rikoksen tielle. Rötöstelijät halutaan palauttaa sinne, mistä ovat tulleetkin.²⁰²

1990-luvun puolivälin aikoihin keskustelua herätti Vankilavirkailija-lehdessä ollut erään ylivartijan yleisönosastokirjoitus. Kirjoituksessa vartija toteaa, että kun suomalaiselta mieheltä on viety naiset, työpaikat ja polkupyörät, hän tarttuu väistämättä pesäpallomailaan. Jutussa kohua herätti myös toteamus siitä, että

raiskaajatappajasomalia katsoisi mieluummin virka-aseen tähtäimen yli kuin viran puolesta jokaisena työpäivänä.

Hämeen lääninvankilassa ei ollut tuolloin yhtään somalivankia.²⁰³

Rajojen takana vaanii AIDS

Maahanmuuttajien maahamme mukanaan tuomat sairaudet olivat vain harvan tahon huolenaihe. Asiasta oli keskustelua lähinnä, kun ilmeni muutama tapaus, joissa ulkomaalainen HIV-positiivinen mies oli tartuttanut suomalaisia naisia. Vuosina 1993 ja 1998 näki 74 prosenttia väestöstä maahanmuuttajien tulemisen lisäävän AIDS-tautia Suomessa.²⁰⁴

Kuitenkin jo ennen edellä mainittuja tapauksia maahanmuuton vaikutukset Suomen terveystilanteeseen huolettivat esimerkiksi Raimo Ilaskiveä (KOK). Ilaskivi arvuuttelee, kuinka monta AIDS:in tuojaa on somalipakolaisten joukossa.²⁰⁵ Marita Jurva (SMP) toteaa seuraavaa

*En siis hyväksy terveiden gigolojen ja tautienlevittäjien elävän kustannuksellamme naisia naurattamassa ja jopa rikoksiaan tekemässä.*²⁰⁶

Kansanedustaja Hannu Suhonen (SMP) halusi testata kaikki Suomeen työluvalla ja pakolaisina saapuvat HIV:n toteamiseksi. Suhonen oli halukas myös epäämään taudinkantajilta työluvut²⁰⁷. Kari Suomalaisen mukaan AIDS on yleensä levinnyt sellaisissa maissa, joissa on liberaali ulkomaalaispolitiikka. Suomalainen toteaa myös, että

*Suomessa kai kymmenellä prosentilla yliopistoneekereistä on HI-virus.*²⁰⁸

1990-luvun lopulla Olavi Mäenpää (KR) osoitti mieltään pallokentän laidalla seuraavasti

*Aids-testaamattomat elintasopakolaiset häipykää!*²⁰⁹

²⁰¹ Nykypäivä 23.10.1992. (Matti Vänskä); Nykypäivä 17.11.1995. (Nimim. Jve).

²⁰² HS 10.3.1996. (Helge Nyström); HS 7.7.1999. (Kari Virolainen); HS 28.9.1999. (Antti Virtanen); Turkulainen 19.11.1997. (Esa Ajanti).

²⁰³ HS 5.1.1996; HS 26.1.1996.

²⁰⁴ Jaakkola 1999, 75.

²⁰⁵ Nykypäivä 7.12.1990.

²⁰⁶ HS 24.3.1993.

²⁰⁷ VP KK 362/1991.

²⁰⁸ Niiniluoto 1990, 212.

²⁰⁹ Apu 10.12.1999.

Yleisönosastokirjoituksissa todetaan pakolaisten tuovan Suomeen tautejakin ja, että HIV-tartunnan saa moninkertaisella todennäköisyydellä afrikkalaiselta.²¹⁰

Eräänlaista turvallisuusajattelua edustaa poikkeuksellisempi näkökulma eräässä yleisönosastokirjoituksessa. Kirjoittajan mukaan Suomen luonto ei ole kestänyt edes nykyistä ihmismäärää ilman vakavia vaurioita, eikä tämän vuoksi ole syytä tuoda Suomeen pakolaisia²¹¹.

²¹⁰ Nykypäivä 23.10.1992. (Matti Vänskä); HS 17.8.1996. (nimim. Ympäriilleen katsova turisti).

²¹¹ Nykypäivä 21.9.1990. (Pentti Rajaheimo).

4. Kulttuurikolareita

Kulttuurien erilaisuutta käytetään perusteluna maahanmuuton estämiselle. Maahanmuuttoa vastustavat piirit näkevät eri kulttuureista peräisin olevat ihmiset uhkana omalle kulttuurilleen. Erilaiset uskonnot tuovat mukanaan erilaisia ja outoja käytäntöjä sekä tapoja.

Suomalaisista noin 20 prosenttia näki suomalaisen kulttuurin joutuvan uhanalaiseksi maahanmuuton vuoksi. Niin suomalaisten kaltaisiksi kuin mahdollista halusi maahanmuuttajien tulevan kymmenisen prosenttia väestöstä. Yleisesti pidettiin hyvänä, että maahanmuuttajat säilyttävät oman äidinkielen ja opettavat sitä lapsilleen.²¹²

1980-luvun alkupuolelta alkaen on kulttuurien erilaisuutta alettu käyttää samaan tapaan ihmisiä eri ryhmiin jakavana terminä kuin rotuoppeja käytettiin aiemmin. Termiä uusi rasismi käytetään yleisesti kuvaamaan edellä mainittua kehitystä. Uuden rasismin pohjana ei enää ole ajatus biologisesta eriarvoisuudesta, vaan oletetaan, että on olemassa ylitsepääsemättömiä kulttuurisen erilaisuuden aiheuttamia ongelmia. Kulttuurirasismi antaa ymmärtää, että on aivan normaalia tuntea epäluuloa uutta ja vierasta kohtaan.²¹³ Jouko Jokisaloon mukaan

*Auschwitz ja Etelä-Afrikan rotuerottelun päättyminen merkitsivät klassisen rasismin loppua, mutta eivät ennakkoluulot mihinkään ole kadonneet. Rasismi ei perustu enää rotuihin, vaan kulttuurieroihin.*²¹⁴

Ranskalaista nationalismia tutkinut Tuula Vaarakallion mukaan Ranskan Front Nationalin toiminta edustaa siirtymää rodusta kulttuuriin. Hän toteaa myös, että kulttuurinen rasismi voidaan verhota erilaisuuden kunnioittamisen verhoon. Vaarakallion mukaan siirtymä voidaan tulkita pelkästään puhtaaksi käsitteen muutokseksi.²¹⁵ Tutkimusaineistossani kulttuuria argumenttina käyttävät suurimmilta osin samat henkilöt ja ryhmät kuin rotu-argumenttia.

Maassa maan tavalla

Vieras kulttuuri herättää erilaisine tapoineen usein kysymyksiä. Kulttuuriin argumenttina sisältyy maahanmuuttoa vastustavia kannanottoja, jotka jäävät usein paremmin perustelematta. Tyydytään vain toteamaan ”maassa maan tavalla”, eli halutaan kaikkien toimivan samalla tavalla alkuperästään riippumatta.

Raimo Ilaskivi (KOK) kysyy kirjoituksessaan

Maassa maan tavalla vaiko maasta pois?

Ilaskivi toteaa erilaisten kulttuurien törmäysten lisäävän ongelmia. Ilaskiven mukaan sopeutuminen uuden maan tapoihin ja kulttuuriin on keskeistä. Kirjoituksissa tode-

²¹² Jaakkola 1999, 119.

²¹³ Buchi 1996, 150-153; HS 10.3.1996; HS 18.3.2001.

²¹⁴ HS 10.3.1996.

²¹⁵ Vaarakallio 1995, 186-187 (Lisensisaatti Tuula Vaarakallio tekee väitöskirjaa Ranskalaisesta nationalismista.).

taan myös, että nyt monet vaativat päinvastaista, meidän on sopeuduttava heihin eli maahanmuuttajiin.²¹⁶

Juuri ennen vuoden 1991 eduskuntavaaleja Kokoomuksen helsinkiläiset ehdokkaat olivat lähes yksimielisiä siitä, että meitä kulttuurisesti lähellä olevat maahanmuuttajat pitää asettaa etusijalle. Esimerkkeinä mainittiin ns. ulkosuomalaiset ja paluumuuttajat. Tukea haluttiin pakolaisille antaa ensisijaisesti siten, että he pystyisivät selviytymään lähempänä heidän omaa ympäristöään ja kulttuuriaan edustavissa maissa.²¹⁷

Helsingin Sanomissa kirjoitetaan, että suomalaiset saattavat alkaa itsekin luulla olevansa rasistinräpäleitä, joita pitääkin rangaista monikulttuurisuudella.

Suomesta halutaan tehdä monikulttuurimaa, jossa erilaisista kulttuureista tulevat ihmiset elävät kuin kyyhkylakassa toinen toistaan rakastaen ja rikastuttaen.

Samassa kirjoituksessa kysytään, että mitenkähän pitkälle tulevaisuuden monikulttuurisessa Suomessa joustetaan sitten,

*kun saamelaisten joiut on korvattu muessinien rukouskutsuilla.*²¹⁸

Helsingin Sanomien mukaan maahanmuuttajien on hyväksyttävä paikallinen kulttuuri ja elämän tapa. Pääkirjoituksessa todetaan myös, että kantaväestön mielipidettä on kuunneltava silloin, kun paikallinen väestö kokee maahanmuuttajien omat tavat tai käytöksen ongelmalliseksi.²¹⁹

Professori Timo Vihavainen toteaa, että onneksi Suomessa on vähän ulkomaalaisia. Vihavaisen mukaan länsimaissa on viime vuodet julistettu jälkimodernia oppia, jonka mukaan mitään kulttuuria – omaakaan – ei saa nostaa muiden yläpuolelle. Hän kirjoittaa

*On vakuuteltu, että kun erilaisten ihmisten annetaan olla tekemisissä toistensa kanssa, he oppivat ajan myötä tykkäämään toisistaan, mutta jospa asia onkin juuri päinvastoin?*²²⁰

Kari Suomalaisen mukaan samaa kulttuuritasoa olevat ihmiset sulautuvat vaivatta,

*mutta turha edes puhua mistään kansojen sulatusuunista. Ei ne mihinkään sulaudu edes amerikkassa.*²²¹

Suomalainen ei usko, että muut kulttuurit rikastuttaisivat meitä. Eivät varsinkaan sellaiset, joista paetaan meidän kulttuuriin. Karin mukaan

*on niin eritasoisia ja eriluonteisia ihmisiä, että he eivät pysty elämään täällä.*²²²

Sulo Aittoniemi (SMP) toteaa, että Somaliasta peräisin olevan väestöryhmän edustajat ovat kaikki sellaisia, etteivät he koskaan tule sopeutumaan Suomeen. Hän ilmoittaa, ettei tunne yhtään yksittäistapausta.²²³

Äärioikeiston edustajat eivät halua kulttuurien sekoittuvan keskenään. Kansallinen Rintama luonnehtii olevansa suomalaiskansallinen poliittinen järjestö, jonka tavoitteena on kieleltään ja identiteetiltään yhtenäinen Suomen kansa. Kansallisen Rintaman periaateohjelman mukaan:

²¹⁶ HS 25.1.1998. (Raimo Ilaskivi); Nykypäivä 28.7.1998. (Raimo Ilaskivi).

²¹⁷ Nykypäivä 8.3.1991.

²¹⁸ HS 16.12.1990. (Anneli Sundberg).

²¹⁹ HS 21.9.2000. (Pääkirj.).

²²⁰ HS 12.5.2002.

²²¹ Nykypäivä 20.6.1991.

²²² Niiniluoto 1990, 93; Porvali 1999, 142.

²²³ Ihmisoikeusraportti 4/1996.

*Sielunsa kansainväliselle roskakulttuurille myyneiden luopioiden suomalaisille tyrkyttämä monikulttuurinen yhteiskuntamalli on varmin keino tämän kansan ja maan tuhoamiseksi!*²²⁴

Olavi Mäenpään mukaan tehdään ihmiselle karhunpalvelus, kun tuodaan hänet tänne vieraaseen kulttuuriin, jossa lait ja tavat ovat outoja. Hän toteaa esimerkiksi puolustaneensa ympäristön asukkaita öiseen aikaan metelöiviltä somalialaisilta. Mäenpää haluaa, että kun Suomeen tullaan, hyväksytään suomalainen kulttuuri ja kaikki suomalaiset elämänmuodot. Mäenpään mukaan lähdetään yksinkertaisesti siitä, että

*...maassa eletään maan tavalla... talo elää tavallaan ja vieraat lähtee ajallaan... voi itte lähteä tai lähdetetään.*²²⁵

Hän toteaa myös, että

*Suomi kuuluu suomalaisille.*²²⁶

Väinö Kuisma ilmoittaa tavoitteekseen luoda Suomeen oman, puhtaan, kansallishenkisen vastakulttuurin. Kuisman Isänmaallinen Oikeisto toteaa Suomen olevan suomalaisten kotimaa ja sellaisena he sen myös haluavat pitää. Isänmaallisen Oikeiston mukaan kulttuurien sekoittuminen on ajoissa estettävä. Perinteisiä oikeistolaisia arvoja hieman muunnellen Isänmaallinen Oikeisto haluaa korostaa kolmea asiaa: kotia, Kalevalaa ja isänmaata.²²⁷

Myös Mark Parland ilmoittaa vastustavansa monikulttuurisuutta.²²⁸ Suomen Sisusakaan ei uskota monikulttuurisen yhteiskunnan kaikkivoipaisuuteen. Sisun Ukonvasara-lehden mukaan eurooppalainen kulttuuri on suurempien haasteiden edessä kuin koskaan ennen. Yhtenä haasteena mainitaan kulttuurien sekoittuminen ja sen kulttuuria tuhoavat piirteet.²²⁹

Rami Leskisen mukaan Suomi on monikulttuurinen aivopesuyhteiskunta. Hän toteaa myös, että kansoilla on oikeus vaalia omaa kulttuuriaan. Leskinen ehdottaa, että Suomessa toimivat ”kansainvälistäjät” perehtyisivät kiistämättömiin argumentteihin monikulttuurisen yhteiskunnan mielettömyydestä. Leskisen mielestä

*Rikollista monikulttuuri-ideologiaa tyrkyttävät toimittajat ansaitsevat rikollisten kohdelun.*²³⁰

Kansakunta-lehden päätoimittaja Tapio Linna näkee maailmanlaajuisena uhkana nationalismille kolme asiaa. Yhtenä uhkana Linna mainitsee kulttuurillisen uhan

*... joka kohdistuu kansallisiin yhteisöihin pluralismin (moniarvoisuuden), monikulttuurisuuden ja individualismin propagoimisen myötä.*²³¹

IKL:n mukaan monikulttuurinen todellisuus on rasistinen ja että kaikki monikulttuuriset kokeilut ovat aina päättyneet huonosti. IKL vastustaa kulttuurin vientiä ja tuontia sekä ”monikultturismia”, jonka tarkoituksena on tuhota suomalainen kulttuuri. Matti Järviharju IKL:stä toteaa vahvojen rajojen olevan kansojen turva, koska ne suojelevat omaperäistä kulttuuria. Järviharjun mukaan

²²⁴ Tiedonantaja 30.3.2001; Kansallinen Rintama kotisivut (periaate); Kansallinen Rintama kotisivut (Mainpage).

²²⁵ Mäenpään haastattelu; Turkulainen 17.2.1999.

²²⁶ Ajankohtainen kakkonen 2002.

²²⁷ HS 11.6.1995; Isänmaallinen Oikeisto kotisivut (puolueohjelma).

²²⁸ HS 11.6.1995.

²²⁹ Suomen Sisu kotisivut (juhlapuhe) ja (ukonvasara).

²³⁰ Kansallinen Suunta 2/1993; HS 3.4.1997; Apu 10.12.1999.

²³¹ Kansakunta 1/1994.

*vieraiden pitäisi osata käyttäytyä maassa maan tavalla tai lähteä sieltä pois, mikäli sopeutuminen ei suomalaiseseen yhteiskuntaan onnistu.*²³²

*Suomi täytyy pitää suomalaisena.*²³³

”Suomalaisiamies” Olavi Koskelan mukaan ”meillä” on oma kulttuurimme ja että

...mustat ovat edelleen alkukantaisia heimoja, jotka eivät sovi valkoiseen kulttuuriin...

Koskela vaatii, että suomalaisella pitää olla suomalainen nimi.²³⁴ Pekka Siitoimen kansallis-demokraattisen ”puolueen” päämääränä on suomalaiskansallisen kulttuurin ja identiteetin säilyttäminen.²³⁵ Siitoimen ja Koskelan Kansallinen rintama -lehti toteaa, että ihmisten erilaisuus aiheuttaa aina harmia. Lehden mukaan monikulttuurisessa yhteiskunnassa suomalaisten osuus on olla lopulta vähemmistönä.²³⁶

Turkulainen Perkele Skins -järjestö perustelee nimivalintaansa sillä, että perkele kuvaa suomalaisten halua säilyttää oma etninen ja kulttuurinen identiteettinsä.²³⁷ Internetin skinhead sivustoilla todetaan, että monikulttuurisuudessa ei ole mitään ihailtavaa. Sivustoilla väitetään monikulttuurisen yhteiskunnan vähemmistöjen pyrkivän kasvattamaan valtaansa ja, että tämä johtaa konflikteihin. Uusien ryhmien pitäisi kirjoitusten mukaan tulla nykyisten asukkaiden kaltaisiksi. Sivustoilla halutaan

*Suomi suomalaisille ja suomalaiseksi.*²³⁸

Ainaskin-lehti kirjoittaa, että ei ole mikään ihme, ettei ”värillisiä” nuoria hyväksytä yhteiskuntaan

... koska he ovat perimmiltään vieraita tapoineen ja käyttäytymisineen meille valkoisille.

Lehden mukaan romanitkaan eivät ole koskaan kyenneet sopeutumaan suomalaiseen kulttuuriin. Lehdessä kirjoitetaan myös, että ei-valkoiset ainekset eivät ole koskaan missään päin maailmaa sopeutuneet yhteiskunnan yksinkertaisimpiinkaan sääntöihin.²³⁹

Yleisönosastoilla kulttuuria yleisesti käytettiin maahanmuuton vastaisena argumenttina huomattavan paljon. Vieraiden kansojen ja kulttuurien pelko on kirjoitusten mukaan ihmisen sisäänrakennettu ominaisuus, osa eräänlaista kansojen itsepuolustusmekanismia. Tämän vuoksi eräs kirjoittaja toteaa ymmärtävänsä skinheadien tunnepohjaista ”ulkomaalaistulvan” vastustusta.²⁴⁰

Erialaisten kulttuurien yhteensovittaminen koettiin yleisönosastoilla ongelmalliseksi. Kulttuurien sekoittamisen todetaan vaikuttavan yhteiskuntaan tuhansia vuosia ja, että siitä aiheutuvista ongelmista on vaikea päästä eroon. Maahanmuuttajien haluttiin opiskelevan paremmin suomalaista kulttuuria, jotta he sopeutuisivat paremmin suomalaiseen yhteiskuntaan. Kirjoituksissa todettiin, että maassa on elettävä maan tavalla tai muutettava maasta pois. Esimerkkinä somalialaisten halusta eristäytyä val-

²³² Ajan Suunta 2/1995. (Paakirjoitus); Ajan Suunta 2/1997; IKL kotisivut (mollaan).

²³³ Ajankohtainen kakkonen 2002.

²³⁴ Finland Skinheads Web-Zine (rodun); Olavi Koskela kotisivut (suomalaisiamies) ja (arvot).

²³⁵ Pekka Siitoin kotisivut (ohjelma).

²³⁶ Kansallinen Rintama 1/1993.

²³⁷ Tiedonantaja 30.3.2001.

²³⁸ Finland Skinheads Web-Zine (valkoinen) ja (me).

²³⁹ Ainaskin 4/1995.

²⁴⁰ HS 3.6.1995. (Eero Alen); HS 5.6.1995. (Kalevi Alajoki). (Lainausmerkit tekijän.).

taväestöstä käytettiin heidän erilaista vaatetustaan. Todettiin myös, ettei erilaisia kulttuureja voi yhdistellä.²⁴¹

Eräs kirjoittaja näki ongelmia myös ns. ravintokulttuurin ollessa kyseessä

*... muista kulttuureista tulleet elävät samassa talossa oman kulttuurinsa mallin mukaisesti, että rapussa tai jopa koko talossa haisevat heidän maustetut ruokansa hyvinkin kummallisina vuorokaudenaikoina.*²⁴²

Maahanmuuttajien kulttuureissa nähtiin keskinäisiä eroja. Ulkosuomalaiset haluttiin eräässä kirjoituksessa asettaa etusijalle. Varsinkin 1990-luvun alkupuolella inkeriläiset nähtiin mielekkäämpinä maahanmuuttajina kuin muut eräänkin kirjoittajan mukaan täysin vierasta kulttuuria edustavat.²⁴³ Mielipidekirjoittajat kysyvät kuuluuko Suomi suomalaisille.²⁴⁴

Erään kirjoittajan mukaan

... pakolaisia on ryhdytty auttamaan väärällä tavalla asuttamalla heitä omalta kulttuurilta irrallenen pienille paikkakunnille kuten suomalaisiin kaupunkeihin.

Kirjoittajan mielestä samalla rahalla autettaisiin monikymmenkertaisesti hätää kärsiviä lähempänä kotimaataan.²⁴⁵

Islamin maihinnousu

Suomi on Euroopan maiden joukossa uskonnollisesti poikkeuksellisen homogeeninen maa. Vuoden 1992 lopussa 86,7 % väestöstä kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Suomalaisista 11,2 % ei kuulunut tuolloin mihinkään uskonnolliseen yhteisöön. Ortodokseja oli noin prosentin verran ja muslimeja oli virallisesti 911, mutta todellinen luku lienee muutama tuhat henkeä (kts liite 2).²⁴⁶ Muut kuin kristilliset uskonnot ovat siis suomalaisille melko vieraita ja niiden erilaisiin tapoihin vetoaminen on helppoa.

Nykypäivä otti pääkirjoituksessaan kantaa ”rituaaliteurastuksia” vastaan. Lehden mukaan Suomi kansainvälistyy ja tänne tulee enemmän erilaisten kulttuurien ja uskontojen edustajia. Pääkirjoituksessa todetaan, että tulijoiden on noudatettava pääsääntöisesti samoja lakeja kuin muidenkin

*muuten päädyimme pian sallimaan naisten ympärileikkauksetkin, koska se kuuluu uskontoon ja niin tehdään kuitenkin ulkomailla.*²⁴⁷

Edellä mainittuun pääkirjoitukseen reagoitiin Nykypäivän yleisönosastolla seuraavalla tavalla

Koska rituaaliteurastus aiotaan sallia ... Siispä maassamme oleville afrikkalaisille olisi sallittava naisten ympärileikkaus, kokapensaana lehtien pureskelu etelä-

²⁴¹ HS 4.12.1990. (Pekka Heino); TS 22.1.1992. (kotimainen); HS 8.8.1992. (Pekka Pihlanto); HS 16.6.1995. (Pentti Lammi); Nykypäivä 17.11.1995. (Jve); HS 8.4.1999. (Karin Bastman); HS 28.6.1999. (Antti Virtanen).

²⁴² HS 16.6.1994. (Pentti Lammi).

²⁴³ HS 2.12.1991. (Jouko A. Kuortti); HS 5.9.1993. (Martti Häikiö).

²⁴⁴ HS 31.12.1990. (Jaakko Ora); Nykypäivä 9.2.1996. (Reino Orasmala).

²⁴⁵ HS 5.12.1995. (Martti Marttila).

²⁴⁶ Hallenberg 1996, 110; Tilastokeskus kotivut (taskus_vaesto). (Filosofian tohtori Helena Hallenberg on tutkinut muslimeja Suomessa).

²⁴⁷ Nykypäivä 20.1.1995. (Pääkirj.); Nykypäivä 27.1.1995. (Päätoim Lauri Kaira).

*amerikkalaisille, ristiinnaulitseminen filippiiniläisille, moniavioisuus muslimeille jne.*²⁴⁸

Raimo Ilaskivi (KOK) kirjoittaa uskonnosta kulttuurin varjolla seuraavasti

*Entä sitten julkiset vaatimukset siitä, että meidän on hyväksyttävä täysin vieraat kulttuurit ympärileikkauksineen, rituaaliteurastuksineen jne. Sen sijaan, että olisi edellytetty tulijoitten hieman sopeutuvan sen maan kulttuuriin, johon ovat tulleet? Juuri erilaisten kulttuurien törmäyksethän ongelmia lisäävät.*²⁴⁹

Keijo Korhosen mukaan on onnekasta, että maahanmuuttajaväestö on Suomessa vielä pieni. Korhonen pitää varoittavana esimerkkinä Ruotsin tilannetta. Korhosen mukaan maahanmuuttajat ovat halunneet teettää islamin kulttuuriperinteeseen kuuluvat tyttöjen ympärileikkaukset sairaalassa veronmaksajien kustannuksella.²⁵⁰

Erilaiset uskonnot ja näiden mukanaan tuomat kulttuuriset erot ovat eräs Olavi Mäenpään päähuolenaiheista. Hän toteaa suhtautumisensa islamia kohtaan olevan hyvin jyrkkä ja kammoksuvansa kyseistä uskontoa. Islam pitää Mäenpään mukaan sisällään kaikki kehdestä hautaan ja on täysin totalitääriäinen järjestelmä. Muslimien käyttämää uskonnollista teurastustapaa hän kuvailee julmaksi. Mäenpää on ilmoittanut asiakseen

torjua islamilaisuuden maiminnousu isänmaahamme.

Mäenpää pitää muslimien ottamista vaalilistoille lähes maanpetoksena.²⁵¹ Mäenpää sai vuonna 2001 sakot kiihottamisesta kansanryhmää vastaan, kirjoituksensa ”Islamin maiminnousu estettävä” vuoksi. Puolustuksen mukaan kirjoituksen tarkoitus oli herättää suomalaiset ajattelemaan islamin uhkaa.²⁵²

Mäenpään mukaan enemmistö joutuu taipumaan vähemmistön tahtoon, kun esimerkiksi koulujen joulujuhlia joudutaan perumaan islaminuskoisten oppilaiden vuoksi. Hän toteaa, että koulut islamilaistetaan ja

on palkattava joku turpaanipää äijä hame päällä opettaan uskontoa.

Mäenpää ei myöskään hyväksy Turkuun vuonna 1999 vasta suunnitteilla ollutta moskeijaa.²⁵³

Muulla äärioikeistossa puhutaan myös islamin uhasta. Heidän mukaansa islam tunkee Eurooppaan ja Venäjälle ja maailmanvalloitus etenee. Eräänä suomalaisuuteen kuuluvana erityispiirteenä mainitaan kristinusko, kirjoituksen mukaan suomalaiset eivät ole muslimeita.²⁵⁴

Yleisönosastoilla todetaan viranomaisemme suhtautuvan sinisilmäisesti uskonnon varjolla tapahtuvaan erivapauksien vaatimiseen. Tällaisten vapauksien epäillään synnyttävän hankalan vähemmistön, jolla on vapauksia ilman velvollisuuksia.²⁵⁵ Erään kirjoittajan mielestä vieraiden kulttuurien sekoittaminen on kauaskantoisempaa ja ennustamattomampaa kuin ydinvoimalan perustaminen. Kirjoittajan mukaan epäilijöiden kannattaa tutkia mm. muslimi- ja hindukulttuurien törmäystä tai Libanonin tilannetta.²⁵⁶ Kysytään

²⁴⁸ Nykypäivä 22.6.1995.

²⁴⁹ HS 25.1.1998 (Raimo Ilaskivi).

²⁵⁰ Satakunnan Kansa 8.8.2002.

²⁵¹ HS 23.10.2000; Mäenpään haastattelu.

²⁵² Turkulainen 7.4.2001.

²⁵³ Apu 10.12.1999; Mäenpään haastattelu.

²⁵⁴ Olavi Koskela kotisivut (arvot).

²⁵⁵ HS 1.2.1998. (Vieno Sannainen).

²⁵⁶ HS 4.12.1990. (Pekka Heino).

*Miksi somalit eivät mene Saudiin? Moskeijat olisivat siellä valmiina.*²⁵⁷

”Valkoinen” ja ”musta” moraalit

Joissakin lähteissä todetaan rikollisuuden kuuluvan eräisiin kulttuureihin luonnollisena osana jokapäiväistä elämää. Suomessa rikollista toimintaa esiintyy kulttuuriin ja usein uskontoon perustuvien tapojen vuoksi. Esimerkkinä voidaan mainita tyttöjen ympärileikkaukset ja eläinten kiduttamiseksi lain mukaan katsottava teurastamistapa, joita käsiteltiin myös luvussa uskonto.

Sulo Aittoniemi (SMP) toteaa somaliväestöstä valtaosan olevan työtä vieroksuva ja rikoksille altista väkeä.²⁵⁸ Raimo Ilaskiven (KOK) mukaan maahanmuuttajien kulttuuriin kuuluvat väkivalta ja se, että miehet eivät tee työtä, vaan naiset.²⁵⁹ Olavi Mäenpää (KR) on kuvaillut pakolaisia mm. murhaajiksi.²⁶⁰

Kuva 6.²⁶¹ Piittaamattomuutta säännöistä.

Kari Suomalaisen mukaan afrikkalaista ei voi opettaa, koska hän ei tunne ajan käsitettä. Suomalainen toteaa afrikkalaisesta työntekokulttuurista seuraavaa

Ne aloittavat työt milloin tykkäävät ja saattavat lähteä pois milloin tahansa, ilman kommentoa, vaiston ohjaamana, kuin lintuparvi yhtäaikaa.

Suomalaisella ei ole kovin hyvää kuvaa maahanmuuttajien lainkuuliaisuudesta ja rehellisyydestä (kts. Kuvat 6 ja 7). Hänen mukaansa ulkomaalaisten mukana Suomeen saapui suuri määrä rikollisuutta ja, että

*siinä on sitten pirunmoinen joukko epäsosiaalista ainesta, josta meille ei ole mitään hyötyä.*²⁶²

²⁵⁷ HS 1.2.1998. (Vieno Sannainen).

²⁵⁸ HS 29.5.1999.

²⁵⁹ Nykypäivä 28.7.1998. (Raimo Ilaskivi).

²⁶⁰ Turkulainen 7.8.1996.

²⁶¹ Ylönen 2001, 268.

²⁶² Niiniluoto 1990, 94,108; Porvali 1999, 143.

Kuva 7.²⁶³ Tarkoituksellista satuilua turvapaikanhakijoilta.

Helsingin Sanomissa kirjoitetaan Ruotsin ulkomaalaisten kantaväestöä korkeimmista rikollisuusluvuista ja todetaan, että

*Monikulttuurisessa Suomessahan ulkomaalaiset eivät tietenkään rötöstelisi ja jos rötöstelevät, niin jotainhan värikkäämmästä ja rikkaammasta elämänmuodosta täytyy maksaa.*²⁶⁴

Keijo Korhonen toteaa maahanmuuttajien kulttuuriperinteisiin ilmeisesti kuuluvan kunniamurhan ja tyttöjen ympärileikkauksen.²⁶⁵

Äärioikeistossa pohditaan maahanmuuttajien suorittamia rikoksia seuraavasti

..., mutta perimpänä syynä on se, että värilliset eivät kuulu valkoiseen yhteiskuntaan.

Todetaan myös, että

*...he ovat vieraita tapoineen ja käyttäytymisineen meille valkoisille. He eivät voi ymmärtää valkoisten yhteiskuntaa – miksi ei saa varastaa ja rikkoa, miksi ei saa raiskata – koska heillä ei ole valkoisten moraalikäsitystä eikä valkoisten kulttuurillisia juuria.*²⁶⁶

Olavi Koskela toteaa maahanmuuttajien tekävän paljon rikoksia, mutta toteaa Länsi-Euroopasta ja USA:sta tulleiden olevan rehellisiä. Afrikan ja Aasian kulttuureista sekä entisen NL:n alueilta tulleet ovat Koskelan mukaan epärehellisiä ja näistä

*Arabit tuntuvat kaikkein pahimmilta kurkunleikkaajilta.*²⁶⁷

Yleisönosastoilla epäillään maahanmuuttajien, varsinkin somalialaisten, rehellisyyttä. Erään kirjoittajan mukaan

*Somalien toiminnassa on lehtitietojen mukaan esiintynyt epärehellisiä piirteitä ja heidän suhtautumisessaan suomalaisiin on vaatimuksen ja kiittämättömyyden henki. ... Voisiko tulijoilta vaatia edes rehellisyyttä?*²⁶⁸

²⁶³ HS 11.1.1991.

²⁶⁴ HS 16.12.1990. (Anneli Sundberg).

²⁶⁵ Satakunnan Kansan 8.8.2002. (Keijo Korhonen).

²⁶⁶ Ainaskin 4/1995.

²⁶⁷ Olavi Koskela kotisivut (etnojengit).

²⁶⁸ HS 1.2.1998. (Vieno Sannainen).

Todetaan, että rikoksiin syyllistyminen on pakolaisten keskuudessa huomattavasti yleisempää kuin valtaväestön keskuudessa. Yleisönosastoilla kysytään, miten täysin erilaisista yhteiskuntajärjestelmistä saapuvat pakolaiset sopeutetaan meidän yhteiskuntaamme ja miten menetellään niiden kanssa, jotka eivät sopeudu.²⁶⁹

Kansan syvistä riveistä kumpuaa myös seuraavanlaista kulttuurifilosofiaa

*Yhdysvalloissa neekereistä näkee jo päältä, että ne ovat laiskoja ja veteliä. ... Eikä jugoslaaveista ja albanialaisistakaan mitään tule. Joutuvat täällä väkisin rikoksen tielle.*²⁷⁰

Myös maahanmuuttajien käyttäytyminen naisia kohtaan herättää kysymyksiä.

*Maahanmuuttajamiesten on sanottu olevan väkivaltaisia vaimojaan kohtaan, pitääköhän se paikkansa?*²⁷¹

*Pitäisikö siis ymmärtää raiskaajia ja murhaajia vain siksi, ettei heidän kulttuurissaan arvosteta naista.*²⁷²

Inkeriläiset – tervetuloa ja näkemiin

Huhtikuussa 1990 presidentti Mauno Koivisto totesi televisiossa inkeriläisten olevan suomalaisia. Tämän jälkeen Suomessa inkeriläisiä alettiin kohdella Suomessa paluumuuttajina.²⁷³ Vuosituhannen vaihteen molemmin puolin keskusteltiin inkeriläisten maahanmuuton ehtojen tiukentamisesta. Asiasta keskusteltaessa pääargumenttina käytettiin kulttuuriin liittyviä eroavaisuuksia.

Kokoomuksen ministerit Itälä ja Häkämies haluavat vaatia inkeriläisiltä sellaista kielitaitoa, jolla tulee toimeen suomalaisessa yhteiskunnassa. Maahan pääsyn edellytyksinä haluttaisiin vaatia Suomen kulttuurin tuntemusta ja suomalaista identiteettiä. Sisäministeri Ville Itälä (KOK) toteaa

*Käsitykseni mukaan jonossa on hyvin paljon ihmisiä, joilla ei ole minkäänlaista sidettä suomalaisuuteen, eikä kielitaitoa.*²⁷⁴

Häkämiehen mukaan

*Tänne tulee inkeriläisen statuksella ihmisiä, joilla ei ole käytännössä mitään siteitä Suomeen eikä suomen kieleen.*²⁷⁵

Sisäministeriö halusi, että kielitaito olisi ehdoton edellytys maahanmuuttoluvalle.²⁷⁶ Helsingin Sanomissa viitataan viranomaislähteisiin, joiden mukaan inkeriläisistä paluumuuttajista harvoilla on käsitystä maasta, jonne ovat pyrkimässä. Viranomaiset eivät juuri näe eroa maahan muuttavien inkeriläisten ja venäläisten välillä, koska kummallakaan ryhmällä ei ole kielitaitoa tai selvää suomalaista identiteettiä. Todetaan myös, että yhtä inkeriläistä kohti maahan tulee usein kaksi venäläistä, venäläisen puoliso ja venäläistyneet lapset.²⁷⁷

²⁶⁹ Turkulainen 19.11.1997. (Esa Ajanti.)

²⁷⁰ HS 10.3.1996. (Helge Nyström).

²⁷¹ HS 8.4.1999. (Karin Bastman).

²⁷² Nykypäivä 17.11.1995. (Jve).

²⁷³ HS 20.2.2002.

²⁷⁴ Demari 25.5.1999; HS 26.5.1999; TS 18.2.2002; HS 20.2.2002; HS 28.2.2002.

²⁷⁵ HS 26.5.1999.

²⁷⁶ TS 19.2.2002.

²⁷⁷ HS 13.2.2002.

SDP:ssä oli oikeiston kanssa samanlaisia ajatuksia inkeriläisten paluumuuton rajoittamisesta kulttuuristen syiden vuoksi. Pääministeri Paavo Lipposen mukaan

*Inkeriläisten erityisasema paluumuuttajina on jo hoidettu, eikä ole mitään mieltä tuoda enää Suomeen suuria joukkoja kielitaidottomia maahanmuuttajia.*²⁷⁸

Liisa Jaakonsaari (SDP) haluaa inkeriläisiä kohdeltavan samoin kuin muitakin maahanmuuttajia, ja hänen mukaansa kielivaatimukset on pikaisesti selkiytettävä.²⁷⁹

Myös Keskustassa asia on herättänyt keskustelua. Juha Korkea-aho (KESK) toteaa suomalaisen identiteetin määrittelyyn olevan hankalaa, mutta haluaisi pisteyttää inkeriläisiä tulijoita kielitaidon tai sukujuurten mukaan. Korkea-aho toteaa niiden, joilla on suomalaista sukujuurta jo tulleen Suomeen.²⁸⁰

Helsingin Sanomien pääkirjoituksissa vaaditaan paluumuutolle rajoja. Lehti toteaa, että poliittinen kiinnostus inkeriläisten paluumuuttoa kohtaan heräsi vasta, kun huomattiin, että maahan tulee muuttajia, jotka eivät osaa sanaakaan suomea ja joiden identiteetti on täysin venäläinen. Helsingin Sanomien mukaan kielitaitokriteeri on hyvä sisällyttää lakiin sisäministeriön suunnitelmien mukaisesti. Helsingin Sanomat toteaa Mauno Koiviston tarkoittaneen lausunnollaan henkilöitä, jotka ovat säilyttäneet suomalaisen identiteettinsä ja suomen kielen taidon.²⁸¹

Historian tutkija Timo Vihavainen ottaa Helsingin Sanomissa kantaa inkeriläisten maahanmuuttoon. Vihavainen ihmettelee, miksei tulijoilta (inkeriläisiltä) ole alun perinkin vaadittu, että heidän pitää osata suomea.²⁸²

Aikaisemmin maahanmuuttaneiden inkeriläistenkin keskuudessa ”suomalaisen identiteetin” ja kielitaidon puuttumista pidetään ongelmallisena. Eräs inkerinsuomalainen toteaa

*Tänne tulee jo paljon ihmisiä, jotka eivät osaa sanaakaan suomea eivätkä tunne min-käänlaista yhteyttä maahan. Ei ihme, että syntyy ongelmia.*²⁸³

Yleisönosastokirjoituksia inkeriläisten paluumuutosta löytyi muutamia. Eräs 1990-luvun alkupuolen kirjoitus oli otsikoitu seuraavasti

*Inkeriläisille jo porttikielto.*²⁸⁴

Inkeriläisten maahanmuuton estämistä perusteltiin yleisönosastoilla suomalaisen identiteetin puuttumisella. Kirjoitusten mukaan inkeriläiset eivät tunne suomalaista yhteiskuntaa eivätkä ole tottuneet elämään länsimaisessa yhteiskunnassa.²⁸⁵

²⁷⁸ TS 19.2.2002; Demari 20.2.2002; HS 20.2.2002.

²⁷⁹ Demari 18.2.2002; Demari 20.2.2002 (Pääkirj.); HS 18.2.2002; HS 20.2.2002; HS 28.2.2002.

²⁸⁰ Demari 21.2.2002; TS 18.2.2002.

²⁸¹ HS 27.7.1999 (Pääkirj.); HS 14.2.2002 (pääkirj.).

²⁸² HS 12.5.2002.

²⁸³ HS 14.2.2002.

²⁸⁴ HS 17.8.1992 (Esko Leino).

²⁸⁵ HS 17.8.1992 (Esko Leino); HS 9.8.1999. (Irma Guli); Demari 22.2.2002. (Pertti Tuominen).

5. Kalpeus on katoava luonnonvara

Toisen maailmansodan jälkeen ihmisten rodullisiin eroavaisuuksiin perustuva argumentointi on vähentynyt. Ennen toista maailmansotaa ja sen aikana rotuteorioita ja rotuhygieniää pidettiin tieteenä ja toteutettiin myös käytännössä. Äärimmilleen vietyä rotuhygieniää harjoitettiin kansallissosialistisen Saksan tuhoamisleireillä 1900-luvun alkupuoliskolla.

Suomessa on tehtiin rotuun perustuvaa tutkimusta esimerkiksi saamelaisista.²⁸⁶ Myös rotuhygieniää on Suomessa harjoitettu, sen kohteena olivat vammaiset ja mielisaira. Suomessa käytettiin samoja keinoja rodun puhtaana pitämisessä kuin muuallakin, eli sterilisaatioita, eristämistä ja avioitumiskieltoja.²⁸⁷ Tämä huolimatta siitä, että rotuteoriat luokittelivat suomalaiset rodullisesti ala-arvoisiksi ja huonon perimän omaaviksi. Kuitenkin vielä 1960-luvulla rotuoppeja saatettiin pitää tieteellisinä tosiasioina esimerkiksi tietosanakirjoissa.²⁸⁸

Rotuun perustuva argumentointi oli aineistossani vähäistä ja on selvästi 1990-luvulla maahanmuuttoa vastustavien keskuudessa vähämerkityksinen. Lähes ainoana lähteissäni rotuun perustuvaa argumentointia käyttävät ääriliikkeet ja avoimen natsimieliset tahot. Näiden argumentoinnissa rotu onkin usein kaiken perusta: heidän mukaansa rotu tekee ihmisestä sitä, mitä hän on.

Nykyään samantapaista argumentointia harjoitetaan geenien ollessa kyseessä. Lähteissäni on selvästi joissakin kohdin havaittavissa, että sana geenit on korvannut sanan rotu, perusteluiden pysyessä muuten samankaltaisina. Esimerkiksi Tapio Linna toteaa rodun ja geenien olevan sama asia.²⁸⁹ Vesa Puurosen mukaan huolimatta siitä, että rotu on todistettu käsitteenä luonnontieteellisesti kestäättömäksi, sitä käytetään edelleenkin yleisesti. Hän toteaa, että nykyään rotu-käsitteellä viitataan niin arkikeskusteluissa kuin julkisestikin ihmisryhmien välisiin eroihin.²⁹⁰ Myös useat muut tutkijat, kuten antropologi Claude Levi Strauss, toteavat rodun olevan biologisesti väärä käsite.²⁹¹

Suomessa suurta keskustelua vuonna 2004 herätti emeritusprofessori Tatu Vanhasen haastattelu. Vanhasen perustelee ihmisten älykkyydosamäärien eroja rodulla. Vanhasen mukaan esimerkiksi Brasilian keskimääräinen älykkyydosamäärä on huono koska puolet brasilialaisista on mustia. Vanhasen kertoi omista näkemyksistään jo 1990-luvun lopulla Kanava-lehdessä.²⁹²

²⁸⁶ Isaksson 1996, 58-61, 86-87; Mattila 1996, 14-19, 24-26, 28, 37 (Tohtori Markku Mattila on tutkinut rotuhygieniää Suomessa.).

²⁸⁷ Harjula 1996, 130-135, 148-165; Nygård 2001, 87-93; HS 6.1.1996 (Tohtori Minna Harjula on tutkinut vammaisuuden historiaa Suomessa.).

²⁸⁸ Rahikainen 1995, 22; Isaksson 1996, 58-59, 63-65; Harjula 1996, 168-169; Kemiläinen 1993, 139-144, 285-292; Isaksson ja Jokisalo 1998, 56, 122-125; HS 4.3.1995; HS 6.1.1996 (Tohtori Aira Kemiläinen on tutkinut suomalaisia rotuteorioissa. Marjatta Rahikainen on kirjoittanut rotuhygienias- ta.).

²⁸⁹ Andersson 1995, 166.

²⁹⁰ Isaksson ja Jokisalo 1998, 219-220; Puuronen 2001, 34.

²⁹¹ Unesco kuriiri 4/1995; HS 6.1.1996; HS 10.3.1996; HS 18.3.2001; HS kuukausilite 8/2004.

²⁹² HS kuukausilite elokuu 2004; Isaksson ja Jokisalo 1998, 107-108.

Puhtaan rodun puolesta

Isänmaallinen oikeisto toteaa johtajansa Väinö Kuisman sanoin, etteivät he kannata mitään epäoikeudenmukaista jotakin rotua tai kansanryhmää syrjivää politiikkaa. Kuisman mukaan suomen kansan muodostaman valtion säilyttämiseen ei kuitenkaan kykene kukaan muu kuin samaan geeniperimään kuuluva suomalainen.²⁹³ Myös Web-Zine ottaa kantaa geneettiseen perintöön. Ennakkoluulot muita ”ryhmiä” vastaan ovat erään kirjoittajan mukaan vain luonnollinen reaktio, jolla geneettinen perintö suojaa itseään.

Jouko Lanamäki (KOK.sit.) viittaa ensin Suomen sisällissotaan ja talvi- sekä jatkosotaan. Ja toteaa

*Jotta säilyisimme meidän on taas taisteltava värillisiä vastaan.*²⁹⁴

Kokoomuksen Nuorten Liittoon pyrkineen Kansallisen kulttuuririntaman vetäjä Jukka I. Mattilan mukaan järjestö ei ole rasistinen, eikä tunnusta rotuoppeja. Mattilan mukaan on kuitenkin tosiasia, että Suomi on rodullisesti Euroopan homogeenisin maa ja esi-isiemme uhrauksista piittaamattomien kansanjoukkojen ryntäystä pitää vastustaa. Mattila haluaa säilyttää Suomen

*Rodullisesti ja kansallisesti yhtenäisenä*²⁹⁵

Tapio Linna vaatii rodullisesti homogeenista yhteiskuntaa, koska hänen mukaansa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteuttaminen ei onnistu muulla tavalla.²⁹⁶ Kari Suomalainen toteaa, että määrättyjä oikeuksia ei voi ottaa pois eri roduilta. Esi-merkkinä hän mainitsee Suomen aika suuren alueen, joka on meidän reviirimme.²⁹⁷

Web-Zine toteaa, että kun useita rotuja sijoitetaan samaan maahan syntyy konflikteja, koska eri ryhmät kilpailevat keskenään. Web-Zine kehottaa hankkiutumaan eroon muista roduista, jos ei samassa maassa voida elää ilman ”kommervenkkejä”.²⁹⁸

Suomen Sisun kotisivuilla vastustetaan monirotuista yhteiskuntaa. Sisun mukaan maahamme tuodaan jatkuvasti kasvavassa määrin vierasta ainesta ja samaan aikaan suomalaiset pariskunnat päättävät olla hankkimatta lapsia.

*Jokainen voi itse ajatella, kuinka paljon nämä mainitut vieraat ainekset lisääntyvät.*²⁹⁹

Web-Zinessä ollaan huolissaan valkoisen rodun itsemurhasta. Kirjoittajan mukaan muunrotuiset lisääntyvät vauhdilla, kun taas valkoisten matala syntyvyys aiheuttaa rodun kuoleman.³⁰⁰

Suomen Sisun kotisivuilla verrataan ihmisen elimistöä kansaan. Sisun mukaan ihmiselimistö reagoi vieraisiin organismeihin vihamielisesti ja se on luonnollista. Ensimmäiset reagoivat herkäät valkosolut ja myöhemmin kuume valtaa koko elimistön.

Mikäli vieraat ovat liian tiukasti elimistössä kuolee koko elimistö.

Sisun mukaan Ruotsissa ovat kansanruumiin herkäät valkosolut jo reagoineet.³⁰¹ Myös Kari Suomalainen käyttää samankaltaista vertausta

²⁹³ Isänmaallinen Oikeisto r.y. kotisivut (puolueohjelma).

²⁹⁴ HS 19.10.1992.

²⁹⁵ Nykypäivä 4.5.1990. (Nykypäivän liite Nuorisolehti 3/1990).

²⁹⁶ Andersson 1995, 166.

²⁹⁷ Niiniluoto 1990, 107,108;

²⁹⁸ Finland Skinheads Web-Zine (valkoinen).

²⁹⁹ Suomen Sisu kotisivut (ukonvasara).

³⁰⁰ Finland Skinheads Web-Zine (itsemurha).

*Vieraat kudokset hylkivät toisiaan, rasismien puute on merkki kansallisesta immuunikadosta.*³⁰²

Kansallinen Suunta -lehden päätoimittajan Tapio Linnan mukaan esimerkiksi ”rotumellakat” saattavat olla onni onnettomuudessa, mikäli ne saavat ihmiset avaamaan silmänsä monirotuisen yhteiskunnan mielettömyydelle.³⁰³ Linnan mukaan kansallisvaltioita ja nationalismiin keskeisiä arvoja uhkaa väestöllinen uhka, joka muuttaa kansallisten yhteisöjen etnistä koostumusta roturajat ylittävän siirtolaisuuden kautta.³⁰⁴ Linna suosittelee monirotuisen yhteiskunnan hylkäämistä, koska kansakunnan perusteiden taustana on samanrotuisuus.³⁰⁵

Rami Leskisen mukaan

*Nykyään pikimustinkaan zulukafferi ei tunnu olevan suomenruotsalaisten verenperinnölle minkäänlainen uhka.*³⁰⁶

Kansallinen Rintama (b) -lehti haluaa kansallisvaltiota, jonka opinkappaleisiin kuuluvat mm. erilaisten ihmisrotujen tunnistaminen ja rodullisesti samanlaisiin

maihiin pyrkiminen. Edellä mainituilla ”teeseillä” pyritään rodullisen uhan torjumiin. Mark Parlandin mukaan jokaisen rodun ja alarodun on asuttava alueella, joka kuuluu sen jäsenille.³⁰⁷

Kansallinen Rintama (b) -lehden mukaan nykyinen humanismibyrokraatia johtaa kansamme ja rotumme katoamiseen. Kansallinen Rintama(b) haluaa parantaa rotutietoisuutta ja ylpeyttä omasta kansasta, jotta kunniakas vanha rotu ei joudu alkuasukkaan asemaan omassa maassaan. Pohjoisen rotumme ja perimämme säilyttämisen pitää lehden mukaan perustua seuraaville periaatteille

*Ahdasmielisyys, kansallinen ajattelutapa, ”rotusorto”, kulttuurin vaaliminen, oman rodun ja kansan ylistäminen ja toisten halveksunta.*³⁰⁸

Mark Parlandin ja Väinö Kuisman pyrkimykseen kuuluu halu nostaa valkoisen Suomen rotuylpeyttä ja vastustaa rotujen sekoittamista. Parland pyrki siihen, että Suomi pysyy samanlaisena valkoisena maana kuin tähänkin asti. Parlandin mukaan

Suomi on hukkumassa puoliverisiin, joita syntyy seka-avioliittojen kautta kuin sieninä sateella.

Suomen tultua EU:n jäseneksi Parlandin uutena tavoitteena on tehdä Euroopasta valkoisen rodun yhteisö. Parlandin mukaan edellä mainittuun päämäärään päästään sulkemalla EU:n rajat vierasrotuisilta ja karkottamalla muut kuin valkoista rotua olevat.³⁰⁹

Sulo Aittoniemen (SMP) mielestä Suomessa ei ole rasismia. Aittoniemi toteaa, että

*Totta kai mökinmujia, joka kahdentoista aikaan yöllä aittapolulla näkee pikimustan neekerin tulevan vastaan pelästyy ja sanoo hui, mutta se on luonnollista suhtautumista poikkeavaan ihmiseen.*³¹⁰

³⁰¹ Suomen Sisu kotisivut (juhlapuhe).

³⁰² Nykypäivä 20.6.1991.

³⁰³ Kansallinen Suunta numero 1 / 1992.

³⁰⁴ Kansallinen Suunta numero 1 / 1994.

³⁰⁵ Andersson 1995, 166.

³⁰⁶ Kansallinen Suunta numero 2 / 1993.

³⁰⁷ Andersson 1995, 201.

³⁰⁸ Kansallinen rintama 1 / 1993.

³⁰⁹ HS 11.6.1995; Andersson 1995, 201, 236, 253, 262, 281.

³¹⁰ VP VK 1/1998.

Merkillepantavaa on rotu-argumentteihin perustuvan yleisöosastokirjoittelun vähyys, tai lähes täydellinen olemattomuus. Muutama kirjoitus kuitenkin löytyy myös yleisöosastoilta. Näissä kirjoituksissa todetaan, että erilaisuuden kokeminen uhkana on vain luonnollista itsesäilytysvaistoa.³¹¹ Erään kirjoituksen mukaan jokaisella kansalla on synnynnäinen luonteensa ja paikkansa, eikä niiden tämän vuoksi pidä tulla toisiaan liian lähelle.³¹² Nimimerkki kotimaisen mukaan pitää antaa heidän vaan olla siellä omissa maissaan, eikä kansoja pidä sotkea. Siitä seuraa hänen mukaansa vain hankaluuksia.³¹³ Eräs kirjoittaja näkee rodun vain yhtenä tekijänä maahanmuuttamisen problematiikassa.³¹⁴

Älykkyyden rodullisena ominaisuutena

Rami Leskinen toteaa Kansallinen Suunta –lehdessä ”viherurbaanicity-ihmisten” ha-luavan kävellä kansan yli ulkomaalaisasioissa, koska kansa ei ymmärrä omaa parastaan eli Leskisen mukaan

*Päiväntasaajan neekereiden tuomaa kulttuurista ja geneettistä rikkautta!*³¹⁵

Olavi Koskela on kirjoituksessaan avoimen natsimielinen. Hän pitää arjalaisia tavoiteltavana yli-ihmisrotuna, jotka olivat sinisilmäisiä ja vaaleita. Koskela toteaa joidenkin rotujen luovan korkeata kulttuuria, toisten ei.³¹⁶ Väinö Kuisman mukaan luovat ihmiset kuuluvat valkoiseen rotuun. Kuisma toteaa, että

*On muiden rotujen – mustan, keltaisen tai jokin muun rodun oma häpeä, jos ne eivät ole kyenneet luomaan kulttuurimonumentteja.*³¹⁷

Koskela toteaa, että maailman roduista yksi on ali muiden, nimittäin neekerit. Hänen mukaansa neekerit eivät sovellu valkoiseen kulttuuriin, heidän pelastukseksi koitui valkoisten rappeutuminen.³¹⁸ Myös Kari Suomalaisen mukaan korkeimpia henkisiä saavutuksia arvioitaessa valkoinen rotu on hyvin voimakas.³¹⁹ Kari Suomalainen lajittelee ihmisiä heidän ihonvärinsä mukaan seuraavasti

*Ulkoiset ominaisuudet peilaavat sisäisiä. Mustat eivät ole pahimpia, he ovat hidasoppisia, mutta oliivinväriset ovat kieroimpia.*³²⁰

Rami Leskisen toimittama Pro Patria –lehti esittää kannessaan taulukon, jonka mukaan valkoisten älykkyydosamäärä on mustia korkeampi. Taulukon alla todetaan, että

*Tasa-arvo on valhetta.*³²¹

Kari Suomalaisen mukaan

*Rotuerot ovat olemassa, mutta virallisesti julistetaan, että ihmiset ovat samanarvoisia. ... Käytännössä tämä merkitsee, että on olemassa hyviä ja huonoja rotuja.*³²²

³¹¹ HS 5.6.1995 (Kalevi Alajoki); HS 3.6.1995 (Eero Alen).

³¹² HS 10.3.1996 (Helge Nyström).

³¹³ TS 22.1.1992.

³¹⁴ HS 7.2.1998 (Pekka Pihlanto).

³¹⁵ Kansallinen Suunta numero 2 / 1993.

³¹⁶ Finland Skinheads Web-Zine (rodun).

³¹⁷ Andersson 1995, 260.

³¹⁸ Finland Skinheads Web-Zine (rodun).

³¹⁹ Niiniluoto 1990, 108.

³²⁰ Niiniluoto 1990, 109; Porvali 1999, 144; Nykypäivä 20.6.1991.

³²¹ Helsingin Sanomat 3.3.1997.

Kotisivuillaan Olavi Koskela toteaa suomalaisia geenejä parjattavan ja, että mustien geenien arvostelusta saa heti sakkoja. Suomalaisuutta puolustaessaan Koskela vetoaa 1930-luvulla tehtyyn rotututkimukseen, jonka mukaan emme ole ”mitään” aasialaisia, mustia tai latinoja.³²³

Kari Suomalainen ei usko yhteiskuntaan, jossa ”erituiset” voisivat elää rauhassa.

*Tuloksena olisi tasoltaan alempi yhteiskunta. Valkoinen rotu siinä häviää. Sen pitäisi laskeutua mustien tasolle.*³²⁴

Ainaskin-lehden (nahka) pääkirjoituksessa peräänkuulutetaan isänmaallisuutta ja huolta oman kansan ja erityisesti rotumme tulevaisuudesta. Lehdessä käytetään myös toistuvasti halveksivia, ihonväriin liittyviä ilmaisuja kuten

Vähä-älyinen neekeri jatkaa.

*Onko se rasismia, ettei työnantaja halua laiskaa ja vähä-älyistä neekeriä notkumaan työpaikalleen.*³²⁵

Yleisönosastolla todetaan, että

*Valkoisen rodun suurempi toimeleisuus on luonut aineellisen hyvinvoinin, joka vetää tummaihoisia puoleensa.*³²⁶

³²² Niiniluoto 1990, 106; Porvali 1999, 144.

³²³ Olavi Koskela kotisivut (arvot).

³²⁴ Nykypäivä 20.6.1991.

³²⁵ Ainaskin numero 4 . 1995/1996.

³²⁶ HS 5.6.1995. (Kalevi Alajoki).

6. Talous in – rotu out

Tutkielmani alkuoletuksena olleet argumenttiryhvät osoittautuivat jaottelultaan toimiviksi. Lähteitani on vaikea verrata keskenään niiden täysin erilaisten tarkoituspereien vuoksi. On selvää, että äärioikeistolaisiksi luokittelemisani lähteissä on selvästi eniten maahanmuuttoa ja ulkomaalaisia vastaan suunnattua kirjoittelua. Varsinaisissa sanomalehdissä taas ulkomaalaisvastaisten kirjoitusten julkaiseminen on joka kerta selkeästi mietitty valinta.

Eduskunnan pöytäkirjoissa oli yllättävän paljon hyvin rajua ulkomaalaisvastaisuutta. Myös eduskunnassa käytettyjen puheenvuorojen perustelut olivat useasti melko kevyitä. Ennen lähteisiin tutustumistani ajattelin maahanmuuttajavastaisen kommentoinnin kasautuvan vain muutaman kansanedustajan kohdalle. maahanmuuttajavastaisia argumentteja löytyi kuitenkin lähes kaikkien puolueiden edustajien taholta, RKP:tä lukuun ottamatta.

Käsittelistäni pääargumenteista eniten käytetty ja parhaiten perusteltava oli talouteen pohjautuva argumentointi. Juuri tämän argumentin esiintymiseen vaikuttivat selvimmin talouden vaihtelut. Taloudellisesti heikompien aikojen ollessa kyseessä valtiovalta halusi kiristää maahanmuuton ehtoja. Kansan äänikin oli selkeästi maahanmuuttovastaisempi laman aikana.

1990-luvun alussa, kun Suomeen tuli pakolaisia enemmän kuin oli totuttu, pyrittiin kiristämään oleskelulupakäytäntöä. Yhtenä perusteluna mainittiin valtion kustannussäästöt.

Porvaripuolueiden piirissä varsinkin turvapaikanhakijoista tulevat kulut aiheuttivat halua vähentää turvapaikkahakemusten määrää. Yhteiskunnan varoja haluttiin säästää jälkipolvien, työttömien ja eläkeläisten käyttöön. Turvapaikanhakuprosessi todettiin yhteiskunnalle kalliiksi ja sitä haluttiin nopeuttaa. Selvästi oletettiin, että Suomeen tultiin turvapaikanhakijoiksi ilman todellista syytä, valtion kustantamalle lomalle. Haluttiin myös, että aiheettomat turvapaikkahakemukset erotetaan aiheellisistä.

SMP:n Sulo Aittoniemen mukaan Suomi ei tarvitse lisää huolettavia, jollaisina hän suurta osaa maahanmuuttajista pitää. Aittoniemi haluaisi palauttaa esimerkiksi kaikki somalialaiset pakolaiset kotiinsa, koska he aiheuttavat Suomelle mittavia kustannuksia. Äärioikeisto perusteli maahanmuuttovastaisuuttaan valtiontalouden tilalla yllättävän vähän. He keskittyivät lähinnä kritisoimaan sosiaalitoimiston mahdollisesti maahanmuuttajille antamia nahkatakkeja ja lautasantenneja.

Suomalaisen sosiaaliturvan käyttäminen maahanmuuttajiin nähtiin ongelmana lähinnä porvaripuolueissa ja SMP:ssä. Yleisönosastokirjoituksissa ja äärioikeiston piirissä haluttiin sosiaaliturva pitää vain suomalaisten apuna. ”Elintasopakolaisten” kuviteltiin tulevan Suomeen juuri sosiaaliturvan perässä. Kaikki edellä mainitut tahot käyttävät termiä elintasopakolainen yleisesti. Toisaalta myönnetään, että eron tekeminen ”oikeiden” ja ”väärien” pakolaisten välillä on vaikeaa, mutta jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat halutaan pitää maan rajojen ulkopuolella. SMP:ssä ja äärioikeistossa ihmeteltiin, että miksi pakolaisia autetaan, vaikka meillä on itselläkin avun tarvisijoita.

Lähes kaikki maahanmuuttoa vastustavat tahot hyväksyvät sen, että Suomeen tullaan tekemään töitä. Kuitenkaan maahanmuuttajat eivät saisi viedä töitä kantaväestöltä eivätkä olla työttöminä. Esimerkiksi Kokoomuksen Raimo Ilaskivi haluaa maahanmuuttajat nopeasti töihin, mutta toteaa heidän kilpailevan työpaikoista suomalaisten kanssa.

Sulo Aittoniemi halusi lähettää täällä ”jouten olevat” somalialaiset kotimaahansa. Olavi Mäenpää toteaa, että pakolaisille hankitaan työpaikka, mutta toisaalta hänen mukaansa taas heille ei työnteko maistu.

Maahanmuuton aiheuttamat turvallisuusuhat olivat toiseksi yleisin argumenttiryhmä. Turvallisuus oli myös toinen perusteltavissa oleva argumentti. Viitataan tällä siihen, että työni kaksi viimeistä argumenttia perustuvat enimmäkseen epäluuloille ja ennakkokäsityksille.

Valtiovallan taholta suurimpana uhkana valtion turvallisuudelle nähtiin, jälleen kerran, Venäjä. 1990-luvun alussa pelättiin rajan yli ryntääviä miljoonia nälkäpakolaisia. Kansainvaelluksia idästä pidettiin muillakin tahoilla mahdollisina. Äärioikeistossa pelättiin Suomen joutuvan vieraiden hallittavaksi ja suomalaisten joutuvan vähemmistön asemaan.

Tutkimusten mukaan suurin osa suomalaisista on sitä mieltä, että ulkomaalaiset tekevät enemmän rikoksia kuin suomalaiset. Keskustan ja Kokoomuksen riveissä suurinta huolta aiheutti itärikollisuus. Itämafian toiminnan piiriin katsottiin kuuluvan niin huumekauppa kuin prostituutiokin. Rikolliset olisi haluttu palauttaa välittömästi lähtömaihinsa. Vasemmistossakin oltiin sitä mieltä, että inkeriläisten joukossa maamme pyrkii ”järjestäytyneen yhteiskunnan ulkopuolella toimivaa ainesta”.

Äärioikeistossa rikollisuutta käytettiin argumenttina paljon. Pakolaisia nimiteltiin rosvoiksi ja raiskaajiksi. Nämä tahot käyttävät runsaasti esimerkkeinä yksittäistapauksia ja tilastoihin verrattuna ulkomaalaisten tekemien rikosten määrää on tapana liioitella. Myös ääriilikkeet karkottaisivat rikoksia tehneet maahanmuuttajat välittömästi.

Sairaudet olivat harvoin perusteena ulkomaalaisvastaisuudelle. AIDS oli ainoa sairaus, jonka nähtiin uhkaavan suomalaisten turvallisuutta maahanmuuton vuoksi.

Kulttuuriin liittyvät perustelut maahanmuuttoa vastustaessa ovat syrjäyttäneet rotuun perustuvan argumentoinnin. Todetaan, että eri kulttuuripohjan omaavat henkilöt eivät pysty elämään keskenään.

Vieraat kulttuurit aiheuttivat pelkoa ja hämmennystä lähinnä poliittisesti oikealla laidalla. Esimerkiksi Kokoomuksessa halutaan vastaanottaa maahanmuuttajia Suomea kulttuurisesti lähellä olevista maista. Monikulttuurisuutta pidettiin äärioikeistossa kirosanana. Haluttiin, että Suomi pysyy suomalaisena ja maahanmuuttajat omakuvat suomalaiset tavat.

Suomi on uskonnollisesti poikkeuksellisen homegeeninen, ja se on vaikuttanut suhtautumiseen esimerkiksi islamiin. Muslimien pelättiin tuovan mukanaan erilaisia, jopa rikollisia tapoja ja pyrkivän syrjäyttämään suomalaisia käytäntöjä.

Muita kulttuureja edustavien maahanmuuttajien epäiltiin olevan laiskoja ja väkivaltaisia. Näitä argumentteja esitettiin lähinnä äärioikealla. Aluksi paluumuuttajina kohdeltuja inkeriläisiä alettiin pitää 1990-luvun lopulla liian erilaisen kulttuurin edustajina. Heidän maahanmuuttoaan alettiin vastustaa esimerkiksi vajavaisen suomen kielen taidon takia.

Rotu on selvästi jo aikansa elänyt perustelu ulkomaalaisvastaisuudelle. Roduilla maahanmuuton vastaisia kantojaan perustelevat enää lähinnä äärioikeistolaiset tahot. Rotujen erilaisuuteen ja yleensäkin niiden olemassaoloon ei ole tieteellisiä pe-

rusteita. Mutta hyvä esimerkki siitä, että monilla asioilla on taipumus tulla uudelleen ”muotiin” on Tatu Vanhasen ja hänen kollegoidensa yritys elvyttää rotuajattelua.

Yleisönosastoilla haluttiin kiinnittää huomiota siihen, mihin verorahoja käytetään. Lama vähensi halukkuutta ottaa Suomeen maahanmuuttajia. Rahoja haluttiin käytettävän suomalaisten elinolojen parantamiseen. Kansan ääni epäili ”elintasopakolais-ten” saavan suomalaisia parempia etuja. Maahanmuuttajien työntekoon kantaa ei otettu läheskään yhtä kiivaasti kuin esimerkiksi sosiaaliturvaan. Yleisönosastoilla rikollisuutta maahanmuuton vastaisena argumenttina käytettiin vähän. Rikollisuus liitettiin näissäkin kirjoituksissa Venäjän mafiaan. Kulttuuria ja rotua käytettiin yleisönosastoilla argumenttina hyvin harvoin.

Maahanmuuttoon liittyvät kysymykset ovat eräs kiistakysymys politiikassa, jolla puolueet pyrkivät erottumaan toisistaan. Maahanmuuttomyönteisimmät puolueet, kuten Vihreät ja RKP, ovat joutuneet kantansa vuoksi syyttelyn kohteeksi. Toisaalta harva poliitikko haluaa leimautua rasistiksi. Ulkomaalaisia on käytetty syntipukkeina, kun Suomella on ollut ongelmia, kuten laman aikainen työttömyys tai huumeiden leviäminen.

Tulevaisuudessa on mielenkiintoista nähdä, miten maahanmuuttajia vastustavat tahot reagoivat mahdolliseen paljon keskustelua aiheuttaneeseen työvoimapulaan. Toivotetaanko maahanmuuttajat silloin tervetulleiksi Suomeen, keksitäänkö uusia syitä vastustaa maahanmuuttoa vai korostuuko vanhojen argumenttien käyttö? Näyttäisi siltä, että rotu pysyy vain muutamien tahojen käytössä, mutta kulttuuriar- gumentin käyttö lisääntyy. Kiinnostavaa on myös suomalaisten asenteiden tuleva muutos. Halutaanko Suomen pysyvän yhä suomalaisena ja pelkästään suomalais- ten asuttamana?

Lähteet

I Lehdet

Aamulehti 1990
Ainaskin 1995-1996
Apu 1999
Demari 1990-2003
Etelä-Suomen Sanomat 1993-1994
Helsingin Sanomat 1990-2003
Ihmisoikeusraportti 1996
Kansakunta 1994
Kansallinen Rintama 1993
Kansallinen Suunta 1993
Nykypäivä 1990-2003
Satakunnan Kansa 2002
Suomen Kuvalehti 2003
Tiedonantaja 2001
Turkulainen 1996, 1999, 2001
Turun Sanomat 1991,1992
Unesco kuriiri 1996.

II Arkistot

Siirtolaisuusinstituutin sanomalehtiarkisto

III Kirjallisuus

Andersson Timo, Isänmaallisuudesta äärioikeistoon. Huhmari 1995.
Buchi Rolf, Uudesta rasismista ja demokratian tuhoamisesta Ranskassa ja Euroopassa. Artikkeliteoksessa Rasismi tieteessä ja politiikassa. Toim. Jouko Jokisalo. Edita 1996.
Etto Jorma, Suomalainen ja muut valitut: Runoja v.1955-1985. Pohjoinen 1985.
Hallenberg Helena, Muslimit Suomessa. Artikkeliteoksessa Vähemmistöt ja niiden syrjintä Suomessa. Toim. Taina Dahlgren, Juhani Kortteinen, K.J.Lång, Mirja Pietikäinen, Martin Scheinin. Yliopistopaino 1996.
Harinen Päivi, Heikki Sanna, Hyvönen Sonja, Mustaa valkoisella. Artikkeliteoksessa Valkoisen vallan lähettiläät. Toim. Vesa Puuronen. Vastapaino 2001.
Harjula Minna, Vaillinaisuudella vaivatut – vammaisuuden tulkinnat suomalaisessa huolto-keskustelussa 1800- luvun lopulta 1930- luvun lopulle. SHS 1996.
Isaksson Pekka ja Jokisalo Jouko, Kallonmittajia ja skinejä – Rasismin aatehistoria. Like 1998.
Isaksson Pekka, Kun koko kyläkunta piiloutui: saamelaiset Yrjö Kajavan antropologisessa ohjelmassa. Artikkeliteoksessa Rasismi tieteessä ja politiikassa. Toim. Jouko Jokisalo. Edita 1996.

- Jaakkola Magdalena, Maahanmuutto ja etniset asenteet: Suomalaisten suhtautuminen maahanmuuttajiin. Edita 1999.
- Jasinskaja-Lahti, Liebkind Karmela ja Vesala Tiina, Rasismi ja syrjintä Suomessa – Maahanmuuttajien kokemuksia. Gaudeamus 2002.
- Jokisalo Jouko, Kansallissosialismin ideologia. Snellman instituutin A-sarja 17. Kuopio 1995. (a).
- Jokisalo Jouko, Postfordistisen oikeistoradikalismien esiinmarssi?. Artikkeliteoksessa Kansakunnat murroksessa. Toim. Anne Ahonen. Rauhan- ja konfliktitutkimuskeskus 1995. (b).
- Korkiasaari Jouni, Siirtolaisuus ja ulkomaalaistilastot. Pakolais- ja siirtolaisasiain neuvottelukunta. Helsinki Tilastokeskus 1993.
- Kortteinen Juhani, Romanit ja muut perinteiset vähemmistömmet. Artikkeliteoksessa Vähemmistöt ja niiden syrjintä Suomessa. Toim. Taina Dahlgren, Juhani Kortteinen, K.J.Lång, Mirja Pietikäinen, Martin Scheinin. Yliopistopaino 1996.
- Koiranen Kimmo, Pakolaiset lehtiutisena – Pakolaiskirjoittelu Helsingin Sanomissa, Svenska dagbladetissa ja Neue Zürcher Zeitungissa vuosina 1919-1991. Turku 1994.
- Laakkonen Risto, Suomen Siirtolaisuus. Artikkeliteoksessa Vähemmistöt ja niiden syrjintä Suomessa. Toim. Taina Dahlgren, Juhani Kortteinen, K.J.Lång, Mirja Pietikäinen, Martin Scheinin. Yliopistopaino 1996.
- Lepola Outi, Ulkomaalaisesta suomenmaalaiseksi. Monikulttuurisuus, kansalaisuus ja suomalaisuus 1990-luvun maahanmuuttopoliittisessa keskustelussa. SKS 2000.
- Mattila Markku, Suomalaisten lääkäreiden suhtautuminen rotuhygieniaan ennen ensimmäistä maailmansotaa. Artikkeliteoksessa Rasismi tieteessä ja politiikassa. Toim. Jouko Jokisalo. Edita 1996.
- Niiniluoto Maarit, Karin ääni. WSOY 1990.
- Nygård Toivo, Erilaisten historiaa – marginaaliryhmät Suomessa 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa. Atena 2001.
- Perho Sini, Skineyden äärellä: tutkimus skinhead-alakulttuurista kiinnostuneista joensuulaisnuorista. Joensuun yliopisto 2000.
- Pietikäinen Sari ja Luostarinen Heikki, Vähemmistöt suomalaisessa julkisuudessa. Artikkeliteoksessa Vähemmistöt ja niiden syrjintä Suomessa. Toim. Taina Dahlgren, Juhani Kortteinen, K.J.Lång, Mirja Pietikäinen, Martin Scheinin. Yliopistopaino 1996.
- Pietikäinen Sari, Etniset vähemmistöt uutisissa – Käsitteitä ja aikaisempien tutkimusten kertomaa. Artikkeliteoksessa Etnisyys ja rasismi journalismissa. Suomen journalistiliitto mediakriittinen julkaisusarja 6. Vammala 2002.
- Porvali Seppo, Kari tasavallan hovinarri. Revontuli 1999.
- Puuronen Vesa, Skinit maailmalla ja Joensuussa. Artikkeliteoksessa Valkoisen vallan lähettiläät. Toim. Vesa Puuronen. Vastapaino 2001.
- Rahikainen Marjatta, Miten kansakunta pidetään puhtaana: rotuhygieniat ja äänioikeuden epäminen. Artikkeliteoksessa Kansakunnat murroksessa. Toim. Anne Ahonen. Rauhan- ja konfliktitutkimuskeskus 1995.
- Raittila Pentti, Etniset aiheet, vähemmistöt ja niiden suhteet suomalaisessa journalismissa vuonna 2000. Artikkeliteoksessa Etnisyys ja rasismi journalismissa. Suomen journalistiliitto mediakriittinen julkaisusarja 6. Vammala 2002.
- Sosiaalihanke, Lehdistökeskustelua ulkomaalais- ja pakolaisasioista Suomessa syksyllä 1989. Sosiaalihanke 1989.
- Suomalainen Kari, Nämä nuo ne. WSOY 1991.
- Suomalainen Kari, Uusi Kari. WSOY 1990.
- Tilastokeskus, Ulkomaalaiset ja siirtolaisuus 1998. Helsinki 1999.
- Vaarakallio Tuula, Front National – verin juurin ranskalainen. Artikkeliteoksessa Rasismi tieteessä ja politiikassa. Toim. Jouko Jokisalo. Edita 1996.

- Virrankoski Osmo, Maa kallis isien – Tutkimus peruskoulun päättävien oppilaiden isänmaallisuudesta, suvaitsevaisuudesta ja etnisistä ennakkoluuloista. Kirja-Aurora 2001.
- Ylönen Marja, Pilahistoria – Suomi poliittisissa pilapiirroksissa 1880-luvulta 2000-luvulle. SKS 2001.

IV Opinnäytetyöt

Haverinen Risto, Todelliset pakolaiset. Pro gradu sosiologia. Turku 1992.

V Painamattomat lähteet

WWW-arkistot

Valtiopäivät 1990-2003, pöytäkirjat. Eduskunnan pöytäkirjat
<http://www.eduskunta.fi/thwfakta/vpasia/tsfram.htm>

Internet –sivustot

- Finland Skinheads Web – Zine
<http://www.freespeech.org/finlandia/valkoinen.htm> (valkoinen)
<http://www.freespeech.org/finlandia/me.htm> (me)
- IKL-kotisivut
<http://kauha.kauhajoki.fi/~ikl/ohjelma.htm> (ohjelma). Haettu 6.3.2001.
<http://kauha.kauhajoki.fi/~ikl/1331998.htm> (Hämeenlinna). Haettu 6.3.2001.
http://www.kauhajoki.fi/~ikl/ajan-suunta/lehdet/3_97.htm (nord-nat). Haettu 15.3.2001.
<http://kauha.kauhajoki.fi/~ikl/mollaan.htm> (mollaan). Haettu 6.3.2001.
- Isänmaallinen oikeisto –kotisivut
<http://www.saunalahti.fi/~iory/puolueohjelma.htm> (puolueohjelma)
- Kansallinen rintama –kotisivut
[Http://www.kolumbus.fi/kansallinenrintama/periaate.htm](http://www.kolumbus.fi/kansallinenrintama/periaate.htm) (periaate). Haettu 6.3.2001.
[Http://www.kolumbus.fi/kansallinenrintama/mainpage.htm](http://www.kolumbus.fi/kansallinenrintama/mainpage.htm) (mainpage). Haettu 6.3.2001.
- Kokoomus –kotisivut
<http://www.kokoomus.fi/yhteydet/yhti-muut.php> (yhteydet). Haettu 25.9.2004.
- Oikeusministeriö –kotisivut
<http://www.om.fi/optula/uploads/sgag5lorck5ayj.pdf> (sgag5lorck5ayj). Haettu 23.10.2004.
- Olavi Koskela –kotisivut
<http://www.saunalahti.fi/g333/arvot.htm> (arvot). Haettu 14.3.2001.
<http://www.saunalahti.fi/g333/etnojengit.htm> (etnojengit). Haettu 14.3.2001.
<http://www.saunalahti.fi/g333/suomalaisasiamies.htm> (suomalaisasiamies). Haettu 14.3.2001.
- Pekka Siitoin –kotisivut
<http://personal.inet.fi/siitoin/ohjelma.htm> (ohjelma). Haettu 6.3.2001.
- Siirtolaisuusinstituutti –kotisivut
http://www.migrationinstitute.fi/db/stat/img/ff_04.gif (ff_04.gif). Haettu 26.9.2004.
- Suomen sisu –kotisivut
<http://www.suomalaisuudenliitto.fi/sisu/juhlapuhe.htm> (juhlapuhe). Haettu 6.3.2001
<http://user.sgic.fi/~thule/sisu/Ukonvasara/index.html> (ukonvasara).
- Tilastokeskus- kotisivut:
http://www.stat.fi/tup/suoluk/taskus_vaesto.html (taskus_vaesto). Haettu 23.10.2004.
- Työministeriö –kotisivut
<http://www.mol.fi/migration/kal013sui.pdf> (migration). Haettu 23.10.2004.

Valtioneuvosto –kotisivut

<http://www.valtioneuvosto.fi/vn/liston/text.lsp?r=17553&k=fi> (liston). Haettu 14.10.2004.

Sähköpostit

Lahtinen Teemu, Sähköpostiviesti tekijälle 21.4.2001. Kopio tekijän hallussa.

TV-dokumentit

Ajankohtainen kakkonen, 14.5.2002. Yle.

Persona non grata, 31.10.2003. Yle.

Päivärinta a, 23.9.2002. Yle.

Päivärinta b, 4.11.2002. Yle.

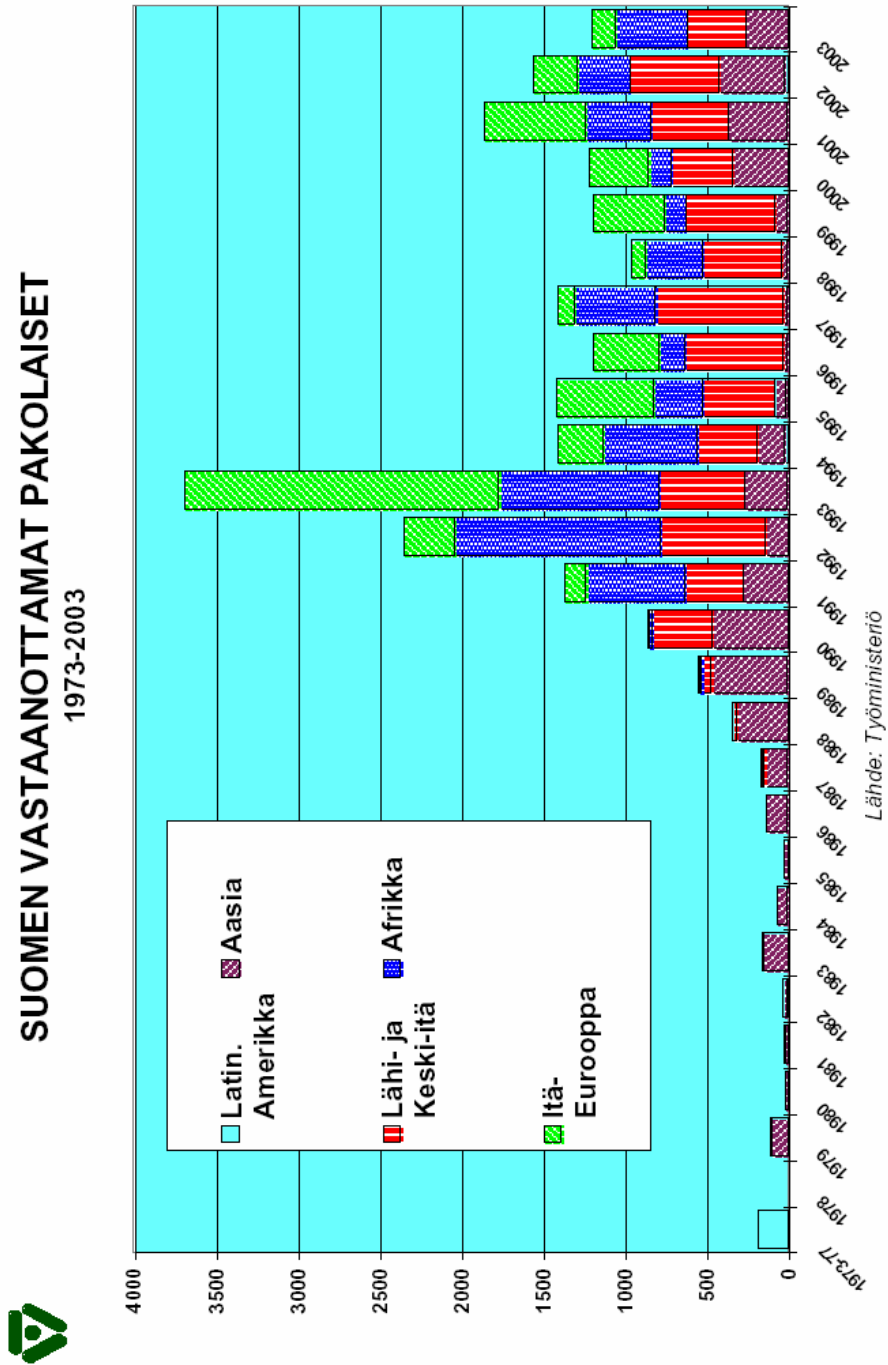
Vaarallinen risteys 8.11.2003. MTV3.

VI Haastattelut

Olavi Mäenpää 13.4.2001. Ääninauha tekijän hallussa.

Liitteet

Liite 1

Liite 2

Ulkomaiden kansalaiset Suomessa

Maa, jonka kansalaisuus:	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Venäjä	.	9 720	11 810	14 316	16 861	18 575	20 552	22 724	24 336	24 998
Viro	.	8 446	9 038	9 689	10 340	10 652	10 839	11 662	12 428	13 397
Ruotsi	6 051	7 014	7 291	7 507	7 756	7 809	7 887	7 999	8 037	8 124
Somalia	44	4 044	4 555	5 238	5 371	4 410	4 190	4 355	4 537	4 642
Jugoslavia ¹⁾	75	2 407	2 624	2 755	2 935	3 392	3 575	4 240	4 224	4 243
Irak	107	1 341	1 855	2 435	2 670	2 960	3 102	3 222	3 420	3 485
Britannia	1 365	1 865	1 803	1 907	2 058	2 170	2 207	2 352	2 535	2 651
Saksa	1 568	1 748	1 836	1 961	2 072	2 162	2 201	2 327	2 461	2 565
Iran	336	1 275	1 397	1 681	1 706	1 868	1 941	2 166	2 363	2 531
Kiina	312	1 412	1 471	1 610	1 650	1 677	1 668	1 929	2 086	2 372
Turkki	310	1 335	1 479	1 668	1 737	1 737	1 784	1 981	2 146	2 287
USA	1 475	1 844	1 833	1 905	2 001	2 063	2 010	2 110	2 146	2 149
Thaimaa	239	763	864	964	1 084	1 194	1 306	1 540	1 784	2 055
Bosnia-Hertsegovina	.	928	1 342	1 420	1 496	1 581	1 627	1 668	1 701	1 694
Vietnam	292	2 084	2 143	2 171	1 965	1 840	1 814	1 778	1 713	1 661
Ukraina	.	366	536	654	766	849	961	1 133	1 248	1 317
Afganistan	.	.	55	60	71	138	386	719	1 061	1 312
Muut	14 081	21 974	21 822	22 659	22 521	22 603	23 024	24 672	25 456	25 520
Yhteensä	26 255	68 566	73 754	80 600	85 060	87 680	91 074	98 577	103 682	107 003

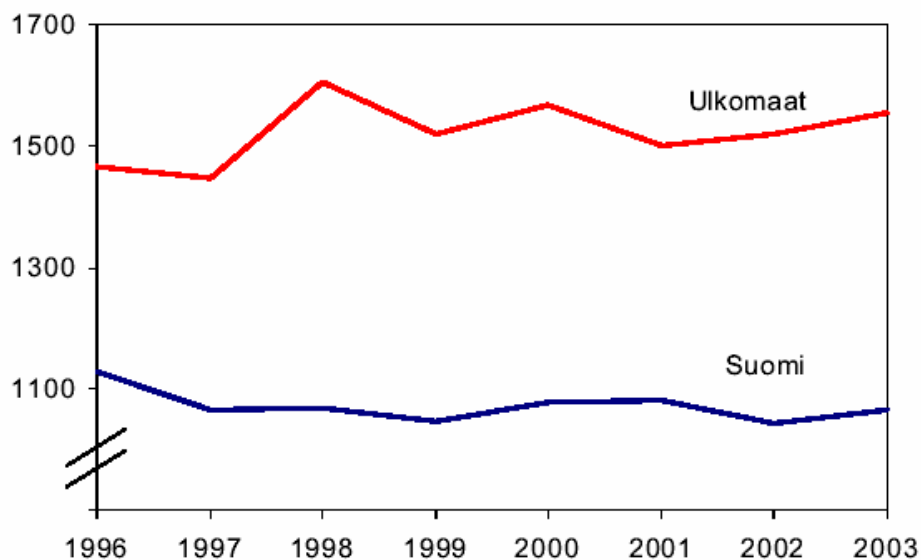
1) Entinen Jugoslavia ja Jugoslavian liittotasavalta.

Suomen väestörakenne uskonnon mukaan

Uskontokunta		1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Luterilaisia	%	98,1	95,1	87,9	85,6	85,4	85,3	85,1	84,9	84,6	84,2
Ortodokseja	%	1,7	1,7	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Muita	%	0,2	0,4	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2
Uskontokuntiin kuulumattomia	%	-	2,7	10,2	12,3	12,4	12,6	12,7	12,9	13,1	13,5
Tuntemattomia	%	-	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

1) Viralliset kielet: suomi ja ruotsi.

Liite 3

Kuvio 85 Rikoksista epäiltyjen suomalaisten ja Suomessa asuvien ulkomaalaisten määrä väestön 10 000 asukasta kohti kansalaisuuden mukaan vuosina 1996–2003

	1998	1999	2000
Rikoksesta epäiltyjen Suomessa asuvien ulkomaan kansalaisten määrä	13 664	13 316	14 273
<i>Osuus selvitetystä rikoksista %</i>	2,4%	2,4%	2,5%
Suomessa asuvat ulkomaan kansalaiset	85 060	87 680	91 074
<i>Osuus koko väestöstä %</i>	1,6%	1,7%	1,8%
	2001	2002	2003
Rikoksesta epäiltyjen Suomessa asuvien ulkomaan kansalaisten määrä	14 783	15 758	16 621
<i>Osuus selvitetystä rikoksista %</i>	2,5%	2,8%	2,8%
Suomessa asuvat ulkomaan kansalaiset	98 577	103 682	107 003
<i>Osuus koko väestöstä %</i>	1,9%	2,0%	2,0%

Liite 4

Ulkomaalaisten työttömyysaste vuosina 1994–1998 (N>500)
Unemployment rate among foreigners in 1994–1998 (N>500)

Kansalaisuus <i>Citizenship</i>	Työttömyysaste työssäkäyntitilaston mukaan <i>Unemployment rate in regional labour statistics</i>				Työministeriön arvio <i>Estimate of Ministry of Labour</i>	
	1994	1995	1996	1997	1997*)	1998*)
Bosnia–Hertsegovina	..	88	88	80	78	92
Irak – Iraq	91	82	83	79	76	93
Somalia	92	84	81	74	75	86
Jugoslavia – Yugoslavia	88	82	75	74	73	64
Iran	78	70	70	69	72	77
Ent. NL/Venäjä – Fr. USSR/Russia	..	-	57	56
Venäjä – Russia	79	71	69	64
Ent. NL – Fr. USSR	49	45	44	38
Vietnam	63	60	59	60	70	80
Marokko – Morocco	70	63	63	57	66	66
Thaimaa – Thailand	58	51	55	43	43	42
Turkki – Turkey	54	48	45	42	43	40
Viro – Estonia	63	55	47	40	43	38
Italia – Italy	..	34	31	33	22	18
Ruotsi – Sweden	32	31	29	25	16	12
Puola – Poland	28	27	27	24	24	19
Norja – Norway	24	26	24	23	16	12
Saksa – Germany	19	17	19	17	16	12
Kiina – China	20	15	17	17	14	16
Britannia – United Kingdom	25	21	22	17	17	15
Ranska – France	..	25	25	15	16	19
USA	24	17	18	14	15	12
Kaikki ulkom. – All foreigners	53	49	48	44	43	41
Koko väestö – Total population	20	20	19	17		

*) Työministeriön arvio – Estimate of Ministry of Labour